

Criminaliteit en huiselijk geweld: twee kanten van dezelfde medaille?

De relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld

S. van Deuren, J. Kroese, M. van Dijk, V. Eichelsheim, A. Blokland, S. van de Weijer

Criminaliteit en huiselijk geweld: twee kanten van dezelfde medaille?

Criminaliteit en huiselijk geweld: twee kanten van dezelfde medaille?

De relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld

S. van Deuren

J. Kroese

M. van Dijk

V. Eichelsheim

A. Blokland

S. van de Weijer

Meer informatie over deze en andere uitgaven kunt u verkrijgen bij:

Sdu Klantenservice
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
tel.: (070) 378 98 80
website: www.sdu.nl

Omslagontwerp: Imago Mediabuilders, Amersfoort
Afbeelding omslag: Shutterstock

ISBN: 9789012407120
NUR: 600

© 2021 Sdu Uitgevers, Den Haag; Politie & Wetenschap, Den Haag; Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR), Amsterdam 2021

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten en databankrechten ten aanzien van deze uitgave worden uitdrukkelijk voorbehouden. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich te wenden tot de Stichting PRO, Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp www.cedar.nl/pro. Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich te wenden tot de uitgever.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, kan voor de aanwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever deswege geen aansprakelijkheid voor de gevolgen van eventueel voorkomende fouten en onvolledigheden. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photo print or other means without written permission from the authors.

Inhoudsopgave

Ten geleide / 7

Rapportage: De relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld / 7

Samenvatting / 9

1. Inleiding / 11

1.1 Achtergrond / 11

1.2 Doel en vraagstelling / 12

1.3 Leeswijzer / 13

2. Eerder onderzoek / 15

2.1 Prevalentie van huiselijk geweld / 15

2.2 Kenmerken van plegers en slachtoffers van huiselijk geweld / 17

2.3 De relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld / 18

2.4 Meerwaarde huidig onderzoek / 19

2.5 Verbanden tussen criminaliteit en huiselijk geweld en mogelijk verklarende mechanismen / 20

2.6 Gewelddadige subculturen en huiselijk geweld / 22

2.7 Modererende factoren / 23

3. Data en methoden / 25

3.1 Databronnen / 25

3.2 Onderzoekspopulatie / 25

3.3 Variabelen / 26

3.4 Analyses / 29

4. Resultaten / 31

4.1 Beschrijving huiselijk geweld populatie / 31

4.2 Is er een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld? / 34

4.3 Is het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk van de aard van de criminaliteit en betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur? / 40

4.4 Modererende factoren die van invloed zijn op het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld / 48

- 5. Conclusies en discussie / 55**
- 5.1 Beperkingen en sterke kanten van het onderzoek / 61
- 5.2 Implicaties voor beleid en (politie)praktijk / 62

Referenties / 65

**Bijlage 1. Samenstellen
onderzoekspopulatie / 71**

Bijlage 2. Volledige regressiemodellen / 75

**Leden Redactieraad Programma
Politie & Wetenschap / 87**

Uitgaven in de reeks Politiewetenschap / 89

Ten geleide

Rapportage: De relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld

Met medewerking van Melvin Soudijn en Wouter van der Leest van de Nationale Politie.

Dank voor het meelesen:

Karin Beijersbergen, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum

Janine Janssen, Avans Hogeschool

Katinka Lünemann, Verwey-Jonker Instituut

Essa Reijmers, Blijf Groep

Sandra ter Woerds, Nationale Politie

Janna Verbruggen, Vrije Universiteit Amsterdam

De auteurs:

Sjoukje van Deuren

Janique Kroese

Meintje van Dijk

Veroni Eichelsheim

Arjan Blokland

Steve van de Weijer

Samenvatting

Doelstelling

Inzicht bieden in de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld en welke factoren de sterkte van dit verband beïnvloeden.

Onderzoeksvragen

1. In hoeverre is er een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?
2. Is het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk van de frequentie en aard van de criminaliteit en verhoogt betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur (i.c. plegers van georganiseerde criminaliteit en leden van Nederlandse outlawbikerclubs) daarnaast nog de kans op huiselijk geweld?
3. In hoeverre zijn factoren als de relatiestatus tussen partners en jeugdzorgbetrokkenheid van invloed op de sterkte van het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?

Methoden van onderzoek

- Analyse van bij de politie geregistreerde huiselijk geweldmeldingen over de periode 2010-2018 binnen de Nederlandse bevolking.
- Analyse van bij de politie geregistreerde huiselijk geweldmeldingen onder plegers van georganiseerde criminaliteit en door de politie geïdentificeerde leden van Nederlandse outlawbikerclubs.
- Logistische regressieanalyses om, gecontroleerd voor verschillende achtergrondkenmerken, de kans op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld te onderzoeken.

Resultaten

De resultaten van het onderzoek laten zien dat er een verband is tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Het plegen van criminaliteit hangt samen met een verhoogd risico op zowel het plegen van huiselijk geweld als het slachtoffer worden van huiselijk geweld. Als een persoon vaker verdachte is geweest van criminaliteit, neemt met name het risico op het plegen van huiselijk geweld toe. Uitgesplitst naar de aard van de criminaliteit, komt uit het onderzoek naar voren dat vandalisme- en openbare-ordedelicten samen met vermogens- en geweldsdelicten de sterkste samenhang vertonen met het plegen van huiselijk geweld. Slachtofferschap van huiselijk geweld hangt het sterkst samen

met gewelds- en vermogensdelicten. Leden van Nederlandse outlawbikerclubs hebben, gecontroleerd voor sociaal-economische en criminele achtergrondkenmerken, een hoger risico op het plegen van huiselijk geweld dan personen die geen lid zijn van een Nederlandse outlawbikerclub. Het plegen van georganiseerde criminaliteit daarentegen verhoogt het risico op het plegen van huiselijk geweld niet. Lidmaatschap van een Nederlandse outlawbikerclub en het plegen van georganiseerde criminaliteit hangen niet samen met een verhoogd risico op slachtofferschap van huiselijk geweld. Factoren als de relatiestatus tussen partners en betrokkenheid van jeugdzorg hebben invloed op het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Het verband tussen criminaliteit en het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld is sterker voor mensen die getrouwd zijn of samenwonen dan voor mensen die gescheiden zijn. Alhoewel het plegen van huiselijk geweld het vaakst voorkomt onder gescheiden personen, neemt voor personen met een relatie de kans op huiselijk geweld sneller toe met elk gepleegd delict. De kans op zowel het plegen als slachtoffer worden van huiselijk geweld neemt het minst sterk toe bij elke volgende verdachtenregistratie onder personen die geen (ex-)partner hebben. Het risico op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld is hoger onder jongeren die te maken hebben gehad met jeugdzorgbetrokkenheid, maar de kans op het plegen van huiselijk geweld neemt sneller toe met elke extra verdachtenregistratie onder jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid. De kans op slachtofferschap van huiselijk geweld onder jongeren waarbij jeugdzorg betrokken is, daalt zelfs met elke extra verdachtenregistratie. Hoe de betrokkenheid van jeugdzorg de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld beïnvloedt, is een belangrijk punt om mee te nemen in toekomstig onderzoek.

Aanbevelingen

Het onderzoek laat zien dat criminaliteit en huiselijk geweld vaak samen voorkomen. In de politiepraktijk kan rekening worden gehouden met de in dit onderzoek vastgestelde relatie tussen verschillende vormen van criminaliteit en huiselijk geweld door blijvend alert te zijn op mogelijke signalen van huiselijk geweld door personen die criminaliteit plegen. Gerichte aandacht van politie- en hulpverleningsinstanties op het voorkomen en tijdig signaleren van huiselijk geweld zouden mede gericht moeten zijn op personen die veelvuldig criminaliteit plegen. Daarmee kan niet alleen toekomstig huiselijk geweld, maar kunnen ook andere vormen van criminaliteit mogelijk worden verminderd. Ook blijvende alertheid op signalen van huiselijk geweld binnen geweldadige subculturen is aanbevelingswaardig.

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

De afgelopen decennia is er binnen de politiepraktijk meer aandacht gekomen voor huiselijk geweld. Niet in de laatste plaats omdat officiële cijfers laten zien dat huiselijk geweld een veelvoorkomend probleem is. Zo meldde de politie in 2018 niet minder dan 85.000 gevallen van huiselijk geweld aan bij Veilig Thuis (CBS, 2019). Er zijn bovendien sterke aanwijzingen dat de negatieve gevolgen van huiselijk geweld het specifieke incident ver overstijgen. Kinderen die getuige zijn geweest van huiselijk geweld ontwikkelen vaker emotionele en gedragsproblemen en lopen een groter risico om later zelf pleger of slachtoffer te worden van geestelijk, lichamelijk of seksueel misbruik (Holt, Buckley & Whelan, 2008; Lünemann & Pels, 2013). Verder blijken slachtoffers van kindermishandeling op volwassen leeftijd een grotere kans te hebben op het ontwikkelen van verschillende lichamelijke aandoeningen en psychische stoornissen (bijv. Cuijpers et al., 2011; Teeuw & Boer, 2016). Huiselijk geweld kost de Nederlandse samenleving zo miljarden euro's aan additionele gezondheidszorg en ziekteverzuim (Speeltjens et al., 2016).

Hoewel er grote verschillen zijn in de definiëring en operationalisatie van het begrip huiselijk geweld, wordt onder huiselijk geweld veelal het geweld verstaan dat plaatsvindt in zogenaamde familiale afhankelijkheidsrelaties. Vormen van huiselijk geweld zijn bijvoorbeeld (ex-)partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en eengerelateerd geweld (Lünemann & Pels, 2013). Huiselijk geweld verwijst daarmee niet zozeer naar de plek waar het geweld plaatsvindt, maar naar de relatie tussen pleger en slachtoffer. In het huidige onderzoek hanteren we de definitie van huiselijk geweld die wordt gebruikt door de Rijksoverheid (2020) en binnen de Nederlandse politiepraktijk:

Huiselijk geweld betreft lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring¹ (zoals partners, ex-partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden).

1 De definitie van huiselijk geweld zoals gehanteerd door de politie is sinds 2016 formeel verruimd van 'iemand uit de huiselijke kring' naar 'iemand uit de directe persoonlijke omgeving van het slachtoffer'. In de politiepraktijk wordt echter vaak nog steeds de oude definitie gehanteerd.

De politie houdt er in haar definitie rekening mee dat huiselijk geweld in diverse vormen tot uiting kan komen, variërend van lichamelijk geweld, zoals mishandeling of eerwaak, geestelijk geweld, zoals verwaarlozing, belaging of financiële uitbuiting, tot seksueel geweld, zoals ongewenste aanraking of verkrachting. In de aanpak van huiselijk geweld richt de politie zich niet alleen op het vervolgen van plegers, maar ook op het voorkomen van herhaling van huiselijk geweld, bijvoorbeeld door plegers, slachtoffers en eventuele overige gezinsleden in contact te brengen met hulpverlening. De politie werkt hierin nauw samen met verschillende instanties, zoals de regionale Veilig Thuis-organisaties, de vrouwenopvang, jeugdbeschermingsinstanties en de Raad voor de Kinderbescherming.

De politie kan in haar dagelijks werk op verschillende manieren te maken krijgen met huiselijk geweld. Ten eerste kan zij fungeren als initieel aanspreekpunt, bijvoorbeeld wanneer omwonenden melding maken van hun vermoedens van huiselijk geweld, of wanneer slachtoffers van huiselijk geweld de meldkamer bellen of aangifte doen. Meldingen van huiselijk geweld maken ongeveer twintig procent van het totaal aantal gemelde geweldsincidenten bij de politie uit (Lünnemann & Bruinsma, 2005). Ten tweede kan de politie ook meer indirect stuiten op huiselijk geweld, bijvoorbeeld wanneer personen met wie zij als dader van andere vormen van criminaliteit te maken krijgt, daarnaast ook pleger of slachtoffer blijken van huiselijk geweld. Om haar signalerende taak optimaal te kunnen uitvoeren, is het voor de politie niet alleen van belang inzicht te krijgen in de prevalentie van huiselijk geweld, maar ook in de risicofactoren (bijvoorbeeld de persoons- en achtergrondkenmerken van plegers en slachtoffers) van huiselijk geweld.

In eerder onderzoek wordt een relatie verondersteld tussen criminaliteit en huiselijk geweld: mogelijk lopen personen die zich schuldig maken aan criminaliteit, meer risico om zowel pleger als het slachtoffer te worden van huiselijk geweld (Moffitt, Krueger, Caspi & Fagan, 2000). In dit onderzoek richten we ons dan ook specifiek op (het plegen van) criminaliteit als risicofactor voor huiselijk geweld². Bovendien onderzoeken we ook of er factoren zijn die invloed hebben op de sterkte van het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld.

1.2 Doel en vraagstelling

In Nederland is tot op heden weinig empirisch onderzoek gedaan naar de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld en de factoren die de sterkte van dit verband beïnvloeden. In het huidige onderzoek staat deze relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld centraal en geven we inzicht in het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld

2 In het onderzoek doelen we met ‘criminaliteit’ op andere vormen van criminaliteit dan huiselijk geweld.

voor zowel plegers als slachtoffers van huiselijk geweld. Het onderzoek heeft als doel om de volgende drie onderzoeksvragen te beantwoorden:

1. In hoeverre is er een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?
2. Is het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk van de frequentie en aard van de criminaliteit en verhoogt betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur (i.c. plegers van georganiseerde criminaliteit en leden van Nederlandse outlawbikerclubs) daarnaast nog de kans op huiselijk geweld?
3. In hoeverre zijn factoren als de relatiestatus tussen partners en jeugdzorgbetrokkenheid van invloed op de sterkte van het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?

Voor het beantwoorden van de eerste onderzoeksvraag wordt de prevalentie van criminaliteit onder plegers en slachtoffers van huiselijk geweld in kaart gebracht. Deze prevalentiecijfers worden vervolgens vergeleken met de algemene Nederlandse bevolking van twaalf jaar en ouder zonder huiselijk geweldregistratie. Voor het beantwoorden van onderzoeksvraag 2 splitsen we de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld uit naar verschillende typen criminaliteit (zoals drugs, vermogen- en geweldscriminaliteit). Bovendien onderzoeken we of huiselijk geweld vaker voorkomt onder specifieke groepen waarvan bekend is dat zij zich begeven in een subcultuur waar geweld in bepaalde mate genormaliseerd is (i.c. plegers van georganiseerde criminaliteit en leden van Nederlandse outlawbikerclubs), dan bij verdachten die geen onderdeel uitmaken van deze subculturen. Tot slot wordt in onderzoeksvraag 3 gekeken in welke mate de relatiestatus van plegers en slachtoffers en eventuele jeugdzorgbetrokkenheid van invloed is op het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Hierbij kijken we naar het modererende effect op individueel niveau, dat wil zeggen dat we onderzoeken in hoeverre bijvoorbeeld scheiding bij volwassenen of interventie vanuit jeugdzorg bij jongeren, zoals een ondertoezichtstelling of (tijdelijke) uithuisplaatsing, van invloed is op het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld.

1.3 Leeswijzer

Voordat we de resultaten van het onderzoek presenteren, geven we in hoofdstuk 2 een beknopt overzicht van de huidige stand van zaken rondom het schatten van de prevalentie van huiselijk geweld, wat bekend is over de achtergrondkenmerken van plegers en slachtoffers van huiselijk geweld, en de mogelijke rol van criminaliteit als risicofactor voor huiselijk geweld. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de toegepaste methodologie, de gebruikte gegevens en de analysetechnieken die ten grondslag liggen aan het onderhavige rapport. In hoofdstuk 4 presenteren we vervolgens de resultaten en deze vatten we samen in hoofdstuk 5 waarin we ook de belangrijkste conclusies van het onderzoek formuleren en de implicaties hiervan voor de politiepraktijk.

2. Eerder onderzoek

2.1 Prevalentie van huiselijk geweld

Er zijn verschillende methodes om meer zicht te krijgen op de prevalentie van huiselijk geweld, zoals officiële registraties van de politie en Veilig Thuis-organisaties en slachtoffer- en bevolkingsenquêtes. Schattingen omtrent de prevalentie van huiselijk geweld variëren per onderzoeksmethode en worden vertekend door een aantal factoren. Allereerst kan huiselijk geweld lange tijd verborgen blijven juist omdat het zich ‘achter de voordeur’ afspeelt. Hulp zoeken door slachtoffers – maar ook door plegers – gebeurt vaak pas als er al gedurende lange tijd sprake is van huiselijk geweld. Bovendien worden de schattingen van de omvang van huiselijk geweld bemoeilijkt door de taboesfeer rondom het onderwerp en de afhankelijkheidsrelatie waarbinnen huiselijk geweld plaatsvindt. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat de meldingsbereidheid van huiselijk geweld verschilt naargelang de aard en ernst van het gepleegde geweld of naargelang de economische of culturele achtergrond van het gezin, of dat huiselijk geweld gepleegd door vrouwen of binnen homoseksuele relaties minder vaak wordt gemeld dan huiselijk geweld gepleegd door mannen of binnen heteroseksuele relaties (Althoff, Janssen & Slotboom, 2019; Lysova, Dim & Dutton, 2019, Stiles-Shields & Carroll, 2015; Ten Boom & Wittebrood, 2019). Bepaalde vormen van huiselijk geweld zijn hierdoor wellicht nog minder ‘in beeld’ en daarmee ondervertegenwoordigd in de prevalentiecijfers omtrent huiselijk geweld. Binnen de wetenschap en de praktijk wordt er dan ook vanuit gegaan dat er een aanzienlijke discrepantie bestaat tussen de officiële huiselijk geweldregistraties en het daadwerkelijke huiselijk geweld dat in de samenleving plaatsvindt (Van der Heijden, Cruyff & Van Gils, 2009).

Meldingen van (vermoedens van) huiselijk geweld worden in Nederland verzameld en onderzocht door het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling Veilig Thuis. De 26 regionale Veilig Thuis organisaties registreerden in 2019 131.620 meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling (CBS, 2019; 2020). Slachtofferonderzoek laat, zoals verwacht, een hogere prevalentie van huiselijk geweld zien dan deze officiële cijfers. Zo vond een recent uitgevoerd crosssectioneel vragenlijstonderzoek onder ongeveer zeventuizend personen dat 5,5 procent van de respondenten boven de achttien jaar in de vijf jaar voorafgaand aan het onderzoek slachtoffer was geweest van huiselijk geweld (Van Eijkern et al., 2018). Omgerekend naar de totale Nederlandse volwassen bevolking, komt dat neer op ongeveer 149.400 volwassen slachtoffers van

huiselijk geweld per jaar.³ In ruim de helft van de gerapporteerde gevallen werd het huiselijk geweld gepleegd door partners of ex-partners. Uit dit onderzoek komt verder naar voren dat slechts in zeventien procent van de gevallen van huiselijk geweld respondenten hiervan melding bij de politie deden. Slachtoffers blijken met name bereid om huiselijk geweld te melden als het geweld is gepleegd door familieleden die niet direct tot het gezin behoren of door huisgenoten die geen familie van het slachtoffer zijn. In het geval van (ex-)partnermishandeling wordt slechts in veertien procent van de gevallen aangifte gedaan. Deze lage meldingsbereidheid onder slachtoffers doet vermoeden dat het aantal daadwerkelijke gevallen van huiselijk geweld in Nederland vele malen hoger ligt dan de officiële cijfers laten zien.

Alink en collega's (2018) hebben specifiek onderzoek gedaan naar de prevalentie van kindermishandeling in Nederland. Zij vroegen 785 professionals uit verschillende beroepen, voor ieder kind waarmee zij beroepsmatig te maken kregen, te rapporteren of zij een vermoeden van kindermishandeling hadden. Bovendien werden meldingen van kindermishandeling bij alle Veilig Thuis organisaties in Nederland bij elkaar opgeteld. Op basis van deze gegevens schatten Alink en collega's (2018) dat 2,6 tot 3,7 procent van de Nederlandse kinderen en jongeren in 2017 slachtoffer van kindermishandeling is geweest.

Verreweg de meeste meldingen van kindermishandeling bij Veilig Thuis organisaties zijn *beroepsmatige meldingen* (Alink et al., 2018), gedaan door professionals en afkomstig van scholen, kinderdagverblijven, consultatiebureaus, artsen of andere zorgverleners. Hoewel er veel aandacht is geweest voor het herkennen van kindermishandeling en de regels rondom melden zijn aangescherpt in de nieuwe meldcode huiselijk geweld die sinds januari 2019 van kracht is, wordt er nog altijd vanuit gegaan dat de meldingen van kindermishandeling slechts een ondergrens zijn van de werkelijke omvang van kindermishandelingszaken. Een recente studie van Ten Boom en Wittebrood (2019) waarin 105.000 middelbare scholieren werden gevraagd naar slachtofferschap van kindermishandeling doet een aanzienlijk hogere prevalentie vermoeden dan de studie van Alink en collega's. In het onderzoek van Ten Boom en Wittebrood (2019) gaf twaalf procent van de scholieren aan dat zij in het voorgaande jaar slachtoffer waren geweest van kindermishandeling.

Kortom, schattingen van de prevalentie van huiselijk geweld en kindermishandeling lopen uiteen en lijken sterk afhankelijk van de gebruikte onderzoeksmethode, gehanteerde steekproefkaders en gehanteerde definitie van huiselijk geweld. De uiteenlopende schattingen zijn naar alle waarschijnlijkheid ook een consequentie van het taboe waarmee het onderwerp omgeven is en de, daaraan gerelateerde, vermoedelijk lage

3 Het onderzoek van Van Eijkern en collega's (2018) werd uitgevoerd onder een steekproef van volwassenen en bevroeg eigen slachtofferschap in de afgelopen vijf jaar. Het onderzoek leverde dan ook geen cijfers over kindermishandeling op.

aangifte- of meldingsbereidheid. Recente schattingen overziend, lijkt echter met zekerheid te kunnen worden vastgesteld dat een groot aantal Nederlanders jaarlijks slachtoffer wordt van huiselijk geweld. Des te belangrijker is het om meer inzicht te krijgen in kenmerken van plegers en slachtoffers. Wanneer we namelijk meer informatie hebben over welke groepen een hoger risico lopen op huiselijk geweld, kan daar in de praktijk rekening mee worden gehouden en kan mogelijk vaker en eerder preventief te werk worden gegaan.

2.2 Kenmerken van plegers en slachtoffers van huiselijk geweld

Uit de officiële Nederlandse cijfers blijkt dat het overgrote deel van de plegers van huiselijk geweld, man is. Zo laat recent onderzoek van Blokdijk, Beijersbergen en Weijters (2019) op basis van gegevens uit de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) zien dat van alle plegers van huiselijk geweld die in de periode 2008 tot en met 2015 door het Openbaar Ministerie zijn vervolgd en waarbij het huiselijk geweld bewezen is verklaard, 91 procent man is. Plegers van huiselijk geweld zijn gemiddeld 36 jaar oud. De aard van het huiselijk geweld waarvoor zij worden vervolgd, betreft vooral fysiek geweld (bijna 80 procent) en in veel mindere mate verbaal of emotioneel geweld. Onderzoek van Van der Knaap, Idrissi en Bogaerts (2010) laat op basis van bevolkingsenquêtes onder Nederlandse volwassenen echter een ander beeld zien over plegers van huiselijk geweld. Uit de bevolkingsenquête blijkt namelijk dat 60 procent van de plegers van huiselijk geweld in de afgelopen vijf jaar tot het vrouwelijk geslacht behoort. De discrepantie in de kenmerken van plegers van huiselijk geweld tussen officiële registraties en bevolkingsenquêtes kan worden verklaard doordat huiselijk geweld gepleegd door mannen over het algemeen ernstiger van aard is waardoor met name die gevallen voorkomen in de politie- en justitieregistraties (Blokdijk et al., 2019).

In tegenstelling tot plegers zijn slachtoffers van huiselijk geweld volgens de officiële statistieken voornamelijk vrouwen. Nederlands onderzoek op basis van politiecijfers van Van der Heijden en collega's (2009), bevestigt dit beeld: geregistreerde slachtoffers zijn in 65 procent van de gevallen vrouw en meestal jonger dan 50 jaar; na die leeftijd neemt het percentage slachtoffers sterk af. Ook hier nuanceren bevolkingsenquêtes het beeld dat slachtoffers van huiselijk geweld hoofdzakelijk vrouwen zijn (Van Dijk, Van Veen & Cox, 2010; Smith et al., 2017). Slachtoffers van huiselijk geweld worden volgens de geregistreerde cijfers voornamelijk blootgesteld aan lichamelijk geweld (78 procent) of worden daarmee bedreigd (9 procent). Psychisch geweld (4 procent), seksueel geweld (3 procent), belaging (3 procent) en overig geweld (2 procent) komen in mindere mate voor in deze statistieken. In 81 procent van de gevallen is het slachtoffer een (ex-) partner van de pleger van het huiselijk geweld, en in 12 procent van de gevallen is het slachtoffer een kind van de pleger. De overige 7 procent betreft overige familie, ouders van de pleger en ouderen (Van der Heijden et al., 2009).

Kader 1: Overlap plegers en slachtoffers van huiselijk geweld

Plegers en slachtoffers van huiselijk geweld zijn vaak moeilijk van elkaar te onderscheiden. Zo blijkt uit de prevalentiestudie van Van Eijkern en collega's (2018) dat er in veel gevallen sprake is van een overlap tussen het plegen en slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Van de respondenten die te maken hebben gehad met huiselijk geweld, geven de meesten aan dat dit geweld wederkerig is, wat inhoudt dat respondenten vaak huiselijk geweld plegen tegen degenen waar zijzelf ook slachtoffer van huiselijk geweld van zijn. Wederzijds (ex-)partnergeweld vormt hierbij de grootste groep, gevolgd door geweld tussen broers en zussen. Veruit de meeste respondenten geven aan dat zij in de bevroegde periode zowel slachtoffer als pleger van huiselijk geweld waren. Deze pleger-slachtofferoverlap komt ook terug in Amerikaans onderzoek, waaruit blijkt dat in een derde van de gevallen van huiselijk geweld personen zowel pleger als slachtoffer waren van het huiselijk geweld (Tillyer & Wright, 2013).

2.3 De relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld

In de wetenschappelijke literatuur komt naar voren dat personen die betrokken zijn bij (gewelddadige) criminaliteit een verhoogd risico hebben om zich ook schuldig te maken aan huiselijk geweld. Nederlands onderzoek op basis van OBJD-data (Blokdijk et al., 2019), laat zien dat 69 procent van de 7.716 in 2015 veroordeelde plegers van huiselijk geweld één of meerdere eerdere strafzaken in hun strafrechtelijke voorgeschiedenis hebben, met een gemiddelde van vijf strafzaken. Slechts 5 procent van de veroordeelde plegers van huiselijk geweld heeft een eerdere strafzaak vanwege huiselijk geweld, dus de meerderheid pleegt naast huiselijk geweld ook andere delicten. In verhouding pleegt deze groep relatief veel geweldsdelicten, 39 procent van de veroordeelde plegers van huiselijk geweld heeft één of meer eerdere strafzaken voor een geweldsdelict in hun justitiële geschiedenis, tegenover 29 procent van alle in 2015 voor een ander strafbaar feit dan huiselijk geweld geregistreerde daders (N= 134.434). Verbruggen en collega's (2019) lieten daarnaast zien dat, binnen een groep van 585 Nederlandse veroordeelden, een geschiedenis van persistent crimineel en gewelddadig gedrag samenhangt met een verhoogde kans op het plegen van partnergeweld later in het leven.

Internationaal onderzoek laat eenzelfde beeld zien. Een Amerikaans vragenlijstonderzoek onder 800 jongvolwassenen laat bijvoorbeeld zien dat 21-jarigen die geweld tegen anderen gebruikten, ook vaker hun partner mishandelden (Moffitt et al., 2000). Een vragenlijststudie uit het Verenigd Koninkrijk (Piquero, Theobald & Farrington, 2014), geeft vergelijkbare uitkomsten: onder mannen tot 50 jaar oud is er een significante overlap tussen het plegen van gewelddadige criminaliteit en het plegen van partnergeweld. Piquero en collega's (2006) vinden bovendien dat de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld niet uitsluitend opgaat voor gewelddadige criminaliteit. Personen die, tussen 1985 en 1990, vanwege het plegen van huiselijk geweld in aanraking kwamen met de

politie, hadden daarvoor vaak juist niet-gewelddadige criminaliteit gepleegd. De onderzoekers suggereren dan ook dat plegers van huiselijk geweld vaker betrokken zijn bij zowel gewelds- als niet-geweldsdelicten dan niet-plegers en dat plegers van huiselijk geweld zich niet lijken te specialiseren in gewelddadig crimineel gedrag.

2.4 Meerwaarde huidig onderzoek

Hoewel er meerdere empirische onderzoeken zijn uitgevoerd die een relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld lijken te ondersteunen, zijn verschillende factoren nog niet volledig onderzocht. Allereerst is er in eerder onderzoek enkel gekeken naar óf criminaliteit in het algemeen óf is er slechts een onderscheid gemaakt tussen gewelddadige criminaliteit en niet-gewelddadige criminaliteit. Hierdoor is er tot op heden weinig bekend over de relatie tussen huiselijk geweld en andere specifieke vormen van criminaliteit, zoals vermogenscriminaliteit, openbare-orde- en drugsdelicten. Ook blijft het onbekend of huiselijk geweld vaker (of juist minder vaak) voorkomt bij personen uit specifieke gewelddadige subculturen die zich bezighouden met zwaardere en georganiseerde criminaliteit. Hier gaan we in paragraaf 2.6 uitgebreider op in. Door rekening te houden met deze heterogeniteit binnen de daderpopulatie kan het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld verduidelijkt worden en ontstaat meer inzicht in onder welke daderpopulatie(s) de kans op huiselijk geweld het hoogst is.

Ten tweede gaan de voorgaande onderzoeken voornamelijk over de samenhang tussen het plegen van criminaliteit en het *plegen* van huiselijk geweld. Er is tot nu toe nog nauwelijks onderzocht of het plegen van criminaliteit ook samenhangt met slachtofferschap van huiselijk geweld. Onderzoek suggereert dat slachtofferschap van huiselijk geweld als kind samenhangt met het plegen van huiselijk geweld en het plegen van criminaliteit op volwassen leeftijd (e.g. Lünemann & Pels, 2013; Verbruggen et al., 2019; Widom, 2017). Of dit verband tussen crimineel gedrag en slachtofferschap van huiselijk geweld ook op latere leeftijd (bijvoorbeeld tijdens de adolescentie en/of volwassenheid) bestaat, is nog onduidelijk. Uit een pilotonderzoek naar de aanpak van criminele families van Bureau Beke (2017) komt naar voren dat leden van criminele families ook vaak als slachtoffer van huiselijk geweld geregistreerd staan, maar in dit onderzoek werd geen vergelijking gemaakt met niet-criminele personen, waardoor een duidelijk referentiepunt ontbreekt.

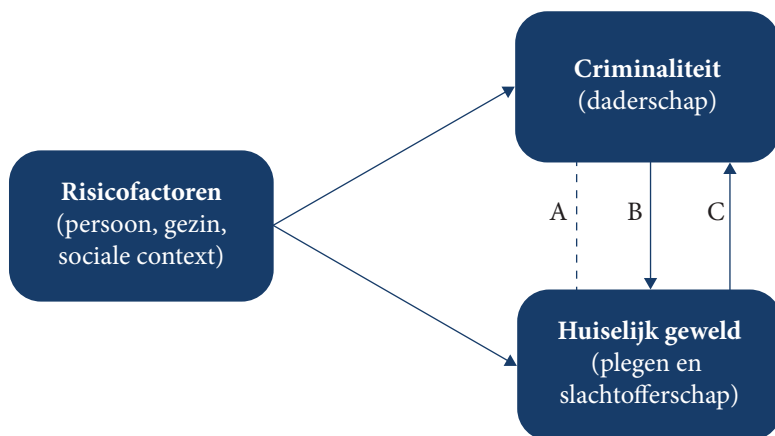
Tot slot hebben eerdere studies niet onderzocht of het verband tussen crimineel gedrag en huiselijk geweld verschillend is voor bepaalde subgroepen in de samenleving. Door mogelijke modererende factoren te onderzoeken, kan duidelijk worden bij welke personen dit verband het sterkst is en bij welke personen het minst sterk. Dit kan inzicht bieden in de achterliggende mechanismen die het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld veroorzaken. Daarnaast biedt het inzicht in de mogelijkheden om te interveniëren bij personen die criminaliteit plegen om zo te voorkomen dat wordt overgegaan op huiselijk geweld, of vice versa. In het huidige onderzoek onderzoeken we de modererende invloed van relatiestatus en jeugdzorgbetrokkenheid. Hier gaan we in paragraaf 2.7 uitgebreider op in.

Gegeven de beperkingen van het bestaande onderzoek is een systematisch onderzoek naar hoe de aard en frequentie van crimineel gedrag alsmede hoe betrokkenheid bij gewelddadige subculturen samenhangen met de verschillende rollen die personen kunnen hebben binnen huiselijk geweld van groot belang. Enerzijds leidt dit tot een completer inzicht bij welke personen er het grootste risico op huiselijk geweld bestaat. Anderzijds draagt een dergelijk onderzoek bij aan onze kennis over risicofactoren voor de ontwikkeling van crimineel gedrag. Bovendien kan een dergelijke systematische aanpak de start vormen van het inzichtelijk maken van de onderliggende mechanismen die het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld kunnen verklaren. Op deze mogelijke verklaringen voor het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld zal in de volgende paragraaf dieper worden ingegaan.

2.5 Verbanden tussen criminaliteit en huiselijk geweld en mogelijk verklarende mechanismen

Meerdere onderzoeken suggereren een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Om dit verband te verklaren zijn verschillende onderliggende mechanismen denkbaar, maar welke van deze mechanismen het belangrijkste is, is op dit moment nog allerm minst duidelijk. De mogelijke mechanismen die de samenhang tussen criminaliteit en huiselijk geweld kunnen verklaren, zijn schematisch weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Schematische weergave van mogelijke verklarende mechanismen voor het geobserveerde verband tussen (plegen van) criminaliteit en (pleger- en slachtofferschap van) huiselijk geweld

Schijnverband

Allereerst is het mogelijk dat het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld een schijnverband is (figuur 1, pijl A). Hiervan is sprake wanneer er achterliggende risicofactoren zijn die zowel de kans op crimineel gedrag als op huiselijk geweld beïnvloeden. Capaldi en collega's (2012) schreven een systematische review over risicofactoren voor het plegen en/of slachtoffer worden van huiselijk geweld. Hieruit bleek dat van veel van de risicofactoren die uit de literatuur over huiselijk geweld naar voren komen, zoals een laag inkomensniveau en werkloosheid, bekend is dat ze ook het risico op het plegen van criminaliteit verhogen (zie bijvoorbeeld Ellis, Farrington & Hoskin, 2019). Dit suggereert dat de geobserveerde relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld ten minste deels een schijnverband betreft en tot op zekere hoogte kan worden verklaard door achterliggende oorzaken.

Effect van criminaliteit op huiselijk geweld

Naast de mogelijkheid van een schijnverband, kan er ook sprake zijn van een causaal verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Om verschillende redenen zou crimineel gedrag namelijk pleger- of slachtofferschap van huiselijk geweld kunnen veroorzaken (figuur 1, pijl B). Op individueel niveau zou een (toenemende) betrokkenheid bij criminaliteit bijvoorbeeld kunnen leiden tot een groeiende acceptatie van geweld als oplossing in conflictsituaties (Stith, Smith, Penn, Ward & Tritt, 2004; Ten Boom & Witteboom, 2019). Niet alleen omdat geweld voor criminelen vaak de enige optie is om conflicten te beslechten, maar ook omdat toenemende betrokkenheid bij criminaliteit een indicatie is dat men zich in toenemende mate in een milieu begeeft waarin geweld in belangrijke mate is genormaliseerd. Hoe meer een persoon zich begeeft in een wereld waarin geweld als 'normaal' wordt beschouwd, hoe groter het risico dat hij of zij dit geweld ook 'achter de voordeur' meeneemt. Op gezinsniveau kan crimineel gedrag bovendien leiden tot onenigheid en stress, met name wanneer de partner of andere gezinsleden dit gedrag afwijzen, of wanneer zij geconfronteerd worden met de nadelige gevolgen van dit gedrag, zoals strafrechtelijke vervolging of het moeten betalen van schadevergoeding. Wanneer deze spanningen uitmonden in geweld tussen familieleden is er sprake van een oorzakelijk verband tussen crimineel gedrag en pleger- of slachtofferschap van huiselijk geweld.

Een andere mogelijkheid is dat families van personen die bij politie en justitie bekend zijn, beter in de gaten worden gehouden door verschillende instanties en dat hierdoor huiselijk geweld, wanneer het voorkomt, eerder wordt geregistreerd. Empirisch bewijs voor een dergelijke 'official bias' voor bij de politie bekende gezinnen werd eerder gevonden in onderzoek naar de intergenerationele overdracht van criminaliteit. Besemer en collega's (2013) lieten zien dat Britse jongeren, met een gelijke mate van zelf-gerapporteerde delinquentie, vaker zelf veroordeeld werden als hun ouders ook ooit veroordeeld zijn geweest. Wanneer van een vergelijkbare vertekening sprake is als het gaat om huiselijk geweld, betekent dit dat de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld mo-

gelijk wordt overschat wanneer onderzoek gebruikmaakt van officiële registraties van criminaliteit en huiselijk geweld, zoals in dit onderzoek het geval is.

Effect van huiselijk geweld op criminaliteit

Ten slotte kan er sprake zijn van een causaal verband waarbij het huiselijk geweld leidt tot meer crimineel gedrag (figuur 1, pijl C). Op de eerste plaats kan normalisatie van geweld binnen het gezin ook tot criminaliteit buiten de gezinscontext leiden. Dit geldt bovendien niet alleen voor plegers, maar ook voor slachtoffers of getuigen van huiselijk geweld. Meer algemeen veronderstelt de sociale leertheorie (Bandura, 1974) dat kinderen het gedrag van hun ouders leren door observatie en bekrachtiging. In lijn met deze theorie toont onderzoek aan dat vroege geweldservaringen onder kinderen samenhangen met het plegen van criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld op latere leeftijd (Capaldi et al., 2012). Sociaal leren beperkt zich echter niet tot kinderen. Zo laat onderzoek onder volwassenen zien dat romantische partners antisociaal en crimineel gedrag van elkaar overnemen (Knight, 2011; Van de Weijer & Beaver, 2017). Slachtofferschap van huiselijk geweld kan ook leiden tot loonderving door langdurig verzuim of arbeidsongeschiktheid en daarmee bijdragen aan de financiële motivatie voor het plegen van delicten.

Huiselijk geweld kan bovendien leiden tot extra oplettendheid binnen het gezin van de kant van politie en zorgverleningsinstanties. Voor zover families waarin sprake is van huiselijk geweld beter ‘in beeld zijn’ bij politie en zorgverlenende instanties, kan het criminele gedrag van de leden van juist deze families ook eerder worden opgemerkt, worden geregistreerd en worden vervolgd.

2.6 Gewelddadige subculturen en huiselijk geweld

Bekend is dat binnen de georganiseerde criminaliteit en outlawbikerssubcultuur geweld een belangrijke plaats inneemt. Zo begeven personen die betrokken zijn bij georganiseerde criminaliteit zich veelal in kringen waar geweld veelvuldig voorkomt en wordt geaccepteerd (Van Dijk, Kleemans & Eichelsheim, 2018). Ook leden van outlawbikerclubs maken zich regelmatig schuldig aan geweldsdelicten (Blokland, Van der Leest & Soudijn, 2017; Van Deuren, Kleemans & Blokland, 2020). Zowel betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit als lidmaatschap van een outlawbikerclub zou daarom de kans op huiselijk geweld nog meer kunnen verhogen dan enkel betrokkenheid bij commune criminaliteit (figuur 1, pijl B). Hoewel niet systematisch onderzocht, doet exploratief onderzoek naar plegers van georganiseerde criminaliteit en outlawbikerclubleden vermoeden dat vrouwen en kinderen van deze mannen een hoog risico lopen op slachtofferschap van, of blootstelling aan, huiselijk geweld (Janssen, 2015; van Dijk et al., 2018; Vosters & Janssen, 2020).

Tot slot zou bekendheid bij de politie als betrokkene bij georganiseerde criminaliteit of als lid van een outlawbikerclub, in geval van huiselijk geweld, de kans op registratie van

dat geweld kunnen verhogen (figuur 1, pijl B). Meer nog dan daders van commune criminaliteit mag immers worden verwacht dat onder het huidige beleid georganiseerde misdadigers en outlawbikers extra door de politie in de gaten worden gehouden. Dit zou kunnen leiden tot een sterker verband tussen betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit of lidmaatschap van een outlawbikerclub dan tussen daderschap van niet-georganiseerde criminaliteit en huiselijk geweld. Anderzijds zouden hulpverleners echter ook terughoudend kunnen zijn in het rapporteren van huiselijk geweld in gezinnen betrokken bij georganiseerde criminaliteit of gezinnen van outlawbikerclubleden uit angst dat zij te maken krijgen met represailles. Mogelijk zijn ook slachtoffers van huiselijk geweld binnen deze gewelddadige subculturen angstiger dan slachtoffers van commune criminaliteitsplegers om huiselijk geweld te rapporteren. Dit zou het gevonden verband tussen huiselijk geweld en georganiseerde criminaliteit of lidmaatschap van een outlawbikerclub juist verzwakken.

2.7 Modererende factoren

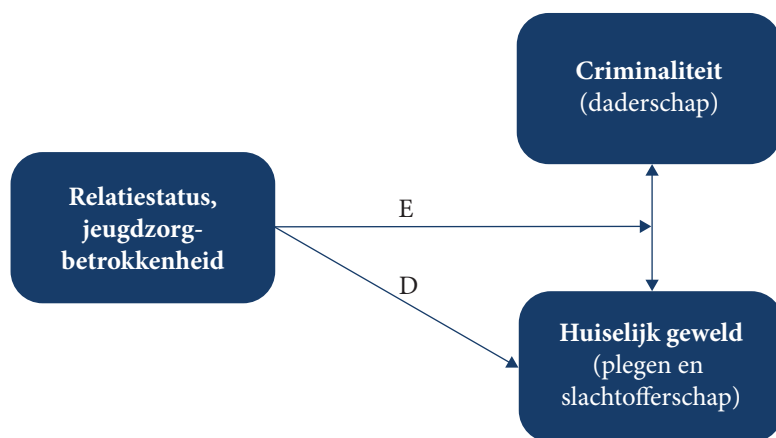
De in figuur 1 veronderstelde verbanden tussen criminaliteit en huiselijk geweld kunnen ook afhankelijk zijn van andere factoren dan de specifieke dadergroep waarin men zich bevindt. Een van deze mogelijk modererende factoren is relatiestatus. Getrouwde of samenwonende stellen brengen doorgaans meer tijd met elkaar door dan niet-samenwonende stellen. Samenwonen vergroot derhalve de onderlinge blootstelling tussen potentiële plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en daarmee naar verwachting de kans op het voorkomen van dergelijk geweld. Zo gereedeneerd lopen samenwonende partners, ongeacht eventuele criminaliteit onder gezinsleden, naar verwachting een hoger risico pleger of slachtoffer van huiselijk geweld te worden dan personen die single of gescheiden zijn (figuur 2, pijl D). Echtscheiding gaat echter nogal eens gepaard met ruzies en conflicten tussen beide partners. Voor zover deze ruzies en conflicten een voedingsbodem vormen voor huiselijk geweld, kan ook worden bereedeneerd dat de kans op huiselijk geweld onder gescheiden personen juist hoger is dan die onder samenwonende partners.⁴

Wanneer personen die getrouwd of samenwonend zijn daarnaast criminaliteit plegen, zou dit de kans op huiselijk geweld nog eens extra kunnen vergroten (figuur 2, pijl E). Juist bij samenwonende stellen is het voorstelbaar dat crimineel gedrag of de negatieve gevolgen daarvan leiden tot spanning en conflicten binnen de relatie, en daarmee tot huiselijk geweld. Bij niet-samenwonende stellen zijn de negatieve gevolgen van het criminele gedrag van een van de partners naar verwachting minder voelbaar voor de ander, waardoor dit criminele gedrag bij niet-samenwonende stellen leidt tot minder relatieconflicten en daarom ook minder sterk samenhangt met huiselijk geweld.

4 Ook voor zover ruzies en conflicten of echtscheiding het gevolg zijn van het huiselijk geweld (in plaats van de oorzaak), mag worden verwacht dat gescheiden personen een grotere kans hebben betrokken te raken (als pleger of als slachtoffer) bij huiselijk geweld.

Een factor die mogelijk van invloed is op het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld onder jongeren is jeugdzorgbetrokkenheid. Ook hier is, net als bij relatiestatus, sprake van een mogelijk hoofdeffect (figuur 2, pijl D), als van een mogelijk interactie-effect (figuur 2, pijl E). Jeugdzorgbetrokkenheid kan de kans op huiselijk geweld verminderen, bijvoorbeeld omdat jeugdzorg onderliggende motieven voor huiselijk geweld weet te kanaliseren door het organiseren van hulp of zorg (interventies) in het gezin. Bekendheid van een huishouden bij jeugdzorg kan er bovendien ook aan bijdragen dat huiselijk geweld eerder aan het licht komt en wordt geregistreerd. Na een onderzoek door een jeugdbeschermingsinstantie (GI) of door de Raad voor de Kinderbescherming, wordt vrijwel altijd ook een veiligheidscheck gedaan. Een dergelijke risicotaxatie kan huiselijk geweld of andere vermoedens van onveiligheid en dus ook van huiselijk geweld naar voren brengen. Relatief veel meldingen van huiselijk geweld worden overigens ook door Jeugdzorginstanties (jeugdbeschermingsinstanties, jeugdhulpverlening, jeugdreclassering of door de Raad voor de Kinderbescherming) gedaan (CBS, 2019). Speciaal bij criminele jongeren zou jeugdzorg de kans op huiselijk geweld nog extra kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld omdat het toezicht van jeugdzorg op deze jongeren mogelijk strenger is dan dat op niet-criminele jongeren.

Figuur 2. Schematische weergave van het mogelijke modererende effect van relatiestatus en jeugdzorgbetrokkenheid op het verband tussen (plegen van) criminaliteit en (pleger- en slachtofferschap van) huiselijk geweld

3. Data en methoden

3.1 Databronnen

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, is gebruikgemaakt van twee verschillende databronnen: registratiedata van de politie en informatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Van de politie hebben we informatie aangeleverd gekregen over alle huiselijk geweldregistraties binnen de Nederlandse bevolking in de periode 2010-2018. Deze registraties betreffen alle huiselijk geweldmeldingen die bij de politie terechtkomen. Daarnaast heeft de politie data aangeleverd van alle personen die tussen 2008-2014 zijn onderzocht door de voormalige Dienst Nationale Recherche en zijn veroordeeld voor betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit en van personen die op enig moment tussen 2010 tot september 2019 zijn geïdentificeerd als lid van een Nederlandse outlawbikerclub. Zodoende was het mogelijk om te onderzoeken of het plegen van georganiseerde criminaliteit en/of lidmaatschap van een Nederlandse outlawbikerclub samenhangt met het plegen van en/of slachtoffer worden van huiselijk geweld. Via de CBS-microdata hebben we daarnaast toegang tot politieregistraties van de gehele Nederlandse populatie (zoals aantal en type gepleegde delicten) en gegevens over persoonlijke achtergrondkenmerken, zoals leeftijd, geslacht, etniciteit, werk en relatiestatus. De bestanden van de politie zijn door het CBS voorzien van een geanonimiseerd persoonlijk identificatienummer (RIN-nummer) waardoor ze gekoppeld kunnen worden aan de persoonsgegevens in de CBS-microdata.

3.2 Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie in het huidige onderzoek betreft de algemene Nederlandse bevolking van 12 jaar en ouder op 31 december 2018 (N= 14.668.717). Hiervan kwamen 373.473 personen voor in de registratiesystemen van de politie met betrekking tot huiselijk geweld in de periode 2010-2018. Bovendien waren nog eens 238.725 personen in die periode woonachtig in een gezin waar huiselijk geweld plaatsvond, zonder dat de politie hun betrokkenheid bij dit huiselijk geweld als zodanig registreerde.

Gegeven de focus van het huidige onderzoek op de samenhang tussen huiselijk geweld en crimineel gedrag zijn personen die in 2018 jonger dan 12 jaar waren niet meegenomen in het onderzoek. Dit omdat iemand in Nederland pas vanaf 12 jaar strafrechtelijk kan worden vervolgd. Verder zijn ook personen die op 31 december 2018 niet meer in

leven waren, die op 31 december 2018 niet meer woonachtig in Nederland waren, of die gedurende de gehele onderzoeksperiode woonachtig waren in een institutioneel huishouden, uit de dataset verwijderd (zie Bijlage 1 voor meer informatie over de samenstelling van de onderzoekspopulatie). Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, is telkens de Nederlandse populatie met huiselijk geweldregistratie in de periode 2010-2018 vergeleken met de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie in die periode.

3.3 Variabelen

Uitkomstvariabele

De uitkomstvariabele in het huidige onderzoek is ‘betrokkenheid bij huiselijk geweld’, gemeten aan de hand van de door de politie aangeleverde huiselijk geweldregistraties uit 2010-2018. Een huiselijk geweldregistratie kan voortkomen uit een incident (een woninginbraak, een verkeersongeval, maar ook een overlastsituatie of een burenruzie) of een activiteit (een alcoholcontrole of een contactmoment van de wijkagent). De politie heeft aan iedere huiselijk geweldregistratie een maatschappelijke classificatie ‘huiselijk geweld’ toegevoegd. Naast de algemene maatschappelijke klasse ‘huiselijk geweld’, hanteert de politie aanvullende classificaties die een onderscheid naar de aard van huiselijk geweld, zoals (ex-)partner- en kindermishandeling, maken. Op basis van de aangeleverde registraties is het echter niet mogelijk om de huiselijk geweldmeldingen vervolgens verder te differentiëren naar de aard van het huiselijk geweld, omdat in het merendeel van de registraties de aard van het huiselijk geweld niet nader door de politie bleek te zijn gespecificeerd. Dat betekent dat in het huidige onderzoek huiselijk geweld in brede zin is onderzocht. Onder huiselijk geweld verstaat de politie lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee, door iemand uit de huiselijke kring. Dit is ook de definitie die we in dit onderzoek hebben aangehouden. We hebben in de analyses telkens een onderscheid gemaakt tussen plegers, slachtoffers, mensen die zowel pleger als slachtoffer zijn geweest, betrokkenen waarvan onduidelijk is of zij als pleger of slachtoffer bij het huiselijk geweld betrokken waren (bestaande uit de politiecategorieën: melder, aangever, betrokkene, achterblijver, uithuisgeplaatsten, aandachtspersoon en signalering) en niet-betrokkenen (bestaande uit de politiecategorieën: rol getuige en rol onbekend; en alle personen die deel uitmaakten van een gezin ten tijde van het huiselijk geweld, maar zelf niet in de politieregistraties voorkomen). Gevallen waarbij slechts één gezinslid geregistreerd is in de politiegegevens en die persoon de categorie, melder, aangever, betrokkene of signalering heeft gekregen, zijn niet geteld tot de huiselijk geweld populatie, omdat dit vermoedelijk personen zijn die huiselijk geweld buiten hun eigen relatie hebben gemeld.⁵ Wanneer er twee of meer personen met deze categorieën binnen hetzelfde gezin waren, hebben we aangenomen dat

5 Het kan zijn dat we hierdoor enkele gevallen missen waarbij iemand wordt mishandeld door zijn of haar (ex-)partner waarmee ze niet (meer) samenwonen. Dit is op basis van de gebruikte data niet mogelijk om te voorkomen.

beide personen wel betrokken zijn geweest bij huiselijk geweld. Een uitzondering op deze laatste regel was wanneer deze personen woonachtig waren in een institutioneel huishouden. Deze personen zijn niet als betrokken bij huiselijk geweld geteld.

Het is mogelijk dat een persoon door de politie meer dan één van deze zogenaamde rollen heeft toegewezen gekregen bij één of meerdere huiselijk geweldregistraties. Om deze reden zijn analyses apart uitgevoerd voor personen die enkel als pleger geregistreerd staan, personen die enkel als slachtoffer geregistreerd staan en personen die zowel als pleger als slachtoffer geregistreerd zijn. Indien een persoon als pleger en ook als betrokkene en/of niet-betrokkene geregistreerd staat, wordt de persoon alleen tot de plegergroep gerekend. Wanneer een persoon als slachtoffer en ook als betrokkene en/of niet-betrokkene geregistreerd staat, wordt de persoon alleen tot de slachtoffergroep gerekend.

Onafhankelijke variabelen

Om de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld te kunnen onderzoeken en om na te gaan in hoeverre deze relatie afhankelijk is van de hoeveelheid en de aard van de gepleegde criminaliteit, hebben we gebruikgemaakt van de verdachtenregistratie binnen de CBS-microdata omgeving. Deze data hebben betrekking op alle personen die tussen 2010 en 2018 (dezelfde periode als waarover de huiselijk geweld meldingen bekend zijn) voorkomen in het registratiesysteem BVI (Basisvoorziening Informatie) van de Nationale Politie. Personen worden in het BVI als ‘verdachte’ geregistreerd wanneer er jegens hen een redelijk vermoeden van schuld van een misdrijf bestaat. Deze dataset bevat ook informatie over het aantal en de typen delicten waarvan iemand verdacht(e) is geweest.

Voor het beantwoorden van de eerste en derde onderzoeksvraag is meegenomen of, en zo ja, hoe vaak iemand in de periode 2010-2018 als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld is geregistreerd. Hierbij is geen uitsplitsing gemaakt naar de aard van de gepleegde criminaliteit. Een dergelijke uitsplitsing naar type criminaliteit is voor het beantwoorden van de tweede onderzoeksvraag wel gemaakt. Op basis van de standaardcategorisering misdrijven van het CBS maken we hiervoor onderscheid in: vermogensdelicten, vandalisme en openbare-ordedelicten, geweldsdelicten, verkeersdelicten, drugsdelicten, overtredingen van de Wet wapens en munitie (WWM) en overige delicten.

Daarnaast hebben we voor het beantwoorden van de tweede onderzoeksvraag, op basis van de door de politie aangeleverde data, ook twee variabelen meegenomen om de samenhang tussen betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit (0=nee, 1=ja) en lidmaatschap van een Nederlandse outlawbikerclub (0= nee, 1= ja)⁶ en huiselijk geweld te onderzoeken. Hierbij hebben we voor outlawbikerclubleden een onderscheid gemaakt

6 Zie Bijlage 2 voor meer informatie over deze data.

tussen outlawbikerclubleden die wel en outlawbikerclubleden die niet ook tussen 2010-2018 geregistreerd werden als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld. Een dergelijk onderscheid is niet gemaakt voor plegers van georganiseerde criminaliteit, omdat deze personen per definitie ten minste eenmaal als verdachte (van georganiseerde criminaliteit) zijn geregistreerd.

Controlevariabelen

De volgende achtergrondkenmerken zijn meegenomen als controlevariabelen omdat ze mogelijk samenhangen met zowel criminaliteit en huiselijk geweld en zodoende het verband kunnen vertekenen:

- Geslacht (0= vrouw, 1= man): Geslacht zoals vastgelegd in de Basisregistratie Personen (BRP). In geval van een geslachtswijziging is alleen het laatst geldende geslacht vastgelegd.
- Leeftijd: De leeftijd van een persoon in het jaar 2018 op basis van het geboortjaar.
- Migratieachtergrond (0=Nederlandse achtergrond, 1= niet-Nederlandse achtergrond): Migratieachtergrond op basis van het geboorteland van de ouders en van de persoon zelf. Personen die zelf in Nederland zijn geboren en van wie beide ouders in Nederland zijn geboren, worden aangemerkt als personen met een Nederlandse achtergrond.
- Opleidingsniveau (0= laag, 1= midden, 2= hoog): Het niveau van de hoogst behaalde opleiding van een persoon. Categorie ‘laag’ bestaat uit basisonderwijs tot en met vwo-onderbouw, categorie ‘midden’ bestaat uit mbo tot en met vwo-bovenbouw en categorie ‘hoog’ bestaat uit hbo tot en met een doctorsgraad. Daarnaast is er een vierde categorie toegevoegd voor personen van wie het opleidingsniveau onbekend is.
- Inkomen (0= Inkomenspercentiel 1-20, 2= Inkomenspercentiel 21-40, 3= Inkomenspercentiel 41-60, 4= Inkomenspercentiel 61-80, 5= Inkomenspercentiel 81-100): Gemiddeld inkomenspercentiel van het huishouden waarin een persoon woonde op 1 januari van de jaren 2010-2018, opgedeeld in vijf categorieën van laag naar hoog. Daarnaast is een zesde categorie toegevoegd voor personen van wie er geen inkomensgegevens beschikbaar waren.
- Werk: Geeft aan in hoeveel procent van de maanden tussen 2010-2018 iemand betaald werk verrichtte.
- School: Geeft aan in hoeveel procent van de maanden tussen 2010-2018 iemand scholier of student was.
- Uitkering: Geeft aan in hoeveel procent van de maanden tussen 2010-2018 iemand ontvanger van een ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering was.
- Pensioen: Geeft aan in hoeveel procent van de maanden tussen 2010-2018 iemand ontvanger van een pensioenuitkering was.
- Overig: Geeft aan in hoeveel procent van de maanden tussen 2010-2018 iemand overige bezigheden had zonder een officieel inkomen (baan of uitkering) te hebben.

- Grootte huishouden: Het gemiddeld aantal leden dat het huishouden vormt op 1 januari van de jaren 2010-2018.

Modererende factoren

Tot slot hebben we met betrekking tot de laatste onderzoeksvraag over welke factoren van invloed zijn op de sterkte van het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld het modererende effect van de volgende twee factoren nader onderzocht:

- Relatiestatus gebaseerd op de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) op 31 december 2018 (1= heeft een relatie, 2= de relatie is ontbonden vanwege scheiding, 3= heeft geen relatie). Onder het hebben van een relatie worden de volgende categorieën verstaan: samenwonende partners, partners met een geregistreerd partnerschap en gehuwden. Wanneer gesproken wordt over een scheiding wordt bedoeld dat de partners niet meer samenwonen of dat het geregistreerd partnerschap of huwelijk is ontbonden. Wanneer mensen geen relatie hebben volgens het GBA, zou het kunnen voorkomen dat mensen zich in een latrelatie bevinden. Dit betekent dat mensen wel een relatie hebben, maar niet (officieel) samenwonen. Volgens enquêtes is dit bij ongeveer 20 procent van de mensen die volgens het GBA geen relatie hebben het geval (CBS, 2015). Tussen alleenstaanden en mensen met een latrelatie is echter geen onderscheid te maken op basis van bevolkingsstatistieken vanwege ontbrekende data. In het huidige onderzoek leidt dit mogelijk tot een onderschatting van het effect van relatiestatus. Ook worden onder de categorie ‘heeft geen relatie’ mensen geschaard van wie hun partner is overleden. In dit rapport wordt, in het belang van de leesbaarheid, in het vervolg gesproken over ‘relatie’, ‘gescheiden’, ‘geen relatie’, bovenstaande kanttekeningen moeten daarbij dus in acht worden genomen.
- Jeugdzorgbetrokkenheid: Geeft weer of een jongere tussen de 12 en 18 jaar in de periode van 2015 tot en met 2018 een jeugdhulptraject, jeugdbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering opgelegd heeft gekregen (0= er is geen jeugdzorgtraject opgelegd, 1= er is wel een jeugdzorgtraject opgelegd). Daarmee worden verschillende vormen van jeugdhulp, variërend in intensiteit, ambulant en residentieel, zowel jeugdzorg in gedwongen als in vrijwillig kader, samengenomen. Gegevens over jeugdzorgbetrokkenheid vóór 2015 ontbreken in de CBS-microdata en konden derhalve niet worden meegenomen in de analyses.

3.4 Analyses

Om te onderzoeken of het plegen van criminaliteit samenhangt met een verhoogde kans om betrokken te raken bij huiselijk geweld is gebruikgemaakt van beschrijvende statistiek, zoals frequentie- en kruistabellen en logistische regressieanalyses. Een logistische regressieanalyse onderzoekt of meerdere variabelen onafhankelijk van elkaar samenhangen met een dichotome uitkomstvariabele (in dit geval: geen huiselijk geweld versus wel huiselijk geweld). De uitkomsten van een logistische regressieanalyse resulteren in een schatting van de effectgrootte (de regressiecoëfficiënt B), de standaard-

dafwijking van deze effectschatting (SE) en geven de aannemelijkheid aan dat een gevonden verband op toeval berust: bij een significantieniveau dat lager is dan 5% (0,05) wordt doorgaans aangenomen dat het gevonden verband betekenisvol is. Voorts geven de odds ratio's (de exponentiele functie van de regressiecoëfficiënt) weer met hoeveel procent het relatieve risico op huiselijk geweld toe- of afneemt. Odds ratio's groter dan 1 geven een verhoogd risico weer, odds ratio's tussen de 0 en 1 een verlaagd risico. Een odds ratio van 1.81 voor verdachten van criminaliteit betekent bijvoorbeeld dat verdachten een 81 procent hoger risico hebben om betrokken te zijn bij huiselijk geweld dan niet-verdachten. Naast het relatieve risico dat door de odds ratio's wordt uitgedrukt, kan er op basis van het logistisch regressiemodel de kans op een uitkomst voorspeld worden. De kansen op het plegen en slachtofferschap van huiselijk geweld worden telkens in een figuur weergegeven voor personen met een variërend aantal verdachtenregistraties (tussen de 0 en 20). Deze kansen variëren tussen de 0 en 100 procent en geven weer hoe aannemelijk het is dat een persoon pleger of slachtoffer is van huiselijk geweld. De scores op alle andere variabelen, naast de verdachtenregistraties, worden hierbij op het gemiddelde van de totale populatie gezet. Zodoende geven de figuren de kansen op het plegen en slachtofferschap van huiselijk geweld weer voor de gemiddelde Nederlander met een bepaald aantal verdachtenregistraties.

Om een verkeerde interpretatie van onderzoeksresultaten door de aanwezigheid van mogelijke schijnverbanden te voorkomen, controleren we bij elke onderzoeksvraag voor verschillende achtergrondkenmerken die mogelijk zelf ook een relatie hebben met de onafhankelijke variabele (criminaliteit) en de uitkomstvariabele (huiselijk geweld). Zo is het bijvoorbeeld belangrijk om te controleren voor de leeftijd van een persoon. Personen van 13 jaar hebben immers tot dan toe minder tijd en mogelijkheden gehad om criminaliteit en/of huiselijk geweld te plegen dan personen die 25 jaar of ouder zijn. Om een zo accuraat mogelijk beeld van het verband tussen het plegen van criminaliteit en huiselijk geweld te geven, is gecontroleerd voor geslacht, leeftijd, migratieachtergrond, arbeidsparticipatie, opleidingsniveau, huishoudelijk inkomenspercentiel, huishoudgrootte en relatiestatus. Verder kan de aanwezigheid van zogenaamde "uitbijters" in de data onterechte conclusies in de hand werken. Er blijken slechts weinig personen in de periode 2010-2018 verdacht van meer dan 20 delicten. Om te controleren voor uitbijters is in de analyses het maximaal aantal delicten daarom beperkt tot 20 delicten, waarbij iedereen die meer dan 20 keer als verdachte werd geregistreerd ook de score 20 krijgt. Bovendien is steeds gecontroleerd voor de overlap tussen huiselijk geweldregistraties en registraties voor geweldsdelicten. Voor plegers van huiselijk geweld is daarom het aantal huiselijk geweld registraties afgetrokken van zowel het totaal aantal delicten als het totaal aantal geweldsdelicten. In alle gevallen is geanalyseerd op persoonsniveau.

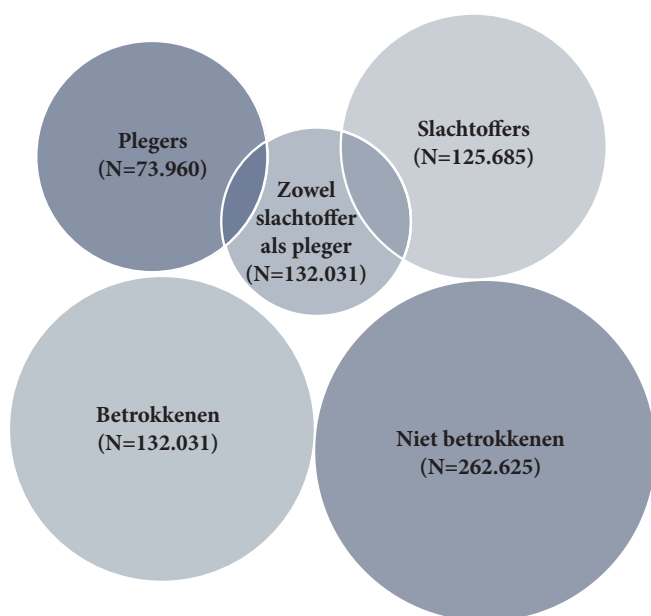
4. Resultaten

4.1 Beschrijving huiselijk geweld populatie

Van de 612.198⁷ unieke personen die in de periode 2010-2018 in verband kunnen worden gebracht met huiselijk geweld, staan er in totaal 91.857 (15%) geregistreerd als pleger (waarvan 41% herhaaldelijk) en 143.582 (23,5%) als slachtoffer (waarvan 27% herhaaldelijk). Van deze plegers en slachtoffers staan 17.897 personen geregistreerd als zowel pleger als slachtoffer (zie figuur 3); dit betreft 19,5 procent van alle plegers en 12,5 procent van alle slachtoffers. Bovendien staan 132.031 (21,6%) personen als betrokkene geregistreerd. Dit zijn personen die betrokken waren bij het huiselijk geweld, maar waarvan op basis van de politieregistraties niet duidelijk is of dit als pleger of als slachtoffer was. Ten slotte staan 262.625 personen als niet-betrokkene geregistreerd. Dit zijn de getuigen, de personen die wel geregistreerd staan onder een huiselijk geweld incident, maar waarvan de rol onbekend is, en personen die deel uitmaakten van het gezin ten tijde van het huiselijk geweld, maar hier zelf niet in de politieregistraties voorkomen.

7 Personen kunnen binnen een huiselijk geweldmelding geregistreerd staan onder meerdere rollen, bijvoorbeeld als betrokkenen (aangever) en niet-betrokkenen (getuige).

Figuur 3: Aantal huiselijk geweldregistraties tussen 2010 en 2018 gecategoriseerd naar de rollen binnen de huiselijk geweldmelding

Tabel 1 geeft de achtergrondkenmerken weer van de verschillende groepen in onze analyses. Wanneer we de 'zuivere' plegers en 'zuivere' slachtoffers (personen die enkel als pleger of enkel als slachtoffer staan geregistreerd) vergelijken met de groep die zowel als slachtoffer als pleger staat geregistreerd, is te zien dat deze laatste groep qua achtergrondkenmerken ongeveer tussen de zuivere plegers en zuivere slachtoffers in zit. Zo blijkt uit de beschrijvende statistiek in tabel 1 dat plegers van huiselijk geweld vooral mannen zijn (89,2%) en een gemiddelde leeftijd hebben van 40,6 jaar oud. Slachtoffers van huiselijk geweld zijn daarentegen vooral vrouwen (77,7%) en gemiddeld 39,7 jaar oud. Personen die zowel als pleger als slachtoffer staan geregistreerd, zijn ongeveer even vaak man (57,8%) als vrouw (42,2%) en gemiddeld 40,3 jaar oud. Betrokkenen en niet-betrokkenen zijn gemiddeld wat jonger (respectievelijk 38,8 en 36 jaar oud) en ongeveer gelijk verdeeld qua geslacht.

De zuivere plegers van huiselijk geweld zijn gemiddeld genomen lager opgeleid en hebben een lager huishoudelijk inkomenspercentiel dan de Nederlandse populatie van

12 jaar en ouder.⁸ Ook bevinden zich onder de plegers van huiselijk geweld gemiddeld meer personen die in de periode 2010-2018 een uitkering hebben ontvangen of geen geregistreerd inkomen hebben gehad, ten opzichte van de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie. Ditzelfde geldt voor zuivere slachtoffers van huiselijk geweld en personen die zowel als plegers als slachtoffer staan geregistreerd. Onder betrokkenen en niet-betrokkenen is het percentage dat een uitkering ontvangt een stuk lager (23% respectievelijk 16%), maar nog steeds hoger dan onder de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie (8%). School lijkt de belangrijkste vorm van dagelijkse bezigheden van niet-betrokkenen (38%), wat in lijn is met de wat lagere gemiddelde leeftijd binnen deze groep. Voor de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie is de belangrijkste vorm van arbeidsparticipatie een betaalde baan. De helft (50%) van de Nederlandse populatie had in de periode 2010-2018 een betaalde baan. Dit is lager onder de huiselijk geweldpopulatie.

Verder blijkt uit tabel 1 dat plegers, slachtoffers en betrokkenen van huiselijk geweld minder vaak een relatie hebben dan de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie en vaker gescheiden of uit elkaar zijn. Tot slot is te zien dat de huiselijk geweldpopulatie – zowel plegers, slachtoffers, betrokkenen als niet-betrokkenen – relatief vaker met jeugdzorg te maken heeft (gehad) in vergelijking met de algehele populatie. De resultaten van de beschrijvende analyses doen vermoeden dat personen die te maken krijgen met huiselijk geweld, ongeacht de rol die de persoon daarbij heeft, vaker uit de lagere sociaal-economische groepen komen: waar bijvoorbeeld sprake is van een laag opleidingsniveau, een lager gemiddeld inkomen en een uitkering een belangrijke inkomensbron is.

Tabel 1: Achtergrondkenmerken huiselijk geweldpopulatie en Nederlandse populatie van 12 jaar en ouder over de periode 2010-2018

	Plegers huiselijk geweld	Slachtoffers huiselijk geweld	Zowel pleger als slachtoffer huiselijk geweld	Betrokkenen huiselijk geweld	Niet-be- trokkenen huiselijk geweld	Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie
N	73.960	125.685	17.897	132.031	262.625	14.056.519
Achtergrondkenmerken						
Gemiddelde leeftijd 2018	40,6	39,7	40,3	38,8	36,0	47,4
% man	89,2	22,3	57,8	41,4	53,5	49,4
% met migratieachter- grond	46,6	39,9	41,1	38,9	41,6	22,4
% Opleidingsniveau						
Laag	41,1	36,5	39,3	38,8	43,9	18,5

8 Enige voorzichtigheid met betrekking tot het huishoudelijk inkomenspercentiel is echter op zijn plaats. Het inkomenspercentiel wordt medebepaald door het aantal personen in een huishouden. Dat betekent dat tweeverdieners in een huishouden gemiddeld een hoger inkomenspercentiel hebben dan eenpersoonshuishoudens.

	Plegers huiselijk geweld	Slachtoffers huiselijk geweld	Zowel pleger als slachtoffer huiselijk geweld	Betrokkenen huiselijk geweld	Niet-be- trokkenen huiselijk geweld	Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie
Midden	35,4	36,2	37,1	32,8	30,1	23,8
Hoog	7,8	11,1	9,9	11,0	8,1	19,5
Onbekend	15,8	16,2	13,7	17,3	17,9	38,2
% Percentielen huishoudinkomen						
1-20	21,0	13,3	20,1	8,3	7,9	6,9
21-40	31,8	34,9	35,2	31,2	24,3	15,4
41-60	25,7	27,1	25,2	30,2	28,0	22,0
61-80	15,6	17,2	14,3	21,2	24,6	28,5
81-100	5,6	7,2	5,2	9,0	14,7	25,4
Onbekend	0,2	0,2	0,1	0,2	0,4	0,3
Huishoudgrootte	2,6	2,9	2,6	3,1	3,5	2,8
% Relatiestatus						
Relatie	20,0	23,9	17,0	29,9	35,4	54,5
Relatie ontbonden wegens scheiding	55,1	47,6	59,0	45,1	28,8	16,9
Single	24,8	28,5	24,0	25,0	35,8	28,6
% Arbeidsparticipatie						
Werk	44,0	40,0	39,7	42,6	35,5	49,6
School	9,3	17,5	9,5	23,2	37,9	18,1
Uitkering	34,8	30,7	40,8	23,5	15,6	8,4
Pensioen	1,9	4,0	1,5	3,3	4,1	17,6
Geen geregistreerd inkomen	10,0	7,8	8,5	7,5	7,0	6,4
% met jeugdzorg- betrokkenheid	7,5	7,1	7,3	9,3	9,6	0,7

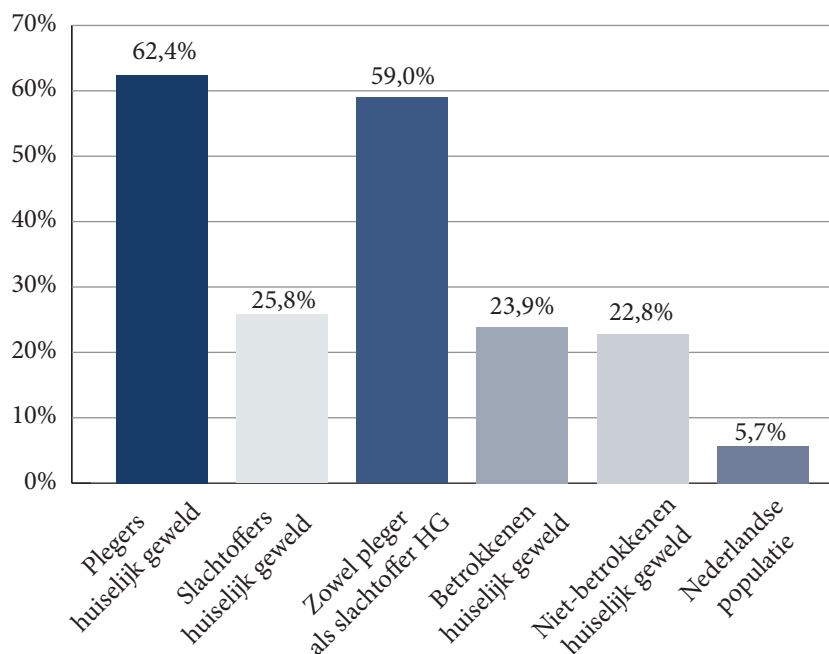
4.2 Is er een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?

Om de eerste onderzoeksvraag naar het verband tussen het plegen van criminaliteit en huiselijk geweld te onderzoeken, is op de eerste plaats gebruikgemaakt van beschrijvende statistiek. Specifiek is gekeken hoeveel procent van de huiselijk geweld populatie – in het bijzonder plegers, slachtoffers, personen die als pleger én als slachtoffer geregistreerd staan, betrokkenen en niet-betrokkenen – andere criminaliteitsvormen pleegt. De criminaliteitscijfers van de huiselijk geweldpopulatie zijn vergeleken met de criminaliteitscijfers van de algehele Nederlandse populatie. Om vervolgens vast te stellen of er een samenhang is tussen het plegen van criminaliteit en pleger- en slachtoffer-schap van huiselijk geweld, is gebruikgemaakt van logistische regressieanalyses, waarbij is gecontroleerd voor verschillende achtergrondkenmerken die mogelijk de veronderstelde samenhang vertekenen.

Prevalentie criminaliteit onder de huiselijk geweld populatie in de periode 2010-2018

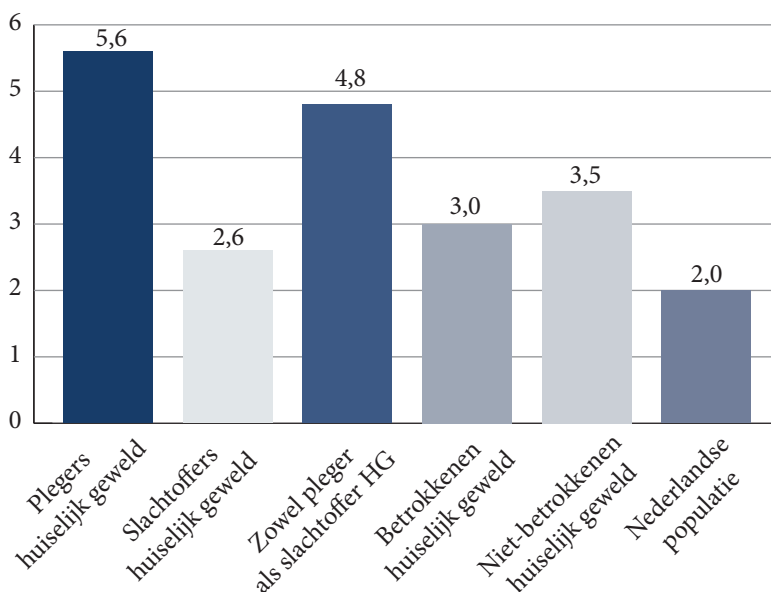
Figuur 4 geeft voor de zuivere plegers, zuivere slachtoffers, personen die geregistreerd staan als plegger én slachtoffer, betrokkenen en niet-betrokkenen van huiselijk geweld en de Nederlandse populatie weer hoeveel procent verdachte is geweest van minimaal 1 delict in de periode 2010-2018. Hierbij is gecontroleerd voor het (gepleegde) huiselijk geweld. De uitkomsten laten zien dat ongeveer twee derde (62,4%) van de zuivere plegers van huiselijk geweld in deze periode ten minste een keer verdachte is geweest van het plegen van een delict, naast het gepleegde huiselijk geweld. Onder zuivere slachtoffers van huiselijk geweld betreft dit een op de vier personen (25,8%). De criminaliteitscijfers van de personen die zowel geregistreerd staan als plegger en als slachtoffer van huiselijk geweld komen ongeveer overeen met die van de zuivere plegers; 59 procent van deze groep staat geregistreerd voor minimaal een delict. Betrokkenen en niet-betrokkenen lijken qua verdachtenregistratie weer meer op de slachtoffergroep. Ook binnen deze twee groepen wordt ongeveer een op de vier (23,9% respectievelijk 22,8%) verdacht van het plegen van criminaliteit. Alle groepen waar huiselijk geweld voorkomt, zijn echter aanzienlijk vaker verdachten dan de Nederlandse bevolking zonder huiselijk geweldregistratie, waar 5,7 procent verdacht is geweest tussen 2010 en 2018.

Figuur 4: Criminaliteit onder plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de algemene Nederlandse populatie in de periode 2010-2018

Figuur 5 laat het gemiddeld aantal delicten zien waarvan de betreffende populatie verdachte is geweest in de periode 2010-2018. Hierbij zijn alleen de personen meegenomen die minimaal één keer verdachte zijn geweest van een delict, anders dan huiselijk geweld. Uit figuur 5 komt naar voren dat plegers van huiselijk geweld met minimaal één verdachtenregistratie, gemiddeld meer delicten plegen (5,6) dan slachtoffers van huiselijk geweld met minimaal één verdachtenregistratie (2,6). Personen die zowel geregistreerd staan als pleger en als slachtoffer van huiselijk geweld, lijken ook met betrekking tot het gemiddeld aantal delicten op de 'zuivere' plegers van huiselijk geweld (4,8). Betrokkenen en niet-betrokkenen met een verdachtenregistratie staan voor iets meer delicten geregistreerd dan de groep slachtoffers (3,0 respectievelijk 3,5). Onder de Nederlandse populatie met verdachtenregistratie betreft het gemiddeld aantal gepleegde delicten 2,0.

Figuur 5: Gemiddeld aantal verdachtenregistraties onder plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de algemene Nederlandse populatie met minimaal een verdachtenregistratie in de periode 2010-2018

Samenvattend laat een eerste basale verkenning van de resultaten, zonder te controleren voor diverse achtergrondvariabelen, zien dat criminaliteit vaker voorkomt bij personen die betrokken zijn bij huiselijk geweld. Plegers, slachtoffers, betrokkenen en niet-betrokkenen van huiselijk geweld zijn allen vaker verdachte én bovendien verdachte van meer delicten dan de algehele Nederlandse populatie, waarbij plegers van huiselijk geweld het vaakst geregistreerd staan als verdachten van criminaliteit.

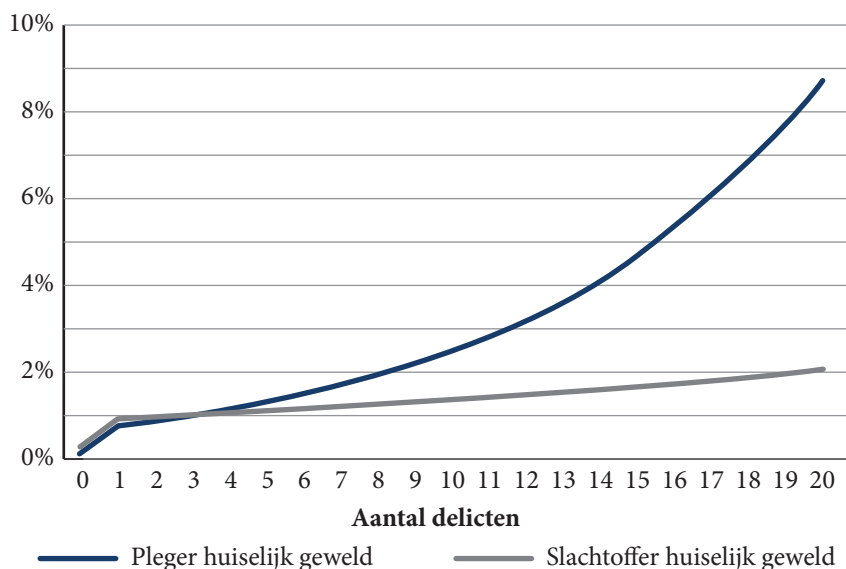
Verband criminaliteit en huiselijk geweld

Uit de beschrijvende statistiek is naar voren gekomen dat personen die zowel pleger als slachtoffer zijn van huiselijk geweld met betrekking tot hun betrokkenheid bij criminaliteit niet heel veel verschillen van de personen die alleen geregistreerd staan als pleger van huiselijk geweld. In de regressieanalyses is er daarom voor gekozen om de personen die zowel pleger als slachtoffer zijn van huiselijk geweld mee te nemen in de plegerpopulatie. Vanaf dit punt hebben de resultaten dus betrekking op de totale plegerpopulatie, inclusief plegers die ook geregistreerd staan als slachtoffer. De slachtoffergroep blijft hetzelfde; hier zitten geen personen die ook pleger zijn geweest van huiselijk geweld in de periode tussen 2010 en 2018. Bij de bespreking van de regressiemodellen ligt de focus op de uitkomsten voor pleger- en slachtofferschap van huiselijk geweld. In de bijlagen zijn de volledige regressiemodellen te vinden.

Tabel 2 laat de resultaten van de logistische regressieanalyses zien waarin de samenhang is getoetst tussen het wel of niet verdachte zijn van criminaliteit, het aantal verdachtenregistraties en pleger- en slachtofferschap van huiselijk geweld, na controle voor achtergrondkenmerken zoals leeftijd, geslacht, sociaal-economische status, inkomen en opleiding. De resultaten laten zien dat het hebben van minimaal één verdachtenregistratie samenhangt met een verhoogd risico op zowel het plegen als slachtoffer worden van huiselijk geweld: personen die criminaliteit plegen hebben 5,5 keer zoveel risico op het plegen van huiselijk geweld ($OR = 5,528, p < .001$) en 3,3 keer zoveel risico slachtoffer te worden van huiselijk geweld ($OR = 3,283, p < .001$). Bovendien vergroot elk extra delict waarvan een persoon wordt verdacht het risico op het plegen van huiselijk geweld significant met 14 procent ($OR = 1.142, p < .001$) en het risico op slachtofferschap van huiselijk geweld met 5 procent ($OR = 1.045, p < .001$). Figuur 6 geeft het risico op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld en de samenhang tussen dit risico en het plegen van andere vormen van criminaliteit grafisch weer. De figuur laat een duidelijke verhoging zien in het risico op het plegen en slachtofferschap van huiselijk geweld voor personen die ten minste een keer als verdachte zijn geregistreerd. Voor personen die vaker als verdachte zijn geregistreerd van een delict anders dan huiselijk geweld neemt met name het risico op het plegen van huiselijk geweld nog verder toe.

Concluderend kan worden gesteld dat er een samenhang is tussen het plegen van criminaliteit (en de mate daarvan) enerzijds, en het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld anderzijds, ook na controle voor verschillende achtergrondkenmerken. Additionele analyses laten bovendien zien dat personen die (meerdere) delicten plegen, ook een verhoogd risico hebben om de huiselijk geweldrollen van betrokkene en niet-betrokkene te hebben (zie tabel I in bijlage 2).

Figuur 6: Voorspelde kans op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld naar het aantal verdachtenregistraties

Bovendien laten de resultaten zien dat alle controlevariabelen significant samenhangen met zowel het plegen als het slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Zo hebben mannen, in vergelijking met vrouwen, drie keer meer risico op het plegen van huiselijk geweld, maar 4,3 keer ($1/0.232 = 4.31$) minder risico om slachtoffer te worden van dit geweld. Leeftijd hangt negatief samen met pleger- en slachtofferschap van huiselijk geweld, wat betekent dat naarmate iemand ouder wordt, het risico op zowel het plegen als het slachtoffer worden van huiselijk geweld afneemt (met respectievelijk 1,5 en 2,2 procent per levensjaar). Het hebben van een migratieachtergrond vergroot het risico op betrokkenheid bij huiselijk geweld, net als het wonen in een groter huishouden. Opvallend is het resultaat met betrekking tot het hebben van een uitkering: personen die tussen 2010 en 2018 continu een uitkering ontvingen, hebben drie keer meer risico op het plegen van huiselijk geweld en 2,8 keer meer risico op slachtofferschap van dit geweld, ten opzichte van personen die telkens een inkomen uit werk hadden. De resultaten laten daarnaast zien dat naarmate het opleidingsniveau van personen en het inkomen van het huishouden toeneemt, het risico op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld afneemt. Ten slotte laat ook scheiding een sterke samenhang zien met het plegen en slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Of het huiselijk geweld de oorzaak of het gevolg is van de scheiding/het ontbinden van de relatie is echter niet te achterhalen op basis van de beschikbare data. Het kan immers zijn dat huiselijk geweld binnen een relatie het risico op ontbinding van die relatie vergroot, maar ook dat na het ontbinden van een relatie het risico op slachtofferschap door de ex-partner stijgt.

Concluderend kan worden gesteld dat, naast de bekende associaties met geslacht en leeftijd, instabiliteit op verschillende leefgebieden samen lijkt te hangen met het plegen én slachtoffer worden van huiselijk geweld. Al met al kan, voor wat betreft de eerste onderzoeksvraag, geconcludeerd worden dat er inderdaad een samenhang is tussen (geregistreeerde) criminaliteit en (geregistreerd) huiselijk geweld; dat geldt voor zowel het plegen als voor slachtofferschap van huiselijk geweld.

Tabel 2: Multivariate logistische regressieanalyses: het plegen van criminaliteit en de kans op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld

	Plegen van huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Criminaliteit				
Minimaal één verdachtenregistratie	1.710 (.009)**	5.528	1.189 (.009)**	3.283
Aantal delicten	.133 (.001)**	1.142	.044 (.002)**	1.045
Controlevariabelen				
Geslacht (man)	1.080 (.010)**	2.944	-1.459 (.007)**	.232
Leeftijd	-.015 (.000)**	.985	-.022 (.000)**	.978
Migratieachtergrond	.291 (.008)**	1.338	.205 (.006)**	1.228
Arbeidsstatus:				
Werk	Ref cat.		Ref cat.	
School	-1.579 (.020)**	.206	-1.021 (.014)**	.360
Uitkering	1.105 (.013)**	3.019	1.029 (.010)**	2.799
Pensioen	-1.286 (.035)**	.276	-.579 (.021)**	.561
Geen geregistreerd inkomen	.180 (.022)**	1.197	-.287 (.017)**	.750
Opleidingsniveau:				
Laag opgeleid	Ref cat.		Ref cat.	
Midden opgeleid	-.111 (.009)**	.895	-.059 (.007)**	.943
Hoogopgeleid	-.729 (.015)**	.483	-.720 (.011)**	.487
Opleidingsniveau onbekend	-.525 (.012)**	.592	-.525 (.010)**	.592
Huishoudinkomen:				
Inkomenspercentiel 1-20	Ref cat.		Ref cat.	
Inkomenspercentiel 21-40	.289 (.012)**	1.335	.257 (.010)**	1.293
Inkomenspercentiel 41-60	.063 (.014)**	1.065	-.129 (.011)**	.879
Inkomenspercentiel 61-80	-.447 (.016)**	.640	-.729 (.013)**	.482
Inkomenspercentiel 81-100	-1.106 (.021)**	.331	-1.347 (.016)**	.260
Inkomenspercentiel missend	-2.294 (.079)**	.101	-2.453 (.070)**	.086
Huishoudgrootte	.154 (.003)**	1.166	.213 (.003)**	1.237
Relatiestatus:				
Relatie	Ref cat.		Ref cat.	
Relatie ontbonden wegens scheiding	1.387 (.010)**	4.003	1.298 (.008)**	3.662
Single	.347 (.012)**	1.414	.434 (.009)**	1.544
Constante	-6.252 (.027)**	.002	-3.909 (.021)**	.020

*<0.05, **p<0.001.

Note 1: voor plegers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten onder de criminaliteitsvariabele.

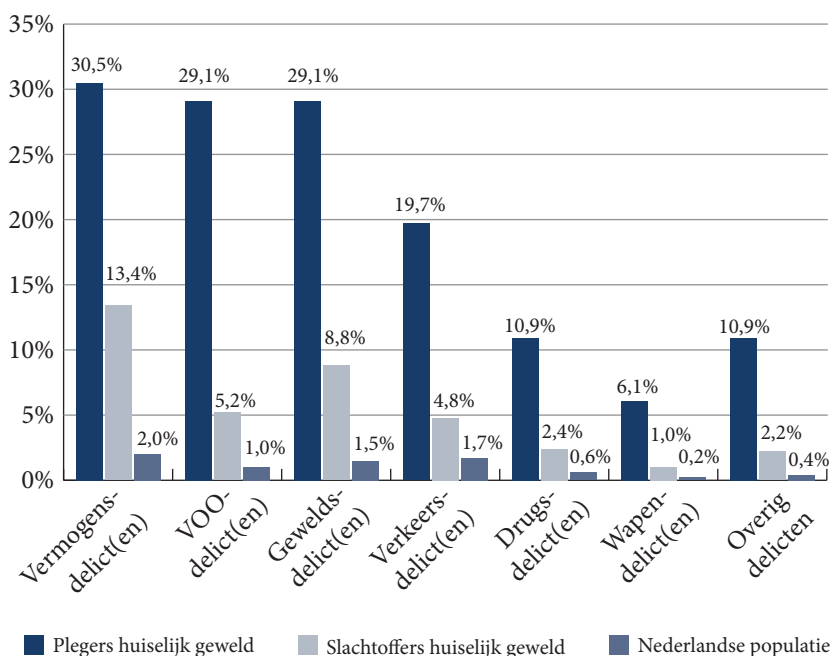
4.3 **Is het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk van de aard van de criminaliteit en betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur?**

Beschrijvende statistiek: type criminaliteit en huiselijk geweld

Om te onderzoeken of het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk is van de aard van de gepleegde criminaliteit, hebben we allereerst via beschrijvende statistiek onderzocht voor welke typen delicten de plegers en slachtoffers van huiselijk geweldincidenten geregistreerd staan. Daarbij hebben we een onderscheid gemaakt in de volgende zeven typen delicten: vermogen, VOO (Vernieling en Openbare Orde), geweld, verkeer, drugs, overtredingen van de WWM (Wet wapens en munitie) en overige delicten. De criminaliteitscijfers van plegers en slachtoffers van huiselijk geweld zijn vergeleken met de typen gepleegde delicten onder de gemiddelde Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie. Via logistische regressieanalyses en gecontroleerd voor verschillende achtergrondkenmerken, is vervolgens getoetst welke typen criminaliteit samenhangen met een verhoogde kans op het plegen of slachtoffer zijn van huiselijk geweld.

Figuur 7 geeft voor de plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie het percentage weer dat in de periode 2010-2018 verdachte is geweest van verschillende typen delicten. Bij het bepalen van de betrokkenheid bij geweldsdelicten is gecontroleerd voor het (gepleegde) huiselijk geweld. De resultaten laten zien dat zowel plegers als slachtoffers van huiselijk geweld, in vergelijking met de Nederlandse populatie, vaker verdachte zijn geweest van alle zeven typen delicten. Vooral plegers van huiselijk geweld zijn oververtegenwoordigd in de criminaliteitscijfers over de betreffende periode. Plegers van huiselijk geweld zijn ongeveer 30 keer vaker verdachte van een wapendelict, 29 keer vaker verdachte van een vandalisme- en openbare-ordedelict, 19 keer vaker verdachte van een geweldsdelict en 18 keer vaker verdachte van een drugsdelict dan de Nederlandse populatie. Ook slachtoffers van huiselijk geweld zijn ten opzichte van de Nederlandse populatie oververtegenwoordigd in de geregistreerde criminaliteitsvormen. Slachtoffers van huiselijk geweld zijn 7 keer vaker verdachte van een vermogensdelict, 6 keer vaker verdachte van een geweldsdelict en 5 keer vaker verdachte van een vandalisme- en openbare-ordedelict dan de Nederlandse populatie.

Figuur 7: Percentage verdachte van ten minste één delict in de periode 2010-2018 naar delicttype voor plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de algemene Nederlandse populatie van 12 jaar en ouder

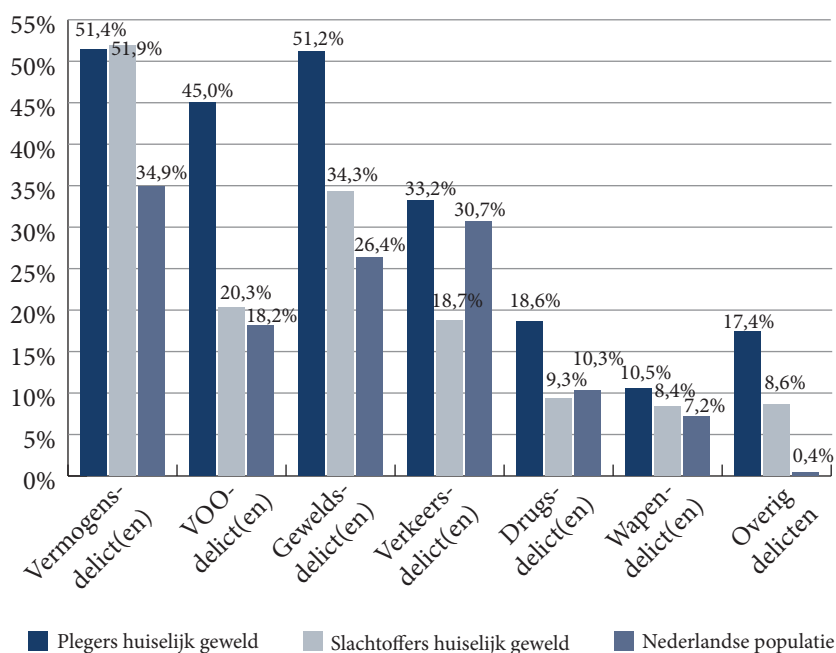

Figuur 8 laat voor iedereen die minimaal één keer is geregistreerd als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld, voor elk van de onderscheiden delicttypen zien welk percentage van de groep verdachten ten minste een keer werd verdacht van dit type delict. Van de plegers van huiselijk geweld die ten minste één keer als verdachte werden geregistreerd (voor een delict anders dan huiselijk geweld), blijkt 51,2% verdachte te zijn geweest van een gewelddelict. Ook van de slachtoffers van huiselijk geweld die als verdachte staan geregistreerd, is ruim de helft (34,3%) geregistreerd voor een gewelddelict. Van de verdachten in de algemene populatie is 26,4% in de periode 2010-2018 verdacht geweest van ten minste één gewelddelict. Uit figuur 8 komt naar voren dat plegers van huiselijk geweld met minimaal één verdachtenregistratie, vaker verdachte zijn geweest van alle typen delicten dan de Nederlandse populatie met een verdachtenregistratie. Plegers van huiselijk geweld met een verdachtenregistratie zijn 2,5 keer zo vaak verdachte van vandalisme- en openbare-ordedelicten, 1,5 keer zo vaak verdachte van gewelddelicten en 1,8 keer zo vaak verdachte van drugsdelicten dan personen met een verdachtenregistratie in de Nederlandse populatie. Slachtoffers van huiselijk geweld met een verdachtenregistratie zijn, in vergelijking met de Nederlandse verdachtenpopulatie, daarentegen vaker verdachte geweest van alle criminaliteitsvormen behalve verkeers- en drugsdelicten. Slachtoffers van huiselijk geweld met een ver-

dachtenregistratie staan gemiddeld 1,5 keer vaker geregistreerd als verdachte van vermogensdelicten en 1,3 keer zo vaak als verdachte van geweldsdelicten dan de groep verdachten in de Nederlandse populatie.

De beschrijvende statistieken laten zien dat plegers en slachtoffers van huiselijk geweld disproportioneel vaak verdachte zijn geweest van criminaliteit in vergelijking met de gemiddelde Nederlandse populatie. Ook lijken er verschillen te zijn in de typen criminaliteit waarvan plegers en slachtoffers van huiselijk geweld verdacht zijn geweest. Belangrijk is echter zich hierbij te realiseren dat de populatie huiselijk geweldplegers en de populatie huiselijk geweld slachtoffers op belangrijke kenmerken (bijvoorbeeld geslacht) verschillen van elkaar en van de Nederlandse populatie als geheel. Daarom voeren we ook hier een logistische regressie uit, waarin we controleren voor de diverse achtergrondkenmerken.

Figuur 8: Percentage van de personen met een verdachtenregistratie in de periode 2010-2018 dat ten minste één keer werd verdacht van een bepaald type delict voor plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de algemene Nederlandse populatie van 12 jaar en ouder

Voorspelde kansen: aard van de criminaliteit en huiselijk geweld

De resultaten van de logistische regressieanalyses naar de samenhang tussen de typen delicten en het plegen en slachtoffer zijn van huiselijk geweld zijn grafisch weergegeven

in figuur 9. De tabel met alle regressiecoëfficiënten is te vinden in Bijlage 2, tabel II. Figuur 9 geeft, gecontroleerd voor verschillende achtergrondkenmerken, de kans op het plegen van huiselijk geweld voor de gemiddelde Nederlander met een bepaald aantal verdachtenregistraties voor een bepaald type delict weer.⁹ De resultaten laten zien dat, onafhankelijk van het type delict, een registratie als verdachte van criminaliteit, de kans op het plegen van huiselijk geweld doet toenemen. Vooral het geregistreerd worden als verdachte van vandalisme- en openbare-ordedelicten vertoont een sterke samenhang met het plegen van huiselijk geweld: personen die minimaal 1 keer verdacht werden van een vandalisme en openbare orde delict hebben 5,2 keer ($OR = 5.240$; $p < .001$) zoveel risico op het plegen van huiselijk geweld dan personen die niet van zulke delicten verdacht werden. Ook personen verdacht van vermogensdelicten (2,5 keer), geweldsdelicten (2,4 keer) of overige delicten (2,9 keer) zijn aanzienlijk vaker pleger van huiselijk geweld.

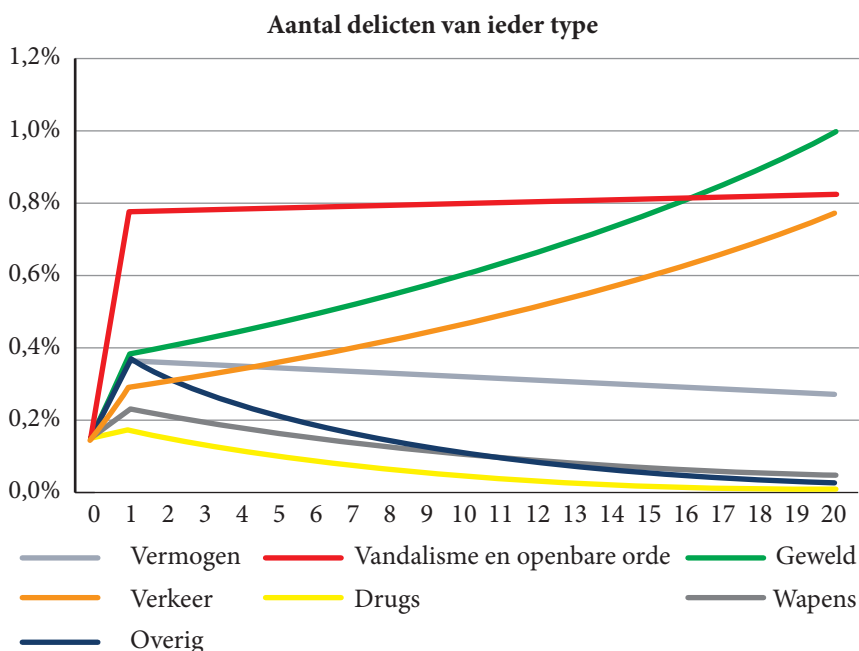
De regressiecoëfficiënten van het aantal gepleegde vermogens-, wapen-, drugs- en overige delicten zijn negatief. Dit betekent dat voor deze criminaliteitsvormen geldt dat het risico op het plegen van huiselijk geweld niet toe- maar juist afneemt naarmate een persoon vaker verdachte is van dit type delict. Figuur 9 laat zien dat wanneer een persoon verdachte is geweest van twee of meer drugsdelicten, zes of meer wapendelicten of acht of meer overige delicten, hij of zij een lager risico heeft op het plegen van huiselijk geweld dan iemand die in het geheel niet als verdachte is geregistreerd. De regressiecoëfficiënt van het aantal gepleegde vandalisme en openbare-ordedelicten is positief, maar klein en niet significant ($OR = 1.003$; $p = .147$). Het risico op het plegen van huiselijk geweld verandert dus niet substantieel naarmate iemand vaker verdachte is van vandalisme en openbare-ordedelicten.

Voor verkeers- en geweldsdelicten geldt daarentegen dat het risico op het plegen van huiselijk geweld vergroot naarmate het aantal verdachtenregistraties voor dit type delicten toeneemt. Voor iedere keer dat men wordt verdacht van een gewelds- of verkeersdelict stijgt het risico op het plegen van huiselijk geweld met 5 procent.

Hoewel uit de analyses blijkt dat alle typen delicten een verhoogd risico geven op het plegen van huiselijk geweld, laten de resultaten ook zien dat er niet een eenduidige relatie is tussen het aantal gepleegde delicten van elk type en de kans op huiselijk geweld. Voor sommige delicten lijkt er zelfs sprake te zijn van een omgekeerd verband.

9 Bij de delicttypen die minder vaak voorkomen, is er veel overlap tussen de variabele die aangeeft of iemand ooit verdacht is geweest van een bepaald soort delict en de variabele die het aantal verdachtenregistraties van dat type delict aangeeft. Alle personen die geen of één delict hebben gepleegd, hebben dan namelijk dezelfde score op die variabele. Om deze reden is er gecontroleerd of er sprake was van multicollineariteit. Dit bleek alleen het geval te zijn bij de variabelen over wapendelicten ($VIF = 7.5$). De regressiemodellen zijn daarom twee keer opnieuw uitgevoerd met telkens slechts één van de twee variabelen over wapendelicten. Uit deze analyses bleek in beide gevallen een positief verband tussen verdachtenregistraties van wapendelicten en het plegen van huiselijk geweld.

Figuur 9. Kans op het plegen van huiselijk geweld naar aard en aantal verdachtenregistraties

Figuur 10 geeft, gecontroleerd voor de achtergrondkenmerken, de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld voor de gemiddelde Nederlander met een bepaald aantal verdachtenregistraties weer. De coëfficiënten van het regressiemodel zijn te vinden in tabel II in bijlage 2.¹⁰ De resultaten laten zien dat, in vergelijking met personen die niet als verdachten werden geregistreerd, de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld toeneemt als een persoon verdachte is geweest van een delict, ongeacht het type delict waarvan men wordt verdacht. Verdachtenregistraties voor geweld- en vermogensdelicten hangen het sterkst samen met slachtofferschap van huiselijk geweld. Verdachten van minimaal één geweldsdelict hebben 2,8 keer zoveel risico op slachtofferschap van huiselijk geweld ($OR = 2,777$; $p < .001$) dan personen die niet als verdachten van geweldsdelicten geregistreerd staan. Bij verdachten van minimaal één vermogensdelict is dit risico een 2,6 keer zo hoog ($OR = 2,613$; $p < .001$).

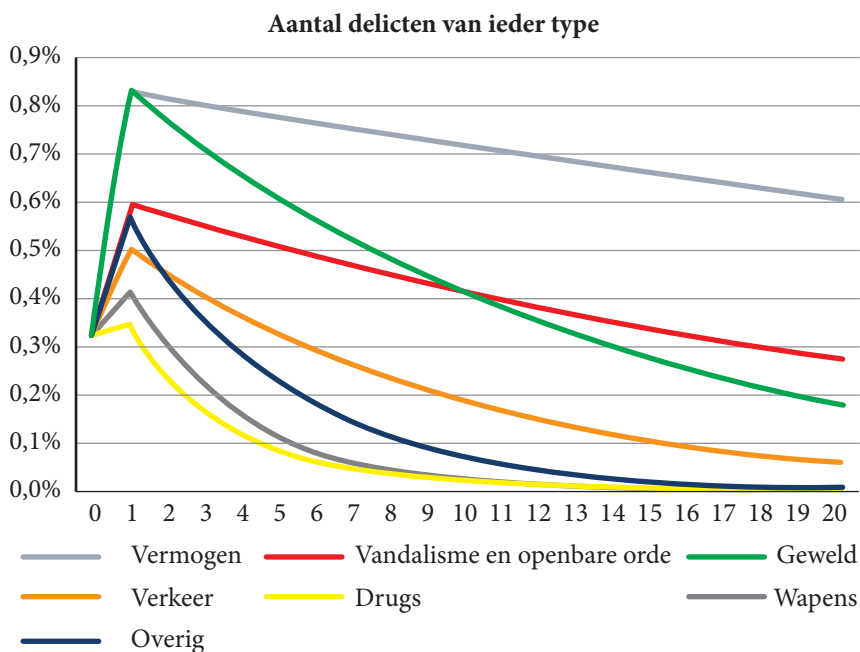
Alhoewel figuur 5 laat zien dat het totaal aantal keer dat men geregistreerd is als verdachte – zonder een onderscheid te maken in de aard van de gepleegde delicten – sa-

¹⁰ Ook deze regressiemodellen zijn tweemaal opnieuw uitgevoerd met telkens slechts één van de twee variabelen over wapendelicten, in verband met multicollineariteit (zie voetnoot 9). Uit deze analyses bleek in beide gevallen een positief verband tussen verdachtenregistraties van wapendelicten en slachtofferschap van huiselijk geweld.

menhangt met een grotere kans op slachtofferschap van huiselijk geweld, komt uit figuur 10 naar voren dat wanneer er een onderscheid wordt gemaakt naar delicttype, elke additionele verdachtenregistratie de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld juist verkleint. Figuur 10 laat zien dat voor drugsdelicten geldt dat een persoon die twee of meer keer als verdachte van dit delictstype is geregistreerd, een lagere kans heeft om slachtoffer van huiselijk geweld te worden dan een persoon die niet wordt verdacht van drugsdelicten. Ook wapendelicten laten een dergelijk beeld zien. Voor de overige delicttypen is de samenhang minder sterk, maar nog steeds negatief.

Er bestaat een relatie tussen het plegen van delicten (minimaal een) en slachtofferschap van huiselijk geweld: iemand met minimaal een verdachtenregistratie heeft een verhoogd risico op slachtofferschap. Wanneer we kijken naar het aantal delicten van elk type zien we dat hoewel meer (verschillende) verdachtenregistraties het risico op slachtofferschap van huiselijk geweld doen toenemen, neemt het risico bij ieder herhaalde registratie voor een bepaald delicttype dus weer af. Vooral personen die vaak verdacht worden van drugs- en wapendelicten hebben een kleine kans op slachtofferschap van huiselijk geweld.

Figuur 10: Waarschijnlijkheid van slachtofferschap huiselijk geweld naar aard en aantal verdachtenregistraties

Subcultuur van geweld en de kans op huiselijk geweld

Om te onderzoeken of het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk is van of een persoon zich begeeft in een subcultuur waar geweld niet wordt geschuwd, hebben we onderzocht of personen die zijn veroordeeld voor het plegen van georganiseerde criminaliteit en leden van Nederlandse outlawbikerclubs een verhoogde kans hebben op betrokkenheid bij huiselijk geweld ten opzichte van personen die zich niet in deze kringen begeven. Daartoe hebben we op basis van beschrijvende statistiek allereerst een vergelijking gemaakt tussen vijf groepen: veroordeelde plegers van georganiseerde criminaliteit, outlawbikerclubleden die wel en outlawbikerclubleden die niet geregistreerd staan als verdachte van criminaliteit en personen uit de algemene Nederlandse populatie die wel en personen die niet geregistreerd staan als verdachte van criminaliteit. De algemene Nederlandse verdachtenpopulatie bestaat uit personen die in de periode tussen 2010 en 2018 verdachte zijn geweest van minimaal een delict anders dan huiselijk geweld, maar niet behoren tot de groepen plegers van georganiseerde criminaliteit of lid zijn van een Nederlandse outlawbikerclub. De beschrijvende statistieken in tabel 3 laten zien dat zowel plegers van georganiseerde criminaliteit als outlawbikerclubleden met en zonder verdachtenregistratie, gemiddeld ouder zijn en vaker tot het mannelijke geslacht behoren dan de gemiddelde Nederlandse verdachtenpopulatie. De migratieachtergrond verschilt bovendien sterk tussen de onderscheiden groepen. Waar de meerderheid van de plegers van georganiseerde criminaliteit een migratieachtergrond heeft (62,6%), is dat onder outlawbikerclubleden met (33,5%) en zonder verdachtenregistratie (40,6%) net als de algemene Nederlandse verdachtenpopulatie (36,8%) in minder dan de helft van de personen het geval.

Met betrekking tot de huiselijk geweldregistraties komt uit tabel 3 naar voren dat outlawbikerclubleden zonder verdachtenregistratie (4,5%) ongeveer even vaak huiselijk geweld plegen als de Nederlandse verdachtenpopulatie (5,3%). Outlawbikerclubleden met een verdachtenregistratie zijn, van de onderscheiden groepen, het vaakst geregistreerd als pleger van huiselijk geweld (14,9%). Met andere woorden, een eerste verkenning van de resultaten doet vermoeden dat vooral criminele leden van outlawbikerclubs een grotere kans hebben op het plegen van huiselijk geweld. Personen betrokken bij georganiseerde criminaliteit worden daarentegen verhoudingsgewijs minder vaak als pleger van huiselijk geweld geregistreerd (2,5%). De resultaten uit tabel 3 laten ten slotte zien dat zowel personen betrokken bij georganiseerde criminaliteit (0,8%) als outlawbikerclubleden met (1,1%) en zonder een verdachtenregistratie (0,6%) minder vaak slachtoffer van huiselijk geweld zijn dan de Nederlandse verdachtenpopulatie (3,3%). Ook de prevalentie van betrokkenen bij huiselijk geweld en niet-betrokkenen bij huiselijk geweld is het hoogst binnen de Nederlandse verdachte populatie, al zijn de verschillen met outlawbikerclubleden met een verdachtenregistratie klein.

Tabel 3: Achtergrondkenmerken plegers van georganiseerde criminaliteit en outlawbikerclubleden met strafblad

	Veroordeelde plegers van georganiseerde criminaliteit	Outlawbikerclubleden met verdachte-registratie*	Outlawbikerclubleden zonder verdachte-registratie	Nederlandse populatie met verdachtere-registratie	Nederlandse populatie zonder verdachtere-registratie
N	353	1.666	1.048	986.329	13.921.113
Achtergrondkenmerken					
Gemiddelde leeftijd in 2018	55,6	41,2	47,6	38,7	47,6
% man	87,8	100	100	75,9	47,5
% met migratieachtergrond	62,6	33,5	40,6	36,8	22,2
Huiselijk geweldregistraties 2010-2018					
% Pleger HG	2,5	14,9	4,5	5,3	0,3
% Slachtoffer HG	0,8	1,1	0,6	3,3	0,7
% Betrokkene HG	1,7	3,1	2,4	3,2	0,7
% Niet-betrokkene HG	4,0	5,8	2,6	6,1	1,5

*15 personen staan zowel geregistreerd als pleger van georganiseerde criminaliteit als lid van een Nederlandse outlawbikerclub.

Om te onderzoeken of er een samenhang is tussen het plegen van georganiseerde criminaliteit, lidmaatschap van een Nederlandse outlawbikerclub en betrokkenheid bij huiselijk geweld hebben we regressiemodellen geschat waarin we, gecontroleerd voor verschillende achtergrondkenmerken en bovenop het effect van het een of meerdere keren geregistreerd staan als verdachte, de samenhang getoetst tussen betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit en lidmaatschap van een outlawbikerclub en het plegen en slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Tabel 4 laat de resultaten van deze logistische regressiemodellen zien. Uit tabel 4 komt naar voren dat wanneer wordt gecontroleerd voor het geregistreerd staan als verdachte van criminaliteit, betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit niet significant samenhangt met het plegen of slachtoffer zijn van huiselijk geweld. Daarentegen hangt lidmaatschap van een Nederlandse outlawbikerclub wel significant samen met het plegen van huiselijk geweld: outlawbikerclubleden hebben een 43% hoger risico op het plegen van huiselijk geweld ten opzichte van personen die geen lid zijn van een outlawbikerclub ($OR = 1.434$; $p < .001$). Lidmaatschap van een outlawbikerclub hangt niet significant samen met slachtofferschap van huiselijk geweld. Het volledige model inclusief controlevariabelen is te vinden in tabel III in bijlage 2.

Tabel 4: Multivariate logistische regressieanalyses: plegers van georganiseerde criminaliteit en lidmaatschap van een outlawbikerclub en de kans op het plegen en slachtoffer worden van huiselijk geweld

	Plegen van huiselijk geweld		Slachtoffer worden van huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Criminaliteit				
Minimaal één verdachtenregistratie	1.709 (.009)**	5.522	1.189 (.009)**	3.282
Aantal gepleegde delicten	.133 (.001)**	1.142	.044 (.002)**	1.045
Subculturen van geweld				
Plegen van georganiseerde criminaliteit	-.637 (.356)	.529	-.841 (.589)	.431
Lidmaatschap van een outlawbikerclub	.360 (.073)**	1.434	-.706 (.208)	.494
Constante	-6.253 (.027)**	.002	-3.909 (.021)**	.020

* <0.05 , ** $p<0.001$.

note: Voor plegers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten.

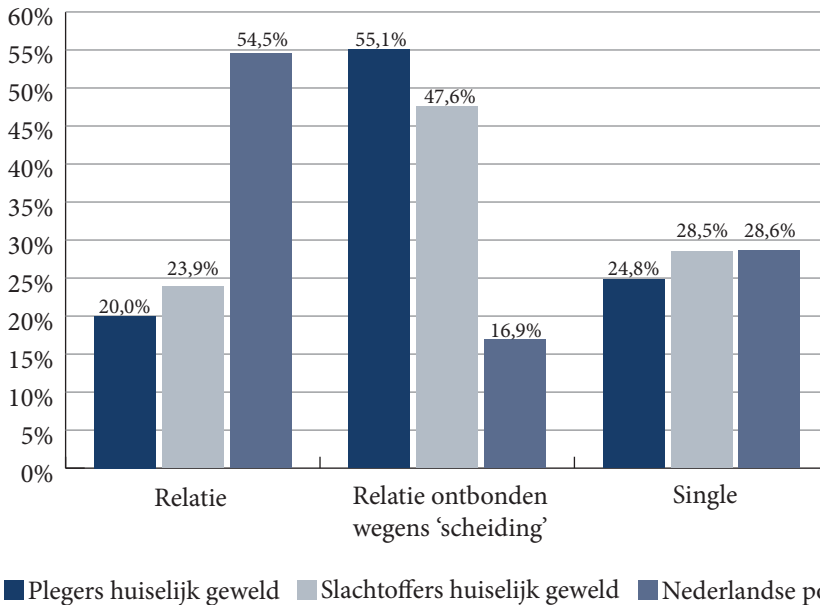
4.4 Modererende factoren die van invloed zijn op het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld

Voor het beantwoorden van de laatste onderzoeksvraag hebben we gekeken of de sterkte van het verband tussen het plegen van criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk is van de volgende twee modererende factoren: relatiestatus en jeugdzorgbetrokkenheid. Dat betekent concreet dat we hebben onderzocht of de relatiestatus van een persoon en de betrokkenheid van een jeugdzorginstantie een beschermend dan wel risicoverhogend effect hebben op het verband tussen het plegen van criminaliteit en pleger- en slachtofferschap van huiselijk geweld.

Relatiestatus

In figuur 11 is te zien dat plegers en slachtoffers van huiselijk geweld meer dan twee keer zo vaak zijn gescheiden ten opzichte van de algemene Nederlandse populatie van 18 jaar en ouder. Het gaat hier om ontbonden relaties in de periode waarin het huiselijk geweld heeft plaatsgevonden (2010-2018). Het hebben van een relatie komt daarentegen meer dan twee keer zo vaak voor onder de algemene Nederlandse populatie, in vergelijking met de plegers en slachtoffers van huiselijk geweld. Tot slot heeft binnen alle drie de groepen ongeveer een kwart van de personen geen relatie gehad.

Figuur 11: Percentage personen per relatiestatus in 2018 onder plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de algemene Nederlandse populatie van 18 jaar en ouder in de periode 2010-2018

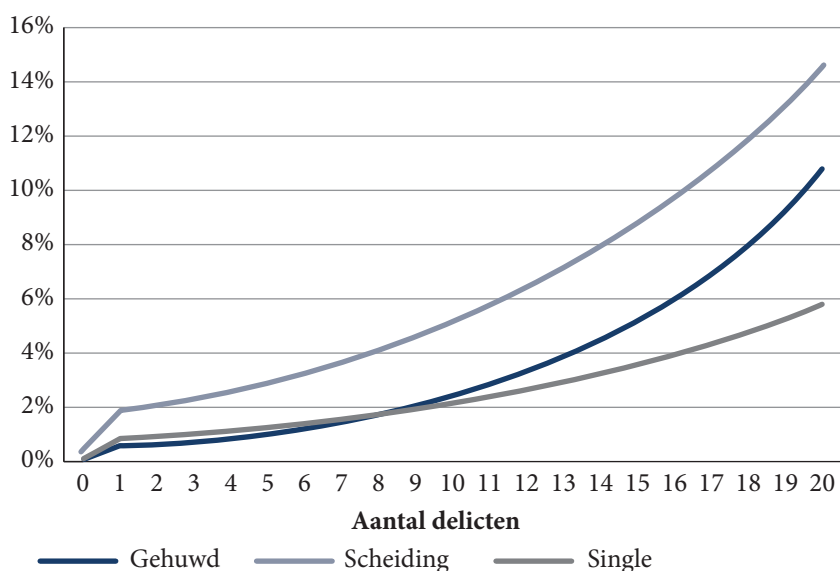

Figuur 12 laat het verband zien tussen criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld en de invloed van relatiestatus op dit verband. De bijbehorende regressiemodellen zijn te vinden in tabel IV in bijlage 2. Zoals al bleek uit tabel 2, bestaat er een samenhang tussen relatiestatus en het plegen van huiselijk geweld, waarbij mensen met een relatie het minst vaak huiselijk geweld plegen en gescheiden mensen het vaakst. Dit verschil is ook te zien in figuur 12 wanneer het aantal delicten waarvoor men als verdachte geregistreerd is (op de x-as) de waarde '0' heeft. De geschatte kans op het plegen van huiselijk geweld is het hoogst voor mensen met een ontbonden relatie wegens een scheiding 0,40%, met daaropvolgend 0,11% voor singles en 0,08% voor mensen met een relatie. Als we vervolgens rekening houden met de mogelijkheid dat de samenhang tussen het hebben van ten minste een verdachtenregistratie en de kans op het plegen van huiselijk geweld verschilt al naargelang iemands relatiestatus, dan zien we dat personen die als verdachte geregistreerd staan en waarbij de relatie ontbonden is vanwege een scheiding, de grootste kans hebben om als pleger van huiselijk geweld te zijn geregistreerd. Mensen met een relatie met één verdachtenregistratie hebben de kleinste kans. Voor mensen met een relatie neemt de kans op het plegen van huiselijk geweld echter wel sneller toe dan in de andere groepen wanneer het aantal keer dat iemand tussen 2010 en 2018 als verdachte is geregistreerd toeneemt. Bij 10 registraties is de kans op het plegen van huiselijk geweld voor mensen met een relatie ruim 4 keer zo groot, bij 20 registraties bijna 19 keer zo groot dan wanneer een persoon met een rela-

tie maar één keer geregistreerd is als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld. Voor singles stijgt de kans op het plegen van huiselijk geweld met het toenemen van het aantal verdachtenregistraties het minst snel: bij 10 registraties is die kans 2,5 keer zo groot en bij 20 registraties ruim 7 keer zo groot ten opzichte van singles die maar 1 keer geregistreerd staan als verdacht in de periode 2010-2018.

Kortom, relatiestatus hangt samen met de kans op plegen van huiselijk geweld. Voegen we daar nog criminaliteit aan toe dan zien we dat een verdachtenregistratie én het doormaken van een scheiding de hoogste kans geeft op plegen van huiselijk geweld. De kans op huiselijk geweld neemt ook toe met een toenemend aantal verdachtenregistraties, en dan vooral voor de mensen mét een relatie.

Figuur 12: Het verband tussen criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld en het effect van relatiestatus in 2018 daarop

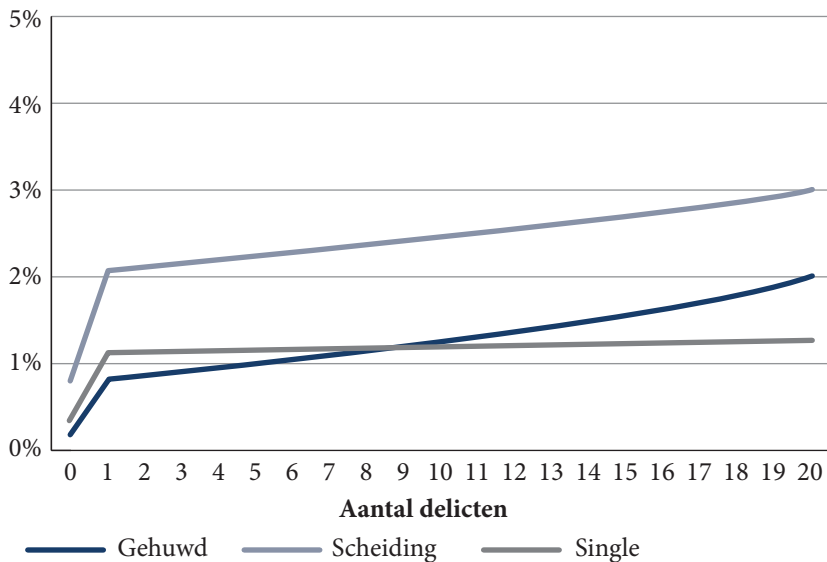

Figuur 13 laat het verband zien tussen criminaliteit en het slachtoffer worden van huiselijk geweld, en wat het effect van relatiestatus daarop is. De regressiemodellen waarop deze figuur gebaseerd is, zijn te vinden in tabel IV in bijlage 2. Net als bleek uit tabel 2, komt ook in dit regressiemodel een samenhang tussen relatiestatus en slachtofferschap van huiselijk geweld naar voren. Hieruit blijkt dat slachtofferschap van huiselijk geweld het minst vaak voorkomt onder personen met een relatie en het vaakst onder mensen met een ontbonden relatie wegens een scheiding. Resultaten van een regressiemodel waarin de samenhang tussen criminaliteit en slachtofferschap van huiselijk geweld kan variëren tussen groepen van personen die zich wel of niet in een relatie be-

vinden, laten zien dat de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld voor personen met een verdachtenregistratie het grootst is als deze personen zijn gescheiden. Voor alle groepen stijgt de kans op slachtofferschap naarmate personen vaker als verdachte van delicten anders dan huiselijk geweld zijn geregistreerd. Daarnaast blijkt dat de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld sneller toeneemt voor mensen met een relatie dan voor gescheiden personen en singles, wanneer het aantal keer dat iemand tussen 2010 en 2018 als verdachte is geregistreerd toeneemt. Bij 10 registraties is de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld voor mensen met een relatie ruim 1,5 keer zo groot, bij 20 registraties bijna 2,5 keer zo groot dan wanneer een persoon met een relatie maar één keer geregistreerd is als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld. Voor gescheiden personen stijgt de kans op het plegen van huiselijk geweld met het toenemen van het aantal verdachtenregistraties minder snel: bij 10 registraties is die kans 1,2 keer zo groot en bij 20 registraties slechts bijna 1,5 keer zo groot ten opzichte van gescheiden personen die maar 1 keer geregistreerd staan als verdacht in de periode 2010-2018. Onder de singles is er slechts sprake van een minimale stijging, naarmate het aantal verdachtenregistraties toeneemt.

Ook slachtofferschap hangt dus samen met relatiestatus, en komt het vaakst voor onder gescheiden personen. Wanneer personen ook nog verdacht zijn (geweest) van criminaliteit, stijgt die kans met elke verdenking. Personen in een relatie lopen daarbij het meeste risico.

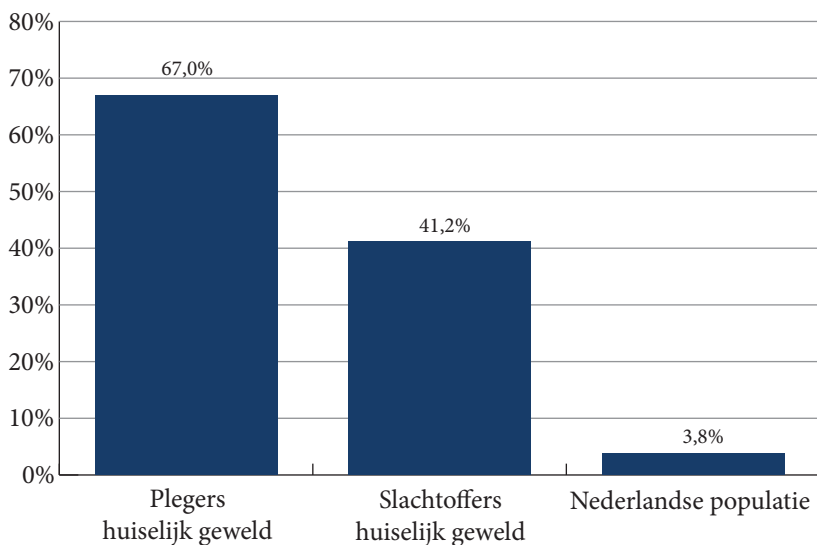
Figuur 13: Het verband tussen criminaliteit en het slachtoffer worden van huiselijk geweld en het effect van relatiestatus in 2018 daarop

Jeugdzorgbetrokkenheid

Bij het onderzoeken van de invloed van jeugdzorgbetrokkenheid op het verband tussen criminaliteit en het plegen en slachtoffer zijn van huiselijk geweld hebben we alleen gekeken naar personen jonger dan 21 jaar, aangezien jeugdzorg alleen betrokken kan zijn bij (ouders van) minderjarigen. Daarnaast gaan gegevens over jeugdzorgbetrokkenheid in de data van het CBS niet verder terug dan tot 2015. Figuur 14 laat zien dat zowel plegers als slachtoffers van huiselijk geweld relatief vaak te maken hebben gehad met jeugdzorginstanties vergeleken met personen onder de 21 jaar uit de algemene Nederlandse populatie. Opvallend is dat maar liefst twee derde van de (jonge) plegers van huiselijk geweld met jeugdzorg in aanraking komen, bij slachtoffers gaat het om ruim 41 procent.

Figuur 14: Percentage met jeugdzorgbetrokkenheid onder plegers en slachtoffers van huiselijk geweld en de algemene Nederlandse populatie jonger dan 21 jaar in de periode 2010-2018

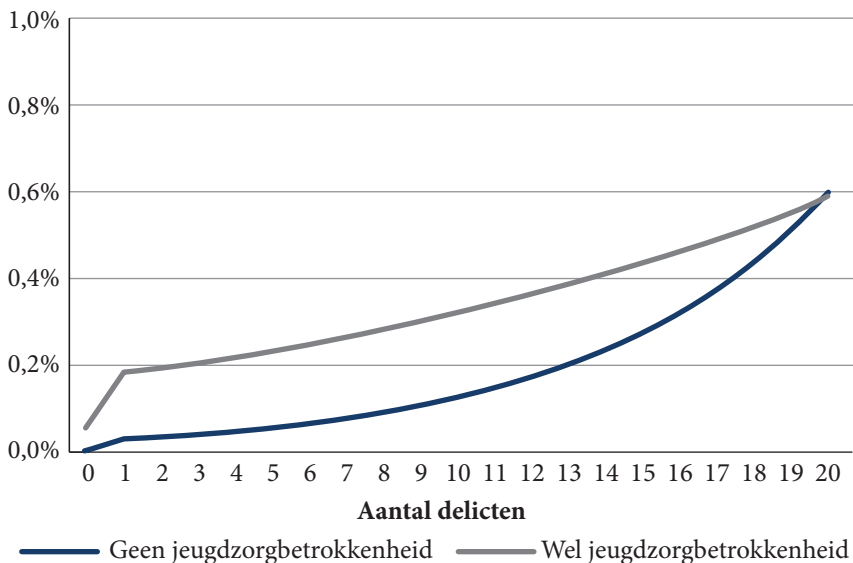

De regressiemodellen waarin de interacties tussen jeugdzorgbetrokkenheid en criminaliteit zijn onderzocht, zijn te vinden in tabel V in bijlage 2. Figuur 15 laat het verband zien tussen criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld, en wat het effect van jeugdzorgbetrokkenheid daarop is. Het verband tussen jeugdzorgbetrokkenheid en het plegen van huiselijk geweld is zeer sterk positief ($OR = 11.686$; $p < .001$) en laat zien dat jongeren die met jeugdzorg te maken hebben gehad een meer dan 11 keer hoger risico hebben om huiselijk geweld te plegen dan jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid. Dit is ook in figuur 16 te zien wanneer we kijken naar de hoogte van de percentages op het moment dat het aantal delicten 0 is. Dit beeld verandert naar mate jongeren meer delicten hebben gepleegd. Het verband tussen het aantal keer dat iemand is geregistreerd als verdachte van criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld is sterker bin-

nen de groep zonder jeugdzorgbetrokkenheid dan binnen de groep met jeugdzorgbetrokkenheid. In figuur 15 is te zien dat de (oranje) lijn voor personen zonder jeugdzorgbetrokkenheid sneller stijgt, wat betekent dat met ieder extra delict de kans op het plegen van huiselijk geweld meer toeneemt voor personen waarbij jeugdzorg niet betrokken is geweest dan voor personen waarvoor dit wel het geval is. Vanaf 20 verdachtenregistraties is de kans op het plegen van huiselijk geweld groter voor jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid dan voor jongeren met jeugdzorgbetrokkenheid.

Er lijkt derhalve een relatie te zijn tussen jeugdzorgbetrokkenheid en het plegen van huiselijk geweld. De relatie tussen het aantal delicten dat iemand heeft gepleegd en het plegen van huiselijk geweld is echter sterker voor jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid. Omdat geen temporele effecten zijn bestudeerd, kunnen we niet nagaan of jeugdzorg betrokken is vanwege het huiselijk geweld, vanwege de criminaliteit, of beide, of om andere redenen.

Figuur 15: Het verband tussen criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld en het effect van jeugdzorgbetrokkenheid daarop

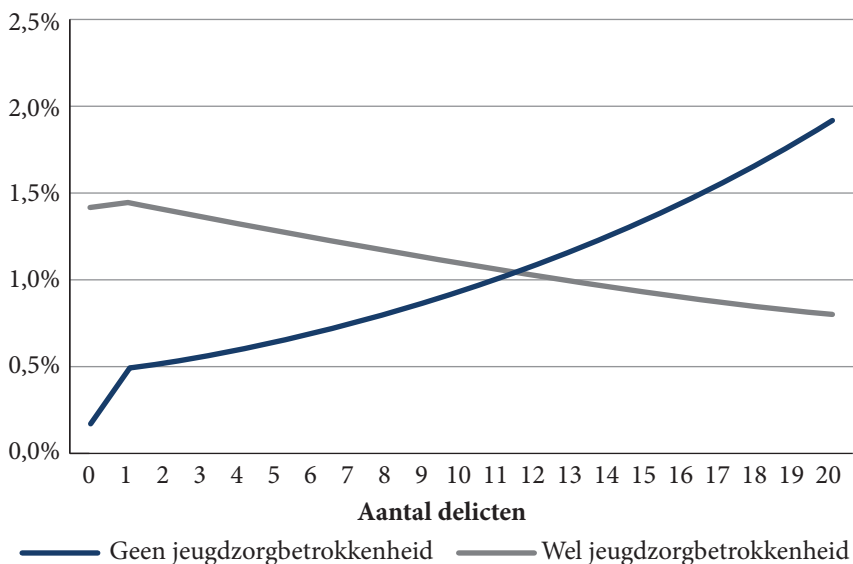

Figuur 16 laat tot slot het verband zien tussen criminaliteit en het slachtoffer worden van huiselijk geweld, en wat het effect van jeugdzorgbetrokkenheid daarop is. Het verband tussen jeugdzorgbetrokkenheid en het slachtofferschap van huiselijk geweld is zeer sterk positief ($OR = 7.766$; $p < .001$) en toont dat jongeren met jeugdzorgbetrokkenheid bijna 8 keer zo veel risico hebben om slachtoffer van huiselijk geweld te worden dan jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid. Dit is ook in figuur 16 te zien wanneer we kijken naar de hoogte

van de percentages op het moment dat het aantal delicten 0 is. De geschatte kans op slachtofferschap van huiselijk geweld is aanzienlijk hoger voor personen waarbij jeugdzorg wel betrokken is geweest (1,45%) dan voor personen waarbij jeugdzorg niet betrokken is geweest (0,50%). De interacties laten echter zien dat dit verandert als jongeren vaker als verdachte zijn geregistreerd. Het aantal keer dat een jongere als verdachte is geregistreerd, blijkt positief samen te hangen met slachtofferschap van huiselijk geweld bij jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid, terwijl dit verband juist negatief is bij de groep die wel met jeugdzorg te maken heeft gehad. In figuur 16 is te zien dat kans op slachtofferschap van huiselijk geweld voor personen zonder jeugdzorgbetrokkenheid (oranje lijn) stijgt, wat betekent dat met iedere extra verdachtenregistratie de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld toeneemt. De kans op slachtofferschap neemt juist af met iedere extra verdachtenregistratie voor personen waarbij jeugdzorg wel betrokken is geweest. Vanaf 12 verdachtenregistraties is de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld groter voor jongeren zonder jeugdzorgbetrokkenheid dan voor jongeren met jeugdzorgbetrokkenheid.

Ook hier weten we niet of jeugdzorgbetrokkenheid of slachtofferschap eerder in de tijd plaatsvond. De mogelijkheid bestaat dat jeugdzorg betrokken is juist vanwege slachtofferschap van huiselijk geweld van de jongere, wat de hogere 'kans' op slachtofferschap zou kunnen verklaren. De kans op slachtofferschap van huiselijk geweld is groter als jongeren ook nog als verdachten staan geregistreerd, maar dan vooral voor jongeren waar jeugdzorg niet in beeld is. Waar jeugdzorg wel in beeld is, neemt die kans juist af met elk gepleegd delict. Dit zou kunnen betekenen dat betrokkenheid van jeugdzorg erger voorkomt in deze groep, al kunnen we dat vanwege het ontbreken van tijdsvolgordelijkheid in de op dit moment beschikbare data niet met zekerheid concluderen.

Figuur 16: Het verband tussen criminaliteit en het slachtoffer worden van huiselijk geweld en het effect van jeugdzorgbetrokkenheid daarop

5. Conclusies en discussie

Dit onderzoek richt zich op een tweetal maatschappelijke fenomenen waarbinnen de politie vanzelfsprekend veel aandacht voor is: criminaliteit en huiselijk geweld. Het onderzoek bracht deze twee onderwerpen bij elkaar en onderzocht de mogelijke relatie tussen crimineel gedrag en respectievelijk het plegen en het slachtoffer worden van huiselijk geweld (onderzoeksvraag 1). Meer specifiek werd onderzocht of het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld mogelijk afhankelijk is van de aard en frequentie van de gepleegde criminaliteit. Bovendien werd onderzocht of naast het plegen van criminaliteit de kans op huiselijk geweld afhankelijk is van betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur (onderzoeksvraag 2). Tot slot werd nagegaan welke factoren de sterkte van deze relatie mogelijk kunnen beïnvloeden (onderzoeksvraag 3). Om de onderzoeksvragen te beantwoorden, is registratiedata van de politie (met betrekking tot huiselijk geweld en betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur) gecombineerd met gegevens uit de sociaal-statistische bestanden van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Omdat de huiselijk geweldregistraties alleen beschikbaar waren voor de periode van 2010 tot en met 2018, richtten we ons in dit onderzoek ook enkel op criminaliteit gepleegd binnen deze periode. Hierbij is steeds de Nederlandse populatie met huiselijk geweldregistratie vergeleken met de Nederlandse populatie zonder huiselijk geweldregistratie.

Plegers en slachtoffers van huiselijk geweld

Uit de politiegegevens met betrekking tot personen betrokken bij huiselijk geweld in de periode tussen 2010 en 2018 komt naar voren dat geregistreeerde plegers van huiselijk geweld vaker man zijn dan vrouw, terwijl slachtoffers van huiselijk geweld vaker vrouw zijn dan man. Dit is geheel in lijn met eerdere bevindingen uit Nederlands en internationaal onderzoek (Blokdijs et al., 2019; Costa et al., 2015; Riggs, Caulfield & Street, 2000; Van der Heijden, 2009). Aangezien het hier politieregistraties van huiselijk geweld betreft, is het echter aannemelijk dat de daadwerkelijke percentages vrouwelijke plegers en mannelijke slachtoffers hoger ligt, omdat atypische zaken minder snel worden gemeld en mogelijk ook minder vaak worden opgevolgd door instanties. De gemiddelde leeftijd van plegers en slachtoffers ligt rond de 40 jaar, ook dit is conform resultaten uit eerder Nederlands onderzoek (Blokdijs et al., 2019; Van der Heijden, 2009). De resultaten in dit onderzoek laten verder zien dat huishoudens waarin huiselijk geweld voorkomt, op meerdere leefgebieden zoals werk, inkomen en romantische relaties, mogelijk minder stabiel zijn dan huishoudens in de algemene populatie zon-

der melding van huiselijk geweld. Ook dit is overeenkomstig met de literatuur, al is de richting van het verband minder duidelijk: problemen op meerdere levensgebieden kan de kans op huiselijk geweld doen toenemen, maar omgekeerd kan het ook zijn dat huiselijk geweld ontwrichtend werkt (zie bijvoorbeeld: Merrick et al., 2018; Van der Knaap et al., 2010). Tot slot vonden we conform de (inter)nationale literatuur (Eijkern et al., 2018; Tillyer & Wright, 2013; Bureau Beke, 2017) een substantiële overlap tussen plegers en slachtoffers van huiselijk geweld: 19,5 procent van alle plegers stond ook geregistreerd als slachtoffer en 12,5 procent van alle slachtoffers stond ook geregistreerd als pleger. Deze overlap is mogelijk nog groter aangezien niet in alle gevallen van huiselijk geweld de rol van de betrokken personen duidelijk was. De belangrijkste conclusie die op basis van het bovenstaande mag worden getrokken, is dat onze specifieke steekproef, namelijk personen die tussen 2010 en 2018 door de politie werden geregistreerd vanwege betrokkenheid bij huiselijk geweld, niet in belangrijke mate afwijkt van eerdere steekproeven uit de door de politie en Openbaar Ministerie geregistreerde huiselijk geweld populatie (Blokdijk et al., 2019; Van der Heijden, 2009). Algemene uitspraken over het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld op basis van de huidige steekproef lijken daarom gerechtvaardigd.

Is er een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?

Uit dit onderzoek blijkt een duidelijk verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Van alle geregistreerde plegers van huiselijk geweld in de periode 2010-2018, werd meer dan 60 procent in diezelfde periode als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld geregistreerd. Het percentage geregistreerde verdachten in de algemene populatie bleek in die periode nog geen 6 procent. Een mogelijke verklaring daarvoor is dat huiselijk geweld en criminaliteit gedeelde risicofactoren hebben: factoren die een verklaring bieden voor het ontstaan en ontwikkelen van crimineel gedrag vertonen overlap met factoren die in verband worden gebracht met het plegen en slachtoffer worden huiselijk geweld (Ellis et al., 2019). Ook na controle voor diverse achtergrondkenmerken blijft het positieve verband tussen criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld echter bestaan, hetgeen het aannemelijker maakt dat het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld geen schijnverband is. Omdat het onmogelijk is na te gaan of dat we in onze analyses gecontroleerd hebben voor alle potentiële gedeelde risicofactoren, kan het bestaan van (nu nog ongeobserveerde) gedeelde risicofactoren als verklaring voor het verband tussen criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld echter niet helemaal worden uitgesloten. Ook kunnen we geen uitspraak doen over de mogelijke richting van dit verband.

Van de door de politie geregistreerde slachtoffers van huiselijk geweld bleek ruim 25 procent ten minste een keer als verdachte van een delict anders dan huiselijk geweld te zijn geregistreerd. Slachtoffers van huiselijk geweld zijn dus ruim 4 keer vaker verdachte van een delict dan de gemiddelde Nederlander van 12 jaar en ouder. Net als bij het plegen van huiselijk geweld, blijft deze samenhang tussen criminaliteit en slachtofferschap van huiselijk geweld bestaan wanneer rekening wordt gehouden met overige

verschillen tussen beide populaties. De eerste onderzoeksvraag kan daarom, met enige voorzichtigheid, op basis van de gevonden resultaten bevestigend worden beantwoord: ja, er is een verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld en dit verband beperkt zich niet alleen tot het plegen van huiselijk geweld, maar gaat ook op voor het slachtoffer worden van huiselijk geweld. Een recent onderzoek laat vergelijkbare resultaten zien: onder personen die met politie en justitie in aanraking waren gekomen, werden relatief hoge percentages plegers én slachtoffers van partnergeweld geobserveerd (Wagers et al., 2020).

Is het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld afhankelijk van de aard en frequentie van de criminaliteit en betrokkenheid bij een gewelddadige subcultuur?

Om deze onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden, maakten we onderscheid in verschillende delicttypen waarvoor personen tussen 2010 en 2018 als verdachte konden worden geregistreerd. Drie op de tien plegers van huiselijk geweld werden in de onderzoeksperiode geregistreerd als verdachte van een vermogensdelict, 29 procent werd verdacht van een vernieling of openbare-ordedelict, en nog eens 29 procent van een geweldsdelict anders dan huiselijk geweld. Een op de vijf plegers van huiselijk geweld werd daarnaast verdacht van een verkeersdelict. Ter vergelijking: in de algemene bevolking werd niet meer dan 2 procent van een van deze delicten verdacht. Wanneer we controleren voor verschillende achtergrondkenmerken zien we dat ongeacht het type delict, een registratie als verdachte de kans op het plegen van huiselijk geweld verhoogt. Dit is in overeenstemming met eerder onderzoek dat liet zien dat de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld niet alleen opgaat voor louter gewelddadige vormen van criminaliteit (Piquero et al., 2006).

Daarnaast speelt de frequentie waarmee delicten worden gepleegd een rol. Zo zien we dat wanneer het totaal aantal delicten waarvan een persoon wordt verdacht toeneemt, ook de kans dat die persoon bekend is als pleger van huiselijk geweld verder toeneemt. Ook specifiek voor gewelds- en verkeersdelicten zien we dat de kans op het plegen van huiselijk geweld toeneemt hoe vaker een persoon als verdachte is geregistreerd. Omdat een groot deel van de door de politie geregistreerde verkeersdelicten rijden onder invloed betreft, zou een groter aantal verkeersdelicten indicatief kunnen zijn voor problematisch alcoholgebruik. Problematisch alcoholgebruik is immers ook een bekende risicofactor voor huiselijk geweld en kindermishandeling (Herbert et al., 2020; Simon & Brooks, 2017). Voor de overige delicttypen wordt geen verband gevonden tussen frequentie van criminaliteit en het plegen van huiselijk geweld, of neemt de kans op het plegen van huiselijk geweld zelfs af.

Slachtoffers van huiselijk geweld werden het vaakst verdacht van vermogensdelicten (13%) en geweldsdelicten (9%). Ook voor slachtofferschap van huiselijk geweld geldt dat een registratie als verdachte de kans hierop doet toenemen, ongeacht de aard van het delict waarvan een persoon wordt verdacht. Ook naarmate een persoon vaker als verdachte is geregistreerd, neemt de kans op slachtofferschap van huiselijk geweld toe.

Opvallend is echter dat de kans op slachtofferschap juist afneemt naarmate de frequentie van elk afzonderlijke type delict toeneemt. Dit suggereert dus dat met name de personen die meerdere verschillende typen delicten plegen een grotere kans hebben om slachtoffer te worden van huiselijk geweld, terwijl criminelen die herhaaldelijk een bepaald type delict plegen minder vaak slachtoffer worden.

Om na te gaan of huiselijk geweld vaker voorkomt in subculturen waar geweld is genormaliseerd, werd onderzocht of dat onder daders van georganiseerde criminaliteit de kans op huiselijk geweld nog extra was verhoogd in vergelijking tot de groep verdachten uit de algemene bevolking. Omdat geredeneerd werd dat daders van georganiseerde criminaliteit zich begeven in een omgeving waarin conflicten vaak met geweld worden opgelost, werden in deze vergelijking ook leden van Nederlandse outlawbikerclubs betrokken. Immers, ook de outlawbikerssubcultuur kenmerkt zich door haar acceptatie van het gebruik van geweld. Van alle tussen 2010 en 2018 geregistreerde verdachten uit de algemene Nederlandse bevolking bleek ruim 5 procent geregistreerd als pleger van huiselijk geweld. De bij de politie bekende daders van georganiseerde criminaliteit bleken in 2,5 procent van de gevallen als pleger van huiselijk geweld te zijn geregistreerd. Betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit hangt derhalve samen met een kleinere kans op geregistreerd huiselijk geweld, dan betrokkenheid bij criminaliteit in het algemeen. Van de leden van Nederlandse outlawbikerclubs die tevens verdachte zijn van ten minste een delict in de periode 2010-2018 blijkt daarentegen bijna 15 procent te zijn geregistreerd als pleger van huiselijk geweld. Anders dan betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit lijkt het zich bewegen binnen de gewelddadige outlawbikerssubcultuur daarom wel toegevoegde voorspellende waarde te hebben voor de kans op het plegen van huiselijk geweld. Dit wordt bevestigd door de resultaten van de regressiemodellen waarin wordt gecontroleerd voor verschillende achterliggende variabelen. We vinden in het huidige onderzoek dus slechts beperkte steun voor het idee dat het zich begeven in een omgeving of subcultuur waarin geweld de norm is om conflicten op te lossen, een verklaring biedt voor de relatie tussen geregistreerde criminaliteit en huiselijk geweldmeldingen. De resultaten laten bovendien zien dat zowel daders van georganiseerde criminaliteit en leden van Nederlandse outlawbikerclubs geen verhoogd risico hebben op slachtofferschap van huiselijk geweld. Aangezien zowel georganiseerde criminaliteit en lidmaatschap van Nederlandse outlawbikerclubs alsook slachtoffer worden van huiselijk geweld nogal 'geslachtsafhankelijk' lijken te zijn, is dit niet geheel onverwacht.

Het blijkt niet eenvoudig te verklaren waarom alleen het lidmaatschap van een Nederlandse outlawbikerclub de kans op een huiselijk geweldregistratie verhoogt, maar niet het als verdachte geregistreerd staan voor georganiseerde criminaliteit. Mogelijk is de bevinding voor outlawbikerclubs het gevolg van registratie-effecten. Nederlandse outlawbikerclubs en outlawbikerclubleden zijn sinds 2012 onderdeel van een geïntegreerde aanpak die erop is gericht de problematiek rondom outlawbikerclubs en haar leden aan te pakken. Mogelijk heeft de toegenomen politieaandacht ertoe geleid dat huiselijk

geweld gepleegd door outlawbikerclubleden eerder aan het licht komt. Een andere mogelijke verklaring kan worden gevonden in recent onderzoek van Bureau Beke. Uit het onderzoek naar aanleiding van de pilot criminele families (betrokken bij georganiseerde vormen van criminaliteit) blijkt dat er signalen zijn dat huiselijk geweld in deze families veel voorkomt, maar de aangiftebereidheid zeer laag is. Aangiftes worden soms zelfs ingetrokken, omdat er dreiging is vanuit het criminele circuit waarin de familie zich begeeft, en waar vaak meerdere familieleden deel van uit maken. Die verwevenheid in combinatie met een sterk loyaliteitsgevoel naar de eigen familie en de behoefte niet in beeld te komen bij instanties, kan ertoe leiden dat huiselijk geweld specifiek in families waarvan leden betrokken zijn bij georganiseerde misdaad onder de radar blijft.

Speelt de relatiestatus of betrokkenheid van jeugdzorg een rol in de sterkte van het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld?

Over het algemeen lijkt relatiestatus een effect te hebben op de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Het meest duidelijk is het verband voor de personen die als gescheiden geregistreerd staan in vergelijking tot de personen die een relatie hebben. Deze resultaten zijn in overeenstemming met onze verwachtingen: het verband tussen criminaliteit en huiselijk geweld is sterker voor mensen die een relatie hebben dan voor mensen die gescheiden zijn. Alhoewel het plegen van huiselijk geweld het vaakst voorkomt onder gescheiden personen, zagen we dat de kans op huiselijk geweld sneller toeneemt met elk meer gepleegd delict voor mensen met een relatie dan in de andere groepen. Het hebben van een relatie werd in dit onderzoek gedefinieerd als het samenwonen op een adres. Gescheiden personen en singles woonden niet (meer) samen. Het is mogelijk dat hierdoor de kans op spanningen, ruzies en conflicten – al dan niet ontstaan door het criminele gedrag en de gevolgen hiervan – die uitmonden in huiselijk geweld voor personen in een relatie groter is dan in de groepen met een andere relatiestatus. Een crimineel persoon met een kort lontje, die gewend is conflicten op te lossen met geweld, heeft thuis meer kans om slachtoffers te maken wanneer hij samenwoont of getrouwd is. In lijn met deze redenering vinden we ook dat de kans op, zowel het plegen als slachtoffer worden van, huiselijk geweld het minst sterk toeneemt met elke volgende verdachtenregistratie onder de singles, die geen (ex-)partner hebben. Een belangrijk punt om hierbij te noemen, is dat iemands relatiestatus niet statisch is, maar kan variëren over tijd. Iemands relatiestatus eind 2018 geldt niet noodzakelijkerwijs voor de gehele periode 2010-2018. Bovendien kan het kan zijn dat de meest recente relatiestatus in de registerdata van het CBS niet (meer) helemaal overeenkomt met de daadwerkelijke relatiestatus, bijvoorbeeld als mensen die volgens de registerdata single zijn eigenlijk een latrelatie hebben of wanneer gescheiden personen eigenlijk alweer een nieuwe partner hebben, maar hier nog niet mee samenwonen. Voor zover personen met een relatie hierdoor ten onrechte in de categorie single of gescheiden zijn ingedeeld, onderschatten onze analyses de samenhang tussen het hebben van een relatie en huiselijk geweld.

Ook voor betrokkenheid van jeugdzorg vinden we een effect op de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld. Het begrip jeugdzorg wordt, sinds de decentralisatie van alle vormen van jeugdzorg naar de gemeenten, gebruikt als een overkoepelend begrip. Voor de decentralisatie echter was de term jeugdzorg voorbehouden aan bepaalde gespecialiseerde vormen van opvoedhulp in gezinnen en/of betrokkenheid van de oude bureaus jeugdzorg of andere vormen van gespecialiseerde zorg. Onder de term jeugdzorg worden nu alle vormen van jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugdreclassering geschaard. Dat is ook de definitie die het CBS aanhoudt, en dit zijn dan ook de vormen van jeugdzorgbetrokkenheid die in het huidige onderzoek zijn meegenomen. Wat geldt voor al deze vormen van jeugdzorg is dat ze over het algemeen worden ingezet wanneer er dusdanige problemen zijn in het gezin of problemen met het gedrag van een kind of jongere, dat de ontwikkeling van de kinderen in het gezin bedreigd wordt, of de veiligheid van kinderen of andere gezinsleden in het geding is (Lopez et al., 2019). Zowel criminaliteit van ouders, of jongeren zelf, als huiselijk geweld of kindermishandeling kunnen daarom aanleiding zijn voor betrokkenheid van jeugdzorg. In het huidige onderzoek vinden we dat een groot deel van zowel jonge plegers als jonge slachtoffers van huiselijk geweld in de geobserveerde periode te maken hebben gekregen met jeugdzorg. De resultaten laten tevens zien dat jongeren die met enige vorm van jeugdzorg in aanraking komen een verhoogd risico hebben op betrokkenheid bij huiselijk geweld zowel als pleger als slachtoffer. Naarmate jongeren meer delicten plegen, zien we de kans op het plegen én slachtofferschap van huiselijk geweld echter sneller toenemen bij jongeren bij wie jeugdzorg niet betrokken is, dan bij jongeren bij wie dit wel het geval is. Omdat we niet over gegevens beschikken waarom jeugdzorg betrokken is in dit gezin, of welke vorm, of vormen van jeugdzorg in dit betreffende huishouden zijn ingezet, zijn deze resultaten lastig te duiden. We hebben bovendien geen informatie over de intensiteit van betrokkenheid van jeugdzorg, noch of de jeugdzorg in gedwongen (denk aan: OTS of zelfs een OTS met uithuisplaatsing) dan wel vrijwillig kader betrokken is geweest, en of het jeugdzorg met of zonder verblijf (residentieel) is geweest. Bovendien hebben we in dit onderzoek temporele volgorde tussen jeugdzorgbetrokkenheid en huiselijk geweld niet kunnen betrekken, waarmee het ook onduidelijk blijft wat nu precies voorafging aan wat. Is het dankzij het ingrijpen van jeugdzorg dat de kans op pleger- en slachtofferschap van huiselijk geweld onder criminele jongeren afneemt? Of voorkomt het ingrijpen van jeugdzorg juist dat jongeren na het plegen of slachtoffer worden van huiselijk geweld veelvuldig (andere) delicten gaan plegen? Dit is geenszins zeker vast te stellen op grond van de bevindingen van dit onderzoek, al lijken deze resultaten wel te suggereren dat jeugdzorg effectief is in het verminderen van de kans op multiproblematiek (i.e. zowel huiselijk geweld als veelvuldige andere criminaliteit). Hierbij is het wel van belang om te benadrukken dat we slechts naar een beperkte tijdspanne kijken. Internationaal onderzoek doet namelijk vermoeden dat jongeren die op jonge leeftijd zijn blootgesteld aan huiselijk geweld of kindermishandeling, later alsnog meer kans hebben op pleger- of slachtofferschap van huiselijk geweld, maar ook op het continueren van ander delict gedrag (Widom, 1989; 2001; Smith & Farrington, 2004; Sousa et al., 2011). Onduidelijk blijft, ook uit internationaal onderzoek, wat mogelijke langetermijneffecten zijn van jeugdzorgbetrokkenheid.

5.1 Beperkingen en sterke kanten van het onderzoek

Zoals elk onderzoek kent ook dit onderzoek bepaalde beperkingen waar we hier expliciet bij stilstaan. De gebruikte data over huiselijk geweld lieten niet toe uit te splitsen naar verschillende typen huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor verschillende vormen van huiselijk geweld (zoals fysiek, emotioneel of seksueel geweld; maar ook kinder-, ouderen-, of ex-partnermishandeling) kunnen verschillende associaties met criminaliteit worden verwacht, die nu niet zichtbaar zijn geworden. Dit staat nog los van het feit dat de gebruikte data over huiselijk geweld afkomstig is van de politie, terwijl bekend is dat huiselijk geweldmeldingen bij de politie, maar ook bij andere instanties, vermoedelijk het zogenaamde topje van de ijsberg zijn (Van der Heijden et al., 2009; Van Eijkern et al., 2018). Mede door het taboe waarmee huiselijk geweld omgeven is, en onderzoek met behulp van slachtoffervragenlijsten lijkt dit beeld te bevestigen, wordt verwacht dat het werkelijk aantal gevallen van huiselijk geweld vele malen groter is per jaar. Bovendien is bekend dat niet alle huiselijk geweldzaken bij de politie ook een maatschappelijke classificatie ‘huiselijk geweld’ meekrijgen. Er kan dus niet worden uitgesloten dat een deel van de vergelijkingsgroep in de onderzoeksperiode ook te maken heeft (gehad) met huiselijk geweld. Datzelfde geldt overigens, wellicht in mindere mate en door andere oorzaken, ook voor de geregistreerde criminaliteitsgegevens die in dit onderzoek zijn gebruikt: een deel van de huiselijk geweld groep maar ook van de vergelijkingsgroep kan betrokken zijn (geweest) bij criminele activiteiten, maar desondanks ontbreken in de politieke registratiesystemen. We weten uit eerder onderzoek dat families van personen die bij politie en justitie bekend zijn, beter in de gaten worden gehouden door verschillende instanties (Besemer et al., 2013) en dat huiselijk geweld, wanneer het voorkomt in deze families, hierdoor mogelijk eerder wordt geregistreerd. Een dergelijke ‘registratie bias’ zou kunnen hebben geleid tot een overschatting van de gevonden verbanden tussen criminaliteit en huiselijk geweld.

Een andere beperking van dit onderzoek is dat enkel data uit de periode tussen 2010 en 2018 konden worden geanalyseerd, terwijl personen uiteraard ook voor 2010 betrokken kunnen zijn geweest bij criminaliteit of huiselijk geweld. Daarnaast zijn in huidig onderzoek vanwege de veelheid aan gegevens de data niet sequentieel geanalyseerd, waardoor geen uitspraken gedaan kunnen worden wat voorafging: criminaliteit of het huiselijk geweld. Ditzelfde geldt voor huiselijk geweld, de scheiding, of de betrokkenheid van jeugdzorg. Dit maakt interpretatie van de gevonden verbanden minder eenduidig, en betekent dat we de resultaten moeten interpreteren als verbanden en niet als causale effecten van criminaliteit op huiselijk geweld of vice versa.

Tegenover deze beperkingen staat een aantal duidelijk sterke punten van dit onderzoek. Dit onderzoek liet, met gebruik van een vergelijkingsgroep uit de algemene populatie duidelijk een verband zien tussen allerlei vormen van criminaliteit en pleger- en slachtofferschap van huiselijk geweld. De uitsplitsing naar die verschillende vormen van criminaliteit maakte het mogelijk te laten zien dat, wellicht tegen de verwachting in, niet alleen

gewelddadige vormen van criminaliteit verband houden met de kans op huiselijk geweld maar ook verkeersdelicten en vandalisme en openbare-ordedelicten sterke samenhang vertonen met het plegen van huiselijk geweld. Door het gebruik van gegevens over de frequentie van de criminaliteit en data over specifieke groepen waarvan wordt ondersteld dat zij deel uitmaken van een geweld accepterende subcultuur, kon ook een soort 'dose response'-relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld worden onderzocht. Wij denken dat deze resultaten niet alleen in wetenschappelijke zin iets toevoegen aan de bestaande literatuur, maar ook betekenis kunnen hebben voor de (politie)praktijk.

5.2 Implicaties voor beleid en (politie)praktijk

Dit onderzoek laat zien dat criminaliteit en huiselijk geweld vaak samen voorkomen. Verschillende vormen van criminaliteit hangen positief samen met het risico op huiselijk geweld en dit geldt niet alleen voor meer gewelddadige vormen van criminaliteit. Bovendien vinden we in dit onderzoek dat zowel plegers als slachtoffers van huiselijk geweld vaker verdachte zijn van verschillende vormen van criminaliteit dan de Nederlandse bevolking zonder huiselijk geweldregistratie. Gerichte interventies en aandacht van instanties gericht op het voorkomen en tijdig signaleren van huiselijk geweld zouden daarom met name ook moeten zijn gericht op personen die veelvuldig criminaliteit plegen. Verder suggereert het samengaan van huiselijk geweld en andere vormen van criminaliteit dat gepaste en effectieve hulp aan personen die te maken krijgen met huiselijk geweld, niet alleen toekomstig huiselijk geweld, maar ook andere vormen van criminaliteit mogelijk zou kunnen verminderen. Alertheid hierop, bijvoorbeeld bij wijkagenten, is wenselijk.

Meer complex ligt de relatie tussen 'lidmaatschap' van een bepaalde gewelddadige subcultuur en betrokkenheid bij, of slachtofferschap van huiselijk geweld. Op grond van dit rapport is er reden te veronderstellen dat binnen bepaalde gewelddadige subculturen huiselijk geweld vaker voorkomt, maar aan de andere kant dat binnen sommige subculturen dit ook mogelijk minder zichtbaar is voor politie en/of hulpverlenende instanties. Het is daarom goed – ook voor de politie, denk bijvoorbeeld aan de signalerende functie die agenten ook hebben – om blijvend alert te zijn op mogelijke signalen van huiselijk geweld in dergelijke gewelddadige subculturen, zodat er tijdig kan worden ingegrepen. Binnen gewelddadige subculturen kan bij slachtoffers van huiselijk geweld echter ook angst bestaan voor vergelding door leden uit het subculturele netwerk, iets wat een aangifte van huiselijk geweld door slachtoffers in deze gezinnen mogelijk in de weg staat.

De resultaten van dit onderzoek tonen ook dat criminelen die een vaste relatie hebben en daar ook mee samenwonen, meer gelegenheid hebben huiselijk geweld te plegen (er is immers een partner). Met name bij personen die een relatie hebben, brengt een hogere mate van betrokkenheid van criminaliteit een verhoogd risico op huiselijk geweld met zich mee. Mogelijk lossen personen die herhaaldelijk betrokken zijn bij criminele

activiteiten conflicten in relationele sfeer vaker met geweld op. De politie zou hier alert op moeten zijn. Desalniettemin is de kans op huiselijk geweld, ongeacht de mate van criminele betrokkenheid van de persoon, het hoogst onder gescheiden personen. Dit is niet geheel onverwacht omdat bekend is dat met name complexe scheidingen, als bijzondere negatieve levensgebeurtenis, risicoverhogend zouden kunnen werken voor (continuering van) crimineel gedrag en huiselijk geweld. Samen met betrokken instanties, zoals Veilig Thuis, is het voor de politie van belang om specifiek alert te zijn op het mogelijk samen gaan van criminaliteit en huiselijk geweld, in combinatie met bijvoorbeeld een complexe vechtscheiding of complexe uitvoering van co-ouderschap en/of gezamenlijk gezag beoefening over minderjarigen.

Dit onderzoek laat bovendien duidelijk zien dat de jeugdzorgbetrokkenheid onder de door ons geobserveerde huiselijk geweld- en criminaliteitgroep van jongeren vele malen groter is dan in de algemene populatie. Het laat mogelijk zien dat het hier gaat om een kwetsbare groep op meerdere leefgebieden. Zowel het huiselijk geweld als vermeend crimineel gedrag van individuen of hun familieleden kan voor de politie aanleiding zijn om melding te doen bij Veilig Thuis. Ook kan het zijn dat de huishoudens al eerder in beeld zijn gekomen bij instanties. Het duiden van de effecten van jeugdzorgbetrokkenheid op de relatie tussen criminaliteit en huiselijk geweld wordt bemoeilijkt doordat we niet precies weten wat eerst kwam, of om welke redenen en op welke manier en met welke intensiteit jeugdzorg betrokken is bij een huishouden. Desalniettemin tonen onze resultaten dat jeugdzorgbetrokkenheid ervoor zorgt dat de kans op het samen voorkomen van veelvuldige criminaliteit en pleger- of slachtofferschap van huiselijk geweld vermindert.

Een laatste aanbeveling betreft de registratie van huiselijk geweld bij de politie. Alhoewel de politie maatschappelijke classificaties hanteert om een uitsplitsing naar aard van huiselijk geweld te kunnen maken, ontbreekt deze differentiatie vaak in de politieregistraties, zoals gebruikt in dit onderzoek. In het merendeel van de huiselijk geweldregistraties was enkel de maatschappelijke classificatie 'huiselijk geweld' genoteerd. We hadden echter graag onderscheid willen en kunnen maken naar (ex-)partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling of andere vormen van huiselijk geweld. Bovendien was de rol van een persoon binnen een huiselijk geweldmelding niet altijd duidelijk door veelvuldig gebruik van de categorisering 'betrokkene'. De uitsplitsing naar de aard van het huiselijk geweld alsook een gerichtere registratie van de rol van een persoon binnen de huiselijk geweldmelding zou zeer relevante informatie hebben opgeleverd die mogelijk tot gericht ingrijpen, of gerichtere politie inzet had kunnen leiden. Het is bijvoorbeeld niet ondenkbaar dat verschillende vormen van huiselijk geweld, andere risico- en beschermende factoren kent, die ook voor signaleren en ingrijpen door de politie van belang zijn. Onze aanbeveling is dan ook om de aard alsook de rollen binnen een huiselijk geweldmelding in het vervolg gericht bij te houden in de (politie)registratiesystemen, niet alleen in het belang van onderzoek, maar ook als achtergrondinformatie voor het politiewerk zelf.

Referenties

- Alink, L., M. Prevoe, S. van Berkel, M. Linting, M. Klein Velderman & F. Pannebakker (2018). *NPM-2017: Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van Kinderen en Jeugdigen*. Leiden: Universiteit Leiden/TNO.
- Althoff, M., J. Janssen & A. Slotboom (2019). 'Weerbaar tegen geweld door aandacht voor gender.' *Proces*, 242-249.
- Barnes, J.C., & K.M. Beaver (2012). 'Extending research on the victim-offender overlap: Evidence from a genetically informative analysis.' *Journal of Interpersonal Violence*, 27(16), 3299-3321.
- Barnes, J.C., M. TenEyck, B.B. Boutwell & K.M. Beaver (2013). 'Indicators of domestic/intimate partner violence are structured by genetic and nonshared environmental influences.' *Journal of psychiatric research*, 47(3), 371-376.
- Barr, A.B., & R.L. Simons (2015). 'Different dimensions, different mechanisms? Distinguishing relationship status and quality effects on desistance.' *Journal of Family Psychology*, 29(3), 360.
- Beckley, A.L., A. Caspi, L. Arseneault, J.C. Barnes, H.L. Fisher, H. Harrington... & T.E. Moffitt (2018). 'The developmental nature of the victim-offender overlap.' *Journal of developmental and life-course criminology*, 4(1), 24-49.
- Besemer, S., D.P. Farrington & C.C. Bijleveld (2013). 'Official bias in intergenerational transmission of criminal behaviour.' *British Journal of Criminology*, 53(3), 438-455.
- Blokdijk, D., K.A. Beijersbergen & G. Weijters (2019). *Achtergronden en recidive onder daders van huiselijk geweld veroordeeld in 2008-2015*. Den Haag: WODC.
- Bureau Beke (2017). *Aanpak criminele families in Amsterdam*: https://bureaubeke.nl/doc/2017/Notitie_Aanpak_crim_families_in_Amsterdam_nieuw.pdf.
- Capaldi, D.M., N.B. Knoble, J.W. Shortt & H.K. Kim (2012). 'A systematic review of risk factors for intimate partner violence.' *Partner abuse*, 3(2), 231-280.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2019). *Monitor huiselijk geweld en kindermishandeling*: <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2019/51/monitor-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling-2019>.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2020). *Beleidsinformatie Veilig thuis 2e halfjaar 2019*.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2019). *Beleidsinformatie Veilig thuis 1e halfjaar 2019*.

Centraal Bureau voor de Statistiek (2015). *Ruim een vijfde van de alleenstaanden heeft een lat-relatie*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2015/04/ruim-een-vijfde-van-de-alleenstaanden-heeft-een-lat-relatie>.

Costa, B.M., C.E. Kaestle, A. Walker, A. Curtis, A. Day, J.W. Toumbourou & P. Miller (2015). 'Longitudinal predictors of domestic violence perpetration and victimization: A systematic review.' *Aggression and violent behavior*, 24, 261-272.

Dijk, T. van, M. van Veen & E. Cox (2010). *Slachtofferschap van huiselijk geweld: Aard, omvang, omstandigheden en hulpzoekgedrag*. Hilversum: Intomart.

Duke, A.A., K.M. Smith, L. Oberleitner, A. Westphal & S.A. McKee (2018). 'Alcohol, drugs, and violence: A meta-meta-analysis.' *Psychology of violence*, 8(2), 238.

Ellis, L., D.P. Farrington & A.W. Hoskin (2019). *Handbook of crime correlates*. Academic Press.

Ferguson, C.J. (2010). 'Genetic contributions to antisocial personality and behavior: A meta analytic review from an evolutionary perspective.' *The Journal of Social Psychology*, 150(2), 160-180.

Forrest, W., C. Hay, A.O. Widdowson & M. Rocque (2019). 'Development of impulsivity and risk-seeking: Implications for the dimensionality and stability of self-control.' *Criminology*, 57(3), 512-543.

Heijden, P.G.M. van der, M.J.L.F. Cruyff, & G.H.C. van Gils (2009). *Omvang van huishelijk geweld in Nederland*. Utrecht: Universiteit Utrecht.

Herbert, A., J. Heron, C. Barter, M. Barnes, E. Szilassy, L.D. Howe... & A. Fraser (2020). 'Risk Factors for Intimate Partner Violence and Abuse (IPVA) Victimisation and Perpetration Among Young Men and Women: Findings from a UK Population-Based Cohort.' *Available at SSRN 3566191*.

Hoeve, M., J.S. Dubas, V.I. Eichelsheim, P.H. van der Laan, W. Smeenk, & J.R. Gerris (2009). 'The relationship between parenting and delinquency: A meta-analysis.' *Journal of abnormal child psychology*, 37(6), 749-775.

Holt, S., H. Buckley & S. Whelan (2008). 'The impact of exposure to domestic violence on children and young people: A review of the literature.' *Child Abuse & Neglect*, 32, 8, 797-810.

Kerley, K.R., X. Xu, & B. Sirisunyaluck (2008). 'Self-control, intimate partner abuse, and intimate partner victimization: Testing the general theory of crime in Thailand.' *Deviant Behavior*, 29(6), 503-532.

Kleemans, E.R. & C.J. de Poot (2008). 'Criminal Careers in Organized Crime and Social Opportunity Structure.' *European Journal of Criminology*, 5, 69-98.

Knaap, L.M. van der, F.E. Idrissi & S. Bogaerts (2010). *Daders van huiselijk geweld*. Boom Juridische uitgevers.

Knight, K.E. (2011). 'Assortative mating and partner influence on antisocial behavior across the life course.' *Journal of Family Theory & Review*, 3(3), 198-219.

Krueger, R.F., T.E. Moffitt, A. Caspi, A. Bleske & P.A. Silva (1998). 'Assortative mating for antisocial behavior: Developmental and methodological implications.' *Behavior genetics*, 28(3), 173-186.

López, M.L., H. Bouma, E.J. Knorth & H. Grietens (2019). 'The Dutch child protection system: Historical overview and recent transformations.' In *National Systems of Child Protection* (pp. 173-192). Springer, Cham.

Lunnemann, K.D. & M.Y. Bruinsma (2005). 'Geweld binnen en buiten: aard, omvang en daders van huiselijk en publiek geweld in Nederland.' WODC: Den Haag.

Lünemann, K. & T. Pels (2013). *Van Generatie op Generatie. Een literatuurstudie naar het doorbreken van geweld en de rol van opvoeding*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

Lysova, A., E.E. Dim & D. Dutton (2019). 'Prevalence and consequences of intimate partner violence in Canada as measured by the National Victimization Survey.' *Partner abuse*, 10(2), 199-221.

Merrick, M.T., M. Henly, H.A. Turner, C. David-Ferdon, S. Hamby, A. Kacha-Ochana & D. Finkelhor (2018). 'Beyond residential mobility: A broader conceptualization of instability and its impact on victimization risk among children.' *Child abuse & neglect*, 79, 485-494.

- Miles, D.R., & G. Carey (1997). Genetic and environmental architecture on human aggression. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(1), 207-217.
- Polderman, T.J., B. Benyamin, C.A. de Leeuw, P.F. Sullivan, A. van Bochoven, P.M. Visscher & Posthuma, D. (2015). 'Meta-analysis of the heritability of human traits based on fifty years of twin studies.' *Nature Genetics*, 47(7), 702-709.
- Pratt, T.C., J.J. Turanovic, K.A. Fox & K.A. Wright (2014). 'Self-control and victimization: A meta-analysis.' *Criminology*, 52(1), 87-116.
- Rhee, S.H., & I.D. Waldman (2002). 'Genetic and environmental influences on antisocial behavior: a meta-analysis of twin and adoption studies.' *Psychological Bulletin*, 128(3), 490-529.
- Riggs, D.S., M.B. Caulfield & A.E. Street (2000). 'Risk for domestic violence: Factors associated with perpetration and victimization.' *Journal of clinical psychology*, 56(10), 1289-1316.
- Rijksoverheid (2020, 2 september). *Wat is huiselijk geweld?* Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/wat-huiselijk-geweld-is>.
- Sampson, R.J. & J.H. Laub (1995). *Crime in the making: Pathways and turning points through life*. Harvard University Press.
- Schreck, C.J. (1999). 'Criminal victimization and low self-control: An extension and test of a general theory of crime.' *Justice Quarterly*, 16(3), 633-654.
- Simon, J.D. & D. Brooks (2017). 'Identifying families with complex needs after an initial child abuse investigation: A comparison of demographics and needs related to domestic violence, mental health, and substance use.' *Child Abuse & Neglect*, 67, 294-304.
- Smith, S.G., J. Chen, K.C. Basile, L.K. Gilbert, M.T. Merrick, N. Patel, M. Walling & A. Jain (2017). *The National Intimate Partner and Sexual Violence Survey (NISVS): 2010-2012 state report*. Atlanta, Georgia, US: National Center for Injury Prevention and Control Centers for Disease Control and Prevention.
- Smith, C.A., & D.P. Farrington (2004). 'Continuities in antisocial behavior and parenting across three generations.' *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 45(2), 230-247.
- Sousa, C., T.I. Herrenkohl, C.A. Moylan, E.A. Tajima, J.B. Klika, R.C. Herrenkohl, & M.J. Russo (2011). 'Longitudinal study on the effects of child abuse and children's exposure to domestic violence, parent-child attachments, and antisocial behavior in adolescence.' *Journal of interpersonal violence*, 26(1), 111-136.

Stith, S.M., D.B. Smith, C.E. Penn, D.B. Ward, & D. Tritt (2004). 'Intimate partner physical abuse perpetration and victimization risk factors: a meta-analytic review.' *Aggression and violence behavior*, 10(1), 65-98.

Speeltjens, P., F. Thielen, M. ten Have, R. de Graaf & F. Smit (2016). 'Kindermishandeling: economische gevolgen op lange termijn.' *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 58, 10, 706-711.

Stiles-Shields, C., & R.A. Carroll (2015). 'Same-Sex Domestic Violence: Prevalence, Unique Aspects, and Clinical Implications.' *Journal of Sex & Marital Therapy*, 41(6), 636-648.

Teeuw A. & F. Boer (2013) 'Somatische en psychische gevolgen van kindermishandeling.' In: van de Putte E., Lukkassen I., Russel I., Teeuw A. (eds) *Medisch handboek kindermishandeling*. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

Ten Boom, A. & K. Wittebrood (2019). *De prevalentie van huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

Tillyer, M.S. & E.M. Wright (2014). 'Intimate partner violence and the victim-offender overlap.' *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 51(1), 29-55.

Tolan, P.H., D.B. Henry, M.S. Schoeny, P. Lovegrove & E. Nichols (2013). 'Mentoring programs to affect delinquency and associated outcomes of youth at risk: A comprehensive meta-analytic review.' *Journal of Experimental Criminology*, 10(2), 179-206.

Turner, M.G., & A.R. Piquero (2002). The stability of self-control. *Journal of Criminal Justice*, 30(6), 457-471.

Van Deuren, S., E.R. Kleemans & A.A.J. Blokland (2020). 'Outlaw Motorcycle Gangs and their members' crime: examining the social organization of crime and its relationship to formal club hierarchy.' *European Journal of Criminology*, 1-22.

Van Dijk, A.M.M., E.R. Kleemans & V.E. Eichelsheim (2018). 'Children of organized crime offenders: like father like child?' *European Journal on Criminal Policy and Research*.

Van de Weijer, S.G.A., & K.M. Beaver (2017). 'An exploration of mate similarity for criminal offending behaviors: Results from a multi-generation sample of Dutch spouses.' *Psychiatric Quarterly*, 88(3), 523-533.

Van der Knaap, L.M., F.E. Idrissi, & S. Bogaerts (2010). *Daders van huiselijk geweld*. (Onderzoek en Beleid; Nr. 287). Boom Juridische Uitgevers.

Vaske, J., D. Boisvert, & J.P. Wright (2012). 'Genetic and environmental contributions to the relationship between violent victimization and criminal behavior.' *Journal of interpersonal violence*, 27(16), 3213-3235.

Vazsonyi, A. T., J. Mikuška & E.L. Kelley (2017). 'It's time: A meta-analysis on the self-control-deviance link.' *Journal of Criminal Justice*, 48, 48-63.

Verbruggen, J., A. Blokland, A. Robinson & C. Maxwell (2019). 'The relationship between criminal behaviour over the life-course and intimate partner violence perpetration in later life.' *European Journal of Criminology*. DOI: <https://doi.org/10.1177/1477370818825344>.

Vosters, N. & J. Janssen (2020). 'De relatie tussen huiselijk geweld en betrokkenheid bij 1%motorclubs (Ex-)partners van leden van 1%motorclubs in de (vrouwen)opvang.' *Tijdschrift voor Veiligheid* (19)4. [https://www.bjutijdschriften.nl/tijdschrift/tijdschrift-veiligheid/2020/4%20\(nog%20niet%20compleet\)/TvV-D-19-00004](https://www.bjutijdschriften.nl/tijdschrift/tijdschrift-veiligheid/2020/4%20(nog%20niet%20compleet)/TvV-D-19-00004)

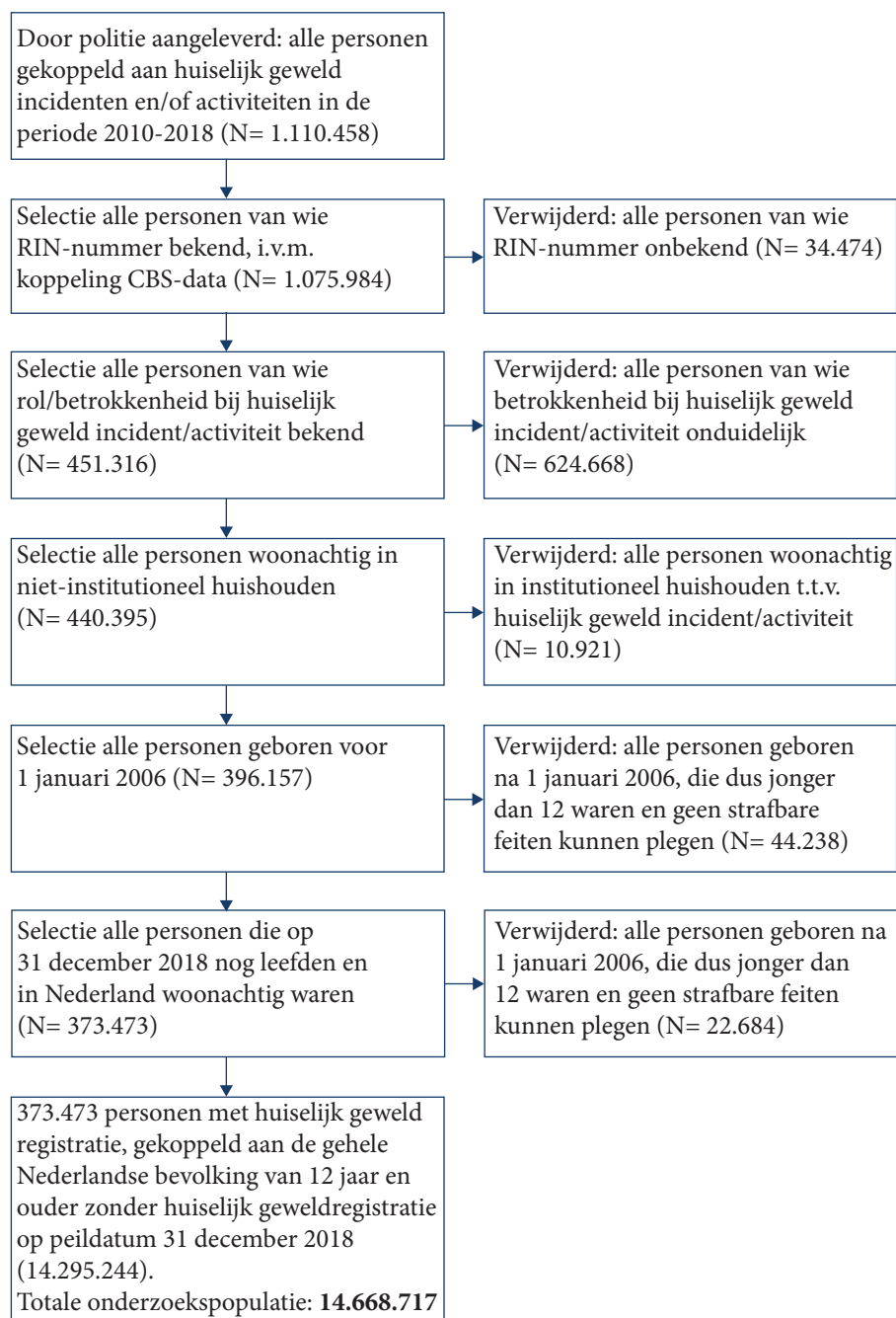
Wagers, S.M., A.R. Piquero, C. Narvey, J.A. Reid & T.A. Loughran (2020). 'Variation in exposure to violence in early adolescence distinguishes between intimate partner violence victimization and perpetration among young men involved in the justice system.' *Journal of Family Violence*, 1-10.

Widom, C.S. (2017). 'Long-term impact of childhood abuse and neglect on crime and violence.' *Clinical psychology: science and practice*, 24(2), 186-202.

Bijlage 1. **Samenstellen onderzoekspopulatie**

Allereerst hebben we de verschillende gegevensbronnen van het CBS gekoppeld aan de door de politie aangeleverde huiselijk geweldpopulatie uit 2010-2018. Het stroomschema in figuur 1 maakt de stappen die vervolgens zijn genomen inzichtelijk. Zo hebben we de personen verwijderd die niet konden worden gekoppeld aan de CBS-gegevens (N= 34.474), omdat hun persoon specifieke nummer (RIN-nummer) ontbrak in de data. Verder zijn ook de personen van wie hun betrokkenheid bij de huiselijk geweldregistratie niet kon worden achterhaald, uit de steekproef gehaald (N= 624.668). Dat betekent concreet dat van personen van wie de rol bij de huiselijk geweldregistratie onbekend was én waarvan maar een lid van het huishouden betrokken was bij de huiselijk geweldregistratie uit de dataset zijn verwijderd. Van deze personen kon niet worden vastgesteld of het gezin daadwerkelijk te maken heeft gehad met huiselijk geweld. Tot slot hebben we personen die woonachtig waren in een institutioneel huishouden (N= 10.921), personen die op 31 december 2018 niet meer in leven waren of niet in Nederland woonachtig zijn (N=22.682) en personen jonger dan 12 jaar uit de steekproef verwijderd (N= 44.238). Personen jonger dan 12 jaar zijn uit de steekproef gehaald omdat jongeren in Nederland vanaf de leeftijd van 12 jaar strafrechtelijk kunnen worden vervolgd. Vervolgens hebben we de huiselijk geweldpopulatie gekoppeld aan alle personen van 12 jaar en ouder die op 31 december 2018 in Nederland geregistreerd waren (N= 14.295.244). De definitieve voor dit onderzoek overgebleven populatie bestaat uit 14.668.717 personen, van wie 373.473 een huiselijk geweld registratie hebben.

Figuur 1. Stroomschema samenstelling onderzoeksgroep huiselijk geweld

Steekproeven criminaliteitssubculturen

Om het verband tussen de aard van de gepleegde criminaliteit/(criminele) subcultuur en huiselijk geweld te onderzoeken, hebben we gebruikgemaakt van twee door de politie aangeleverde bestanden met informatie over plegers van georganiseerde criminaliteit en leden van Nederlandse outlawbikerclubs. Het doel van beide steekproeven is om te onderzoeken of huiselijk geweld vaker voorkomt onder beide subculturen.

Steekproef plegers van georganiseerde criminaliteit

Om het verband tussen het plegen van georganiseerde criminaliteit en huiselijk geweld te kunnen onderzoeken, hebben we gebruikgemaakt van een door de Landelijke Eenheid van de politie samengesteld bestand met gegevens over alle (478) personen die in de periode 2008-2014 zijn onderzocht door de voormalige Dienst Nationale Recherche en ook daadwerkelijk zijn veroordeeld voor een delict met het kenmerk (inter)nationaal georganiseerde criminaliteit, zoals drugshandel, wapenhandel en mensenhandel.

Streefproef leden van Nederlandse outlawbikerclubs

De infocel van de Landelijke Eenheid heeft voor het samenstellen van de steekproef informatie verzameld afkomstig van outlawbikerclub-infocellen van alle Nederlandse politie-eenheden. De outlawbikerclub-infocellen zijn op last van de minister van Justitie en Veiligheid verantwoordelijk voor het verzamelen van informatie over de Nederlandse outlawbikerproblematiek. Op basis van deze informatie is een bestand samengesteld met 2.714 personen die ergens tussen 2010 en september 2019 zijn geïdentificeerd als lid van een Nederlandse outlawbikerclub¹¹. Het bestand betreft een uitbreiding van de steekproef die ten grondslag lag aan een eerder onderzoek naar de criminele carrières van Nederlandse outlawbikers en Nederlandse outlawbikerclubs (Blokland, Van der Leest & Soudijn, 2017). Destijds konden 1.617 leden van Nederlandse outlawbikerclubs en 473 leden van Nederlandse supportclubs¹² worden geïdentificeerd. In de huidige steekproef zijn leden van supportclubs echter niet opgenomen en zijn outlawbikerclubs die na 2015 niet meer door de Nationale Politie worden beschouwd als criminele motorbende (bijvoorbeeld MC Spiders en MC Black Sheep) in zijn geheel uit de steekproef verwijderd. Bij de totstandkoming van het bestand waren enkele zaken van belang. Affiliatie met een outlawbikerclub kwam voort uit het uiterlijk vertoon van outlawbikerclubleden dat wordt gekenmerkt door het dragen van de clubkleding met daarop het logo van de club en het zichtbaar dragen van clubtatoeages. Ook het regelmatig bezoeken van besloten clubavonden heeft in een aantal gevallen geresulteerd in een registratie als lid van een outlawbikerclub. Dit heeft als gevolg dat aanleiding voor

11 Het originele door het politie aangeleverde bestand bevat 3.012 leden van Nederlandse outlawbikerclubs. CBS-gegevens van 298 leden konden echter niet worden gekoppeld aan de steekproef, omdat individuen bijvoorbeeld waren overleden of niet (meer) geregistreerd waren als woonachtig in Nederland.

12 Supportclubs zijn clubs die officieel zijn verbonden aan outlawbikerclubs, zoals bijvoorbeeld blijkt uit hun website of het gebruik van vergelijkbare kleurencombinaties in hun clublogo. Leden van supportclubs worden ingezet om allerlei hand-en-spandiensten te verrichten voor de outlawbikerclub waaraan ze zijn verbonden (Barker, 2017).

de registratie als lid van een Nederlandse outlawbikerclub niet noodzakelijkerwijs is voortgekomen uit een strafbaar feit. Zo kan een registratie ook zijn voortgekomen uit verkeers- en alcoholcontroles en observaties van wijkagenten. Zie het eerdere Politie & Wetenschap-onderzoek van Blokland et al. (2017) voor een uitgebreide omschrijving van de totstandkoming van de steekproef van Nederlandse outlawbikers en outlawbikerclubs.

Bijlage 2. **Volledige regressiemodellen**

Tabel I: Multivariate logistische regressieanalyses: criminaliteit en de kans op huiselijk geweld

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Criminaliteit										
Minimaal één verdachten-registratie	1.710 (.009)**	5.528	1.189 (.009)**	3.283	1.958(.019)**	7.088	.869(.006)**	2.385	.934 (.008)**	2.545
Aantal gepleegde delicten	.133 (.001)**	1.142	.044 (.002)**	1.045	.117 (.002)**	1.124	.076(.001)**	1.078	.055(.002)**	1.057
Controlevariabelen										
Geslacht (man)	1.080 (.010)**	2.944	-1.459 (.007)**	.232	-.271 (.017)**	.763	-.007(.004)	.993	-.494(.006)**	.610
Leeftijd	-.015 (.000)**	.985	-.022 (.000)**	.978	-.019 (.001)**	.981	.002(.000)**	1.002	-.010(.000)**	.990
Migratieachtergrond	.291 (.008)**	1.338	.205 (.006)**	1.228	.093 (.017)**	1.097	.439(.004)**	1.552	.213(.006)**	1.237
Arbeidsstatus:										
Werk	Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.	
School	-1.579 (.020)**	.206	-1.021 (.014)**	.360	-1.492(.044)**	.225	.582 (.010)**	1.790	-.454(.014)**	.635
Uitkering	1.105 (.013)**	3.019	1.029 (.010)**	2799	1.375 (.027)**	3.956	.451 (.009)**	1.570	.736(.011)**	2.088
Pensioen	-1.286 (.035)**	.276	-.579 (.021)**	.561	-1.368 (.084)**	.255	-1.117 (.015)**	.327	-1.155(.022)**	.315
Geen geregistreerd inkomen	.180 (.022)**	1.197	-.287 (.017)**	.750	-.092 (.049)**	.912	.012 (.012)	1.012	-.286(.016)**	.751
Opleidingsniveau:										
Laag opgeleid	Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.	
Midden opgeleid	-.111 (.009)**	.895	-.059 (.007)**	.943	-.003 (.019)	.997	-.296(.005)**	.744	-.248(.007)**	.780
Hoogopgeleid	-.729 (.015)**	.483	-.720 (.011)**	.487	-.503 (.029)**	.605	-1.007(.008)**	.365	-.817(.010)**	.442
Opleidingsniveau onbekend	-.525 (.012)**	.592	-.525 (.010)**	.592	-.458 (.027)**	.633	-.486(.007)**	.615	-.552(.009)**	.576
Huishoudinkomen:										
Inkomenspercentiel 1-20	Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.	
Inkomenspercentiel 21-40	.289 (.012)**	1.335	.257 (.010)**	1.293	.308(.024)**	1.361	.289 (.009)**	1.336	.561(.012)**	1.753
Inkomenspercentiel 41-60	.063 (.014)**	1.065	-.129 (.011)**	.879	.061 (.029)**	1.063	.031(.009)**	1.031	.227(.012)**	1.255
Inkomenspercentiel 61-80	-.447 (.016)**	.640	-.729 (.013)**	.482	-.450 (.035)**	.638	-.436 (.010)**	.647	-.393(.014)**	.675
Inkomenspercentiel 81-100	-1.106 (.021)**	.331	-1.347 (.016)**	.260	-1.075(.045)**	.41	-.927 (.011)**	.369	-1.123(.016)**	.325

	Plegen huiselijk geweld	Slachtoffer van huiselijk geweld	Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld	Niet-betrokken huiselijk geweld	Betrokken huiselijk geweld
Inkomenspercentiel missend	-2.294 (.079)** .101	-2.453 (.070)** .086	-2.966 (.279)** .051	-1.374 (.032)** .253	-2.132(.070)** .119
Huishoudgrootte	.154 (.003)** 1.166	.213 (.003)** 1.237	.140 (.007)** 1.151	.325 (.002)** 1.385	.307(.002)** 1.359
Relatiestatus:					
Relatie	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding	1.387 (.010)** 4.003	1.298 (.008)** 3.662	1.567 (.023)** 5.292	.619 (.006)** 1.857	1.169(.007)** 3.219
Single	-6.252 (.027)** .002	-3.909 (.021)** .020	.453 (.027)** 1.597	.144 (.006)** 1.155	.240 (.009)** 1.271
Constante	1.710 (.009)** 5.528	1.189 (.009)** 3.283	-7.048 (.056)** .001	-5.059 (.017)** .006	-4.957 (.022)** .007

*<0.05, **p<0.001.

Note 1: voor plegers en de overlap tussen plegers en slachtoffers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten onder de criminaliteitsvariabele.

Tabel II: Multivariate logistische regressieanalyses: type delicten en de kans op huiselijk geweld

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Verdachte (ja/nee)										
Vermogenscriminaliteit	.915 (.011)**	2.498	.961 (.011)**	2.613	.1029 (.023)**	2.799	.651 (.008)**	1.918	.733 (.011)**	2.082
VOO-criminaliteit	1.656 (.011)**	5.240	.647 (.021)**	1.910	1.797 (.024)**	6.030	.400 (.013)**	2.642	.597 (.020)**	1.818
Geweldscriminaliteit	.890 (.013)**	2.435	1.022 (.018)**	2.777	1.021 (.027)**	2.777	.979 (.012)**	1.663	.799 (.017)**	2.223
Verkeerscriminaliteit	.616 (.016)**	1.851	.551 (.025)**	1.735	.516 (.035)**	1.676	.294 (.017)**	1.342	.432 (.021)**	1.541
Drugscriminaliteit	.319 (.024)**	1.376	.441 (.044)**	1.554	.184 (.056)**	1.202	.292 (.023)**	1.339	.275 (.036)**	1.317
Overtredingen van de Wapenwet	.525 (.045)**	1.690	.566 (.093)**	1.761	.326 (.092)**	1.385	.479 (.053)**	1.614	.518 (.075)**	1.679
Overige criminaliteit	1.056 (.027)**	2.876	.783 (.050)**	2.188	1.220 (.047)**	3.387	.232 (.029)**	1.261	.549 (.043)**	1.732
Aantal keer verdachte										
Aantal vermogensdelicten	-.016 (.002)**	.984	-.017 (.003)**	.983	-.037 (.004)**	.964	.016 (.001)**	1.017	-.009 (.002)**	.992
Aantal VOO-delicten	.003 (.002)	1.003	-.041 (.010)**	.960	.004 (.004)**	1.004	-.003 (.004)	.997	-.058 (.009)**	.944
Aantal geweldsdelicten	.051 (.005)**	1.052	-.080 (.009)**	.923	.025 (.008)**	1.025	-.043 (.006)**	.958	-.025 (.008)**	.976
Aantal verkeersdelicten	.052 (.007)**	1.054	-.112 (.015)**	.894	-.015 (.015)**	.985	-.021 (.009)**	.979	-.017 (.011)	.983
Aantal drugsdelicten	-.185 (.013)**	.831	-.378 (.031)**	.685	-.268 (.032)**	.765	-.263 (.013)**	.939	-.212 (.023)**	.809
Aantal wapendelicten	-.089 (.034)**	.915	-.326 (.079)**	.722	-.066 (.068)**	.936	-.220 (.044)**	.803	-.224 (.061)**	.800
Aantal overige delicten	-.146 (.017)**	.865	-.232 (.038)**	.793	-.119 (.028)**	.888	-.004 (.019)	.996	-.122 (.031)**	.885
Controlevariabelen										
Geslacht (man)	1.142 (.010)**	3.133	-.1437 (.007)**	.238	-.247 (.017)**	.781	.012 (.004)	1.012	-.475 (.006)**	.622
Leeftijd	-.010 (.000)**	.990	-.022 (.006)**	.978	-.014 (.001)**	.986	.002 (.000)**	1.002	-.010 (.000)**	.990
Migratieachtergrond	.346 (.008)**	1.413	.205 (.006)**	1.227	.129 (.017)**	1.138	.441 (.004)**	1.555	.213 (.006)**	1.238
Arbidsstatus:										
Werk	Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.		Ref. cat.	
School	-.1702 (.020)**	.182	-.1056 (.014)**	.348	-.1604 (.043)**	.201	.559 (.010)**	1.749	-.478 (.014)**	.620
Uitkering	1.061 (.013)**	2.889	1.033 (.010)**	2.809	1.330 (.027)**	3.783	.447 (.009)**	1.564	.743 (.011)**	2.092
Pensioen	-.1512 (.033)**	.220	-.614 (.021)**	.541	-.1664 (.082)**	.189	-.1145 (.015)**	.318	-.1186 (.022)**	.305
Geen geregistreerd inkomen	.107 (.022)**	1.113	-.303 (.017)**	.739	-.156 (.048)**	.856	-.004 (.012)	.996	-.299 (.016)**	.741
Opleidingsniveau:										

	Plegen huiselijk geweld	Slachtoffer van huiselijk geweld	Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld	Niet-betrokken huiselijk geweld	Betrokken huiselijk geweld
Laag opgeleid	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Midden opgeleid	-.095 (.009)**	-.050 (.007)**	.029 (.019)	-.285 (.005)**	-.241 (.007)**
Hoogopgeleid	-.744 (.014)**	-.739 (.011)**	-.528 (.029)**	-1.016 (.008)**	-.830 (.010)**
Opleidingsniveau onbekend	-.560 (.012)**	-.542 (.010)**	-.515 (.026)**	-.496 (.007)**	-.564 (.009)**
Huishoudinkomen:					
Inkomenspercentiel 1-20	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Inkomenspercentiel 21-40	.306 (.012)**	.265 (.010)**	.378 (.024)**	.293 (.009)**	.565 (.012)**
Inkomenspercentiel 41-60	-.042 (.013)**	-.131 (.012)**	.074 (.029)*	.039 (.009)**	.224 (.013)**
Inkomenspercentiel 61-80	-.507 (.016)**	-.741 (.013)**	-.493 (.034)**	-.422 (.010)**	-.404 (.014)**
Inkomenspercentiel 81-100	-1.190 (.021)**	-1.360 (.016)**	-1.142 (.046)**	-.910 (.011)**	-1.136 (.016)**
Inkomenspercentiel missend	-2.374 (.077)**	-2.482 (.070)**	-3.068 (.279)**	-1.359 (.032)**	-2.150 (.070)**
Huishoudgrootte	.166 (.003)**	.211 (.003)**	.149 (.007)**	.325 (.002)**	.307 (.002)**
Relatiestatus:					
Relatie	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding	1.456 (.010)**	1.321 (.008)**	1.655 (.022)**	.636 (.006)**	1.186 (.007)**
Single	.327 (.012)**	.443 (.009)**	.453 (.026)**	.152 (.006)**	.245 (.009)**
Constante	-6.238 (.026)**	.002	-7.028 (.055)**	-5.028 (.017)**	-4.922 (.022)**

*<0.05, **p<0.001.

Note 1: voor plegers en de overlap tussen plegers en slachtoffers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten onder de criminaliteitsvariabele.

Tabel III: Multivariate logistische regressieanalyses: subcultuur van geweld en de kans op huiselijk geweld

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Criminaliteit										
Minimaal één verdachtenregistratie	1.709(.009)**	5.525	1.189(.009)**	3.284	1.959(.019)**	7.089	.869(.006)**	2.385	.934(.008)**	2.545
Aantal gepleegde delicten	.133(.001)**	1.142	.044(.002)**	1.045	.117(.002)**	1.124	.076(.001)**	1.078	.055(.002)**	1.057
Subculturen van geweld										
Plegen van georganiseerde criminaliteit	-.637(.356)	.529	-.841(.589)	.431	-16.174 (1984.88)	.000	-.106(.279)	.900	-.381(.419)	.683
Lidmaatschap van een outlawbikerclub	.360(.073)**	1.434	-.706(.208)**	.494	-.032(.193)	.966	-.021(.096)	.979	.017(.120)	1.017
Controlevariabelen										
Geslacht (man)	1.079 (.010)**	2.942	-1.458(.007)**	.233	-.271(.017)**	.763	-.007(.004)	.993	-.494(.006)**	.610
Leeftijd	-.015 (.000)**	.985	-.022(.000)**	.978	-.019(.001)**	.981	.002(.000)**	1.002	-.010(.000)**	.990
Migratieachtergrond	.292 (.008)**	1.338	.205(.006)**	1.228	.093(.017)**	1.097	.439(.004)**	1.552	.213(.006)**	1.237
Arbeidsstatus:										
Werk	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
School	-1.568(.020)**	.206	-1.021(.014)**	.360	-1.492(.044)**	.225	.582(.010)**	1.790	-.454(.014)**	.635
Uitkering	1.105(.013)**	3.018	1.029(.010)**	2.799	1.375(.027)**	3.957	.451(.009)**	1.570	.736(.011)**	2.088
Pensioen	-1.286(.035)**	.276	-.579(.021)**	.560	-1.369(.084)**	.254	-1.117(.015)**	.327	-1.155(.022)**	.315
Geen geregistreerd inkomen	.178(.022)**	1.195	-.287(.017)**	.751	-.091(.049)	.913	.012(.012)	1.012	-.286(.016)**	.751
Opleidingsniveau:										
Laag opgeleid	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Midden opgeleid	-.111(.009)**	.895	-.059(.007)**	.943	-.003(.019)	.997	-.296(.005)**	.744	-.248(.007)**	.780
Hoogopgeleid	-.728(.015)**	.483	-.720(.011)**	.487	-.503(.030)**	.605	-1.007(.008)**	.365	-.817(.010)**	.442
Opleidingsniveau onbekend	-.524(.003)**	1.166	-.525(.010)**	.592	-.458(.027)**	.633	-.486(.007)**	.615	-.522(.009)**	.576
Huishoudinkomen:										
Inkomenspercentiel 1-20	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Inkomenspercentiel 21-40	.289(.012)**	1.335	.257(.010)**	1.293	.308(.024)**	1.361	.287(.009)**	1.333	.561(.012)**	1.753

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Inkomenspercentiel 41-60	.062(.014)**	1.064	-1.129(.011)**	.879	.061(.029)*	1.063	.038(.009)**	1.039	.227(.012)**	1.255
Inkomenspercentiel 61-80	-.450(.016)**	.640	-.729(.013)**	.483	-.450(.035)**	.638	-.416(.010)**	.659	-.493(.014)**	.675
Inkomenspercentiel 81-100	-1.107(.021)**	.331	-1.347(.016)**	.260	-1.075(.047)**	.341	-.903(.011)**	.405	-1.123(.016)**	.325
Inkomenspercentiel missend	-2.288(.079)**	.101	-2.453(.070)**	.086	-2.966(.279)**	.052	-1.342(.032)**	.261	-2.132(.070)**	.119
Huishoudgrootte	.154(.003)**	1.166	.213(.003)**	1.237	.140(.007)**	1.151	.325(.002)**	1.385	.307(.002)**	1.359
Relatiestatus:										
Relatie	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding	1.387(.010)**	4.002	1.298(.008)**	3.662	1.567(.023)**	4.791	.619(.006)**	1.857	1.169(.007)**	3.219
Single	.347(.012)**	1.415	.434(.009)**	1.544	.453(.027)**	1.572	.144(.006)**	1.155	.240(.009)**	1.271
Constante	-6.253(.027)**	.002	-3.909(.021)**	.020	-7.049(.056)**	.001	-5.059(.017)**	.006	-4.957(.022)**	.007

*<0.05, **p<0.001.

Note 1: voor plegers en de overlap tussen plegers en slachtoffers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten onder de criminaliteitsvariabele.

Tabel IV: Multivariate logistische regressieanalyses: relatiestatus in combinatie met criminaliteit en huiselijk geweld

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Criminaliteit										
Minimaal één verdachtenregistratie	1.869(.020)**	6.480	1.380(.019)**	3.977	2.271(.042)**	9.692	.915(.012)**	2.497	1.091(.016)**	2.977
Aantal gepleegde delicten	.125(.003)**	1.133	.046(.005)**	1.047	.093(.005)**	1.097	.045(.003)**	1.046	.072(.004)**	1.074
Relatiestatus										
Relatiestatus:										
Relatie	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding	1.591 (.015)**	4.907	1.379(.009)**	3.970	1.830(.031)**	6.234	.579(.007)**	1.785	1.231(.008)**	3.424
Single	.266(.020)**	1.304	.544(.010)**	1.723	.454(.039)**	1.097	.313(.007)**	1.046	.425(.009)**	1.530
Interactie: Relatiestatus en minimaal één verdachtenregistratie										
Relatie*verdachtenregistratie	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding*verdachtenregistratie	-.362(.023)**	.696	-.387(.022)**	.679	-.411(.047)**	.663	-.006(.016)	.994	-.297(.020)**	.743
Single*verdachtenregistratie	.208(.027)**	1.232	-.128(.023)**	.879	.088(.054)	1.092	-.396(.015)**	.673	-.285(.021)**	.752
Interactie: Relatiestatus en aantal gepleegde delicten										
Relatie*aantal delicten	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding*aantal delicten	-.044(.003)**	.957	-.025(.005)**	.975	-.032(.005)**	.968	.000(.004)	1.000	-.045(.004)**	.956
Single*aantal delicten	-.048(.003)**	.953	-.025(.005)**	.976	-.038(.006)**	.963	-.001(.003)	1.001	-.050(.004)**	.951
Controlevariabelen										
Geslacht (man)	1.654(.013)**	5.225	-1.449(.007)**	.235	-.217(.017)**	.805	.001(.004)	1.001	-.484(.006)**	.616
Leeftijd	-.016(.000)**	.984	-.025(.000)**	.975	-.021(.001)**	.979	-.007(.000)**	.993	-.015(.000)**	.985
Migratieachtergrond	.311(.009)**	1.365	.180(.006)**	1.198	.075(.017)**	1.078	.394 (.004)**	1.483	.181(.006)**	1.199
Arbeidsstatus:										
Werk	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
School	-1.214(.023)**	.297	-578(.014)**	.561	-1.173(.043)**	.309	.995(.010)**	2.704	-.003(.013)	.977
Uitkering	1.077(.015)**	2.937	.988(.010)**	2.686	1.433(.027)**	4.193	.379(.009)**	1.461	.678(.011)**	1.969
Pensioen	-1.175(.038)**	.309	-.521(.021)**	.594	-1.228(.084)**	.293	-.903(.015)**	.405	-1.062(.022)**	.346
Geen geregistreerd inkomen	.371(.024)**	1.449	-.342(.017)**	.710	.015(.049)	1.016	-.107(.012)**	.899	-.359(.017)**	.698
Opleidingsniveau:										
Laag opgeleid	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Midden opgeleid	-.223(.010)**	.800	-.321(.007)**	.726	-.095(.019)**	.909	-.895(.005)**	.409	-.609(.007)**	.544
Hoogopgeleid	-.900(.017)**	.406	-.984(.011)**	.374	-.619(.030)**	.538	-1.502(.008)**	.223	-1.152(.010)**	.316
Opleidingsniveau onbekend	-.582(.013)**	.559	-.645(.010)**	.525	-.507(.027)**	.602	-.715(.007)**	.489	-.708(.009)**	.492
Huishoudinkomen:										
Inkomenspercentiel 1-20	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Inkomenspercentiel 21-40	.255(.013)**	1.290	.263(.010)**	1.301	.259(.024)**	1.296	.298(.009)**	1.348	.567(.012)**	1.764
Inkomenspercentiel 41-60	.033(.015)*	1.034	-.114(.011)**	.892	.003(.029)	1.003	.069(.009)**	1.072	.246(.012)**	1.279
Inkomenspercentiel 61-80	-.466(.018)**	.628	-.689(.013)**	.502	-.496(.035)**	.609	-.348(.010)**	.706	-.347(.014)**	.707
Inkomenspercentiel 81-100	-1.121(.023)**	.326	-1.289(.016)**	.276	-1.103(.047)**	.332	-.814(.011)**	.443	-1.063(.016)**	.346
Inkomenspercentiel missend	-2.291(.084)**	.101	-2.494(.070)**	.083	-3.064(.281)**	.047	-1.420(.032)**	.242	-2.210(.070)**	.110
Huishoudgrootte	.160(.004)**	1.173	.225(.003)**	1.253	.153(.007)**	1.165	.342(.002)**	1.408	.322(.002)**	1.380
Constante	-6.923(.031)**	.001	-3.720(.021)**	.024	-7.077(.058)**	.001	-4.439(.017)**	.012	-4.658(.022)**	.009

*<0.05. **p<0.001.

Note 1: voor plegers en de overlap tussen plegers en slachtoffers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten onder de criminaliteitsvariabele.

Tabel V: Multivariate logistische regressieanalyses: jeugdzorgbetrokkenheid in combinatie met criminaliteit en huiselijk geweld

	Plegen huiselijk geweld		Slachtoffer van huiselijk geweld		Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld		Niet-betrokken huiselijk geweld		Betrokken huiselijk geweld	
	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)	B(SE)	Exp(B)
Criminaliteit										
Minimaal één verdachten-registratie	1.609(.050)**	4.998	909(.028)**	2.482	1.667(.104)**	5.299	.401(.014)**	1.493	.575(.023)**	1.777
Aantal gepleegde delicten	.156(.009)**	1.168	.072(.009)**	1.074	.148(.019)**	1.159	.070(.005)**	1.073	.081(.007)**	1.085
Betrokkenheid jeugdzorginstanties										
Minimaal één keer ingegrepen door jeugdzorginstanties	2.458(.056)**	11.686	2.050(.022)**	7.766	2.445(.105)**	11.528	1.577(.011)**	4.841	2.049(.017)**	7.762
Interactie jeugdzorg en minimaal één verdachten-registratie	-.613(.076)**	.542	-.864(.046)**	.421	-.576(.146)**	.562	-.775(.026)**	.461	-.751(.037)**	.472
Interactie jeugdzorg en aantal gepleegde delicten	-.098(.011)**	.907	-.103(.011)**	.902	-.080(.020)**	.923	-.084(.006)**	.920	-.103(.008)**	.902
Controlevariabelen										
Geslacht (man)	.926 (.041)**	2.525	-1.092(.017)**	.336	-.379(.066)**	.684	-.120(.007)**	.887	-.341(.012)**	.710
Leeftijd	1.130(.013)**	3.096	.618(.004)**	1.856	1.559(.030)**	4.756	.235(.002)**	1.265	.319(.003)**	1.376
Migratieachtergrond	.200(.033)**	1.222	.208(.016)**	1.231	.123(.064)	1.131	.388(.007)**	1.475	.323(.013)**	1.381
Arbeidsstatus:										
Werk	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
School	-2.446(.115)**	.087	-3.609(.057)**	.027	-1.489(.241)**	.226	-4.371(.030)**	.013	-4.197(.046)**	.015
Uitkering	.281(.138)**	1.325	-.765(.071)**	.465	1.346(.268)**	3.842	-1.447(.042)**	.235	-.905(.056)**	.405
Pensioen	-5.454(2.485)*	.004	-4.589(.902)**	.010	-.673(2.837)	.510	-4.045(.407)**	.018	-4.569(.576)**	.010
Geen geregistreerd inkomen	-1.528(.178)**	.217	-2.664(.094)**	.070	-1.212(.371)**	.298	-2.882(.047)**	.056	-2.773(.072)**	.062
Opleidingsniveau:										
Laag opgeleid	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Midden opgeleid	-.645(.036)**	.525	-.786(.018)**	.456	-.688(.070)**	.503	-.648(.009)**	.523	-.738(.014)**	.478
Hoogopgeleid	-.298(.099)**	.742	-.251(.041)**	.778	-.599(.196)**	.550	.385(.020)**	1.470	.049(.035)	1.050

	Plegen huiselijk geweld	Slachtoffer van huiselijk geweld	Zowel pleger als slachtoffer van huiselijk geweld	Niet-betrokken huiselijk geweld	Betrokken huiselijk geweld					
Opleidingsniveau onbekend	-1.301 (.122)**	.272	-2.300(.063)**	.100	-1.385(.272)**	.250	-2.165(.032)**	.115	-2.264(.047)**	.104
Huishoudinkomen:										
Inkomenspercentiel 1-20	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Inkomenspercentiel 21-40	.485(.063)**	1.624	.667(.033)**	1.949	.518(.118)**	1.678	.867(.019)**	2.380	.905(.028)**	2.472
Inkomenspercentiel 41-60	.260(.067)**	1.297	.274(.035)**	1.316	.264(.128)*	1.302	.397(.019)**	1.487	.452(.029)**	1.572
Inkomenspercentiel 61-80	-.125(.073)	.883	-.286(.037)**	.751	.021(.140)	1.021	-.328(.020)**	.720	-.240(.031)**	.786
Inkomenspercentiel 81-100	-.659(.084)**	.557	-.864(.042)**	.421	-.377(.162)*	.686	-1.016(.021)**	.362	-1.090(.035)**	.336
Inkomenspercentiel missend	-1.874(.221)**	.154	-2.064(.104)**	.127	-2.299(.617)**	.100	-1.957(.046)**	.141	-2.310(.090)**	.099
Huishoudgrootte	.062(.014)**	1.064	.060(.007)**	1.062	.009(.028)	1.009	.194(.003)**	1.214	.124(.005)**	1.132
Relatiestatus:										
Relatie	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.	Ref. cat.
Scheiding	.277(.068)**	1.319	.290(.031)**	1.337	.374(.116)**	1.453	-.043(.019)*	.958	.214(.027)**	1.238
Single	-.306(.060)**	.736	-.345(.027)**	.708	-.246(.106)*	.782	-.450(.016)**	.638	-.490(.024)**	.613
Constante	-27.217(.332)**	.000	-11.722(.127)**	.000	-37.425(.748)**	.000	-3.170(.053)**	.042	-5.896(.088)**	.003

*<0.05, **p<0.001.

Note 1: voor plegers en de overlap tussen plegers en slachtoffers van huiselijk geweld is het gepleegde huiselijk geweld afgetrokken van het totaal aantal delicten onder de criminaliteitsvariabele.

Leden Redactieraad Programma Politie & Wetenschap

Voorzitter	prof. em. dr. ir. J.B. Terpstra Radboud Universiteit Nijmegen
Leden	mr. drs. C. Bangma Politie, Eenheid Midden-Nederland mr. W.M. de Jongste Projectbegeleider Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum Ministerie van Justitie en Veiligheid dr. P.P.H.M. Klerks Raadadviseur Parket-Generaal, Openbaar Ministerie mr. drs. C. Loef Adviseur Gemeente Amsterdam drs. M.H.M. van Tankeren Operational auditor/onderzoeker, Politie, Eenheid Den Haag
Secretariaat	Programmabureau Politie & Wetenschap Politieonderwijsraad Koninginnegracht 62 2514 AG Den Haag Postbus 25842 2502 HV Den Haag www.politieenwetenschap.nl

Uitgaven in de reeks Politiewetenschap

1. ***Kerntaken van de politie. Een inventarisatie van heersende opvattingen***
C.D. van der Vijver, A.J. Meershoek & D.F. Slobbe, IPIT Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2001
2. ***Bevoegdheden overd(r)acht. Een onderzoek naar delegatie en mandaat van beheersbevoegdheden in de politiepraktijk***
H.B. Winter & N. Struiksma, Pro Facto B.V., Universiteit Groningen, 2002
3. ***Sturing van politie en politiewerk. Een verkennend onderzoek tegen de achtergrond van een veranderende sturingscontext en sturingsstijl***
J. Terpstra, IPIT Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2002
4. ***Woninginbrekers en zware jongens. Daders vanuit het voormalig Joegoslavië aan het woord***
M. van San, E. Snel & R. Boers, Risbo, Erasmus Universiteit Rotterdam, 2002
5. ***Zeg me wie je vrienden zijn. Allochtone jongeren en criminaliteit***
F.M.H.M. Driessen, B.G.M. Völker, H.M. Op den Kamp, A.M.C. Roest & R.J.M. Molenaar, Bureau Driessen, Utrecht, 2002
6. ***Op deugdelijke grondslag. Een explorerende studie naar private forensische accountancy***
J. van Wijk, W. Huisman, T. Feuth & H.G. van de Bunt, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2002
7. ***Voorbij de dogmatiek. Publiek-private samenwerking in de veiligheidszorg***
A.B. Hoogenboom & E.R. Muller, COT, Den Haag, 2003
8. ***Hennepteelt in Nederland. Het probleem van de criminaliteit en haar bestrijding***
F. Bovenkerk, W.I.M. Hogewind, D. Korf & N. Milani, Willem Pompe Instituut, Universiteit Utrecht, 2003

9. ***Politiekennis in ontwikkeling. Een onderzoek naar het verzamelen en veredelen van informatie voor het Politie Kennis Net***
I. Bakker & C.D. van der Vijver, IPIT Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2003
- 10a. ***Politie en geweld. Een verkenning van politiereacties op geweldsincidenten in vier Nederlandse regiokorpsen***
C.J.E. In 't Velt, W.Ph. Stol, P.P.H.M. Klerks, H.K.B. Fobler, R.J. van Treeck & M. de Vries, NPA-Politie Onderwijs- en Kenniscentrum, LSOP, Apeldoorn, 2003
- 10b. ***Geweldige informatie? Onderzoek naar de informatiehuishouding van geweldsmeldingen bij de politie***
R. van Overbeeke, O. Nauta, A. Beerepoot, S. Flight & M. Rietveld, DSP-groep, Amsterdam, 2003
11. ***Blauwe Bazen. Het leiderschap van korpschefs***
R.A. Boin, P. 't Hart & E.J. van der Torre, Departement Bestuurskunde, Universiteit Leiden/COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag, 2003
12. ***Over de grens. Een verkenning van projecten voor probleemjeugd in Duitsland, Engeland en Zweden***
I. van Leiden, G. Verhagen & H.B. Ferwerda, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem, 2003
13. ***Integriteit in het dagelijkse politiewerk. Meningen en ervaringen van politiemensen***
J. Naeyé, L.W.J.C. Huberts, C. van Zweden, V. Busato & B. Berger, Centrum voor Politiewetenschappen, VU Amsterdam, 2004
14. ***Politiestraatwerk in Nederland. Noodhulp en gebiedswerk: inhoud, samenhang, verandering en sturing***
W. Ph. Stol, A.Ph. van Wijk, G. Vogel, B. Foederer & L. van Heel, Nederlandse Politieacademie, Onderzoeksgroep, LSOP, Apeldoorn, 2004
15. ***De kern van de taak. Kerncompetenties van de politie als criterium voor de afbakening van kerntaken in de praktijk***
A. Mein, A. Schutte & A. van Sluis, ES&E, Den Haag, 2004
16. ***Professionele dienstverlening en georganiseerde criminaliteit. Hedendaagse integriteitsdilemma's van advocaten en notarissen***
F. Lankhorst & J.M. Nelen, Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Sectie Criminologie, Amsterdam, 2004

-
17. ***Paradoxaal Politiebestel. Burgemeesters, Openbaar Ministerie en Politiechefs over de sturing van de politie***
L.W.J.C. Huberts, S. Verberk, K. Lasthuizen & J.H.J. van den Heuvel, Vrije Universiteit Amsterdam/B&A Groep, 's-Gravenhage, 2004
 18. ***Illegale vuurwapens in Nederland: smokkel en handel***
A.C. Spapens & M.Y. Bruinsma, IVA, Tilburg, 2004
 19. ***Samenwerking en netwerken in de lokale veiligheidszorg***
J. Terpstra & R. Kouwenhoven, IPIT Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2004
 20. ***Uit balans: politie en bestel in de knel. State-of-the-art: bundeling van kennis en inzicht***
H.G. van de Bunt, A.B. Hoogenboom, L.W.J.C. Huberts, E.R. Muller, J. Terpstra, C.D. van der Vijver & C. Wiebrens, 2004 Redactie: G.C.K. Vlek, C. Bangma, C. Loef & E.R. Muller
 21. ***Politie en media. Feiten, fictie en imagopolitiek***
H. Beunders & E.R. Muller, Erasmus Universiteit Rotterdam/COT, Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Leiden, 2005 (2e druk 2009)
 22. ***Integriteit van de politie. State-of-the-art: wat we weten op basis van Nederlands onderzoek***
L.W.J.C. Huberts & J. Naeyé, Centrum voor Politie- en Veiligheidswetenschappen/ Vrije Universiteit, Amsterdam, 2005
 23. ***De sociale organisatie van mensensmokkel***
R. Staring, G. Engbersen, H. Moerland, N. de Lange, D. Verburg, E. Vermeulen & A. Weltevrede; m.m.v. E. Heyl, N. Hoek, L. Jacobs, M. Kanis & W. van Vliet, Erasmus Universiteit Rotterdam: Criminologie – Sociologie – Risbo, 2005
 24. ***In elkaars verlengde? Publieke en private speurders in Nederland en België***
U. Rosenthal, L. Schaap J.C. van Riessen, P. Ponsaers & A.H.S. Verhage, COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag/Universiteit Gent, 2005
 25. ***De strafrechtelijke rechtshulpverlening van Nederland aan de lidstaten van de Europese Unie. De politieke discussie, het juridische kader, de landelijke organisatie en de feitelijke werking***
C.J.C.F. Fijnaut, A.C. Spapens & D. van Daele, Universiteit van Tilburg, Vakgroep Strafrechtwetenschappen, 2005

26. ***Niet zonder slag of stoot. De geweldsbevoegdheid en doorzettingskracht van de Nederlandse politie***
J. Naeyé, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vrije Universiteit Amsterdam, 2005
27. ***Preventief fouilleren. Een analyse van het proces en de externe effecten in tien gemeenten***
E.J. van der Torre & H.B. Ferwerda, COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag/Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem, 2005
28. ***Zedenmisdriven in Nederland. Aangiften- en verdachtenanalyses op basis van HKS-gegevens***
A.Ph. van Wijk, S.R.F. Mali, R.A.R. Bullens, L. Prins & P.P.H.M. Klerks, Politieacademie Onderzoeksgroep, Apeldoorn, Vrije Universiteit Amsterdam. KLPD, 2005
29. ***Groepszedenmisdriven onder minderjarigen. Een analyse van een Rotterdamse casus***
I. van Leiden & J. Jakobs, Advies- en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem, 2005
30. ***Omgaan met conflictsituaties: op zoek naar goede werkwijzen bij de politie***
O. Adang, N. Kop, H.B. Ferwerda, J. Heijnemans, W. Olde Nordkamp, P. de Paauw & K. van Woerkom, Onderzoeksgroep Politieacademie, Apeldoorn/Advies en Onderzoeksgroep Beke, Arnhem, 2006
31. ***De strategische analyse van harddrugsscenes. Hoofddlijnen voor politie en beleid***
E.J. van der Torre, COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag, 2006
- 32a. ***Cijfers en stakeholders. Prestatiesturing en de gevolgen voor de maatschappelijke en politiekbestuurlijke relaties van de politie***
A. van Sluis, L. Cachet, L. de Jong, C. Nieuwenhuyzen & A. Ringeling, Centre for Local Democracy, Erasmus Universiteit Rotterdam, 2006
- 32b. ***Operationele betrokkenheid. Prestatiesturing en bedrijfsvoering Nederlandse politie***
A.B. Hoogenboom, Nivra-Nyenrode, Breukelen, 2006
- 32c. ***Op prestaties gericht. Over de gevolgen van prestatiesturing en prestatieconvenanten voor sturing en uitvoering van het politiewerk***
M.P.C.M. Jochoms, F. van der Laan, W. Landman, P.S. Nijmeijer & A. Sey, Politieacademie, Apeldoorn/Twynstra Gudde, Amersfoort/Universiteit van Amsterdam, 2006

-
33. ***Het nieuwe bedrijfsmatig denken bij de politie. Analyse van een culturele formatie in ontwikkeling***
J. Terpstra & W. Trommel, IPIT Instituut voor Maatschappelijke Veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2006
34. ***De legitimiteit van de politie onder druk? Beschouwingen over grondslagen en ontwikkelingen van legitimiteit en legitimiteitstoekenning***
Bundel onder redactie van C.D. van der Vijver & G.C.K. Vlek, IPIT Instituut voor Maatschappelijke Veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente/Politie & Wetenschap, 2006
35. ***Naar beginselen van behoorlijke politiezorg***
M.J. Dubelaar, E.R. Muller & C.P.M. Cleiren, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden, 2006
- 36a. ***Asielmigratie en criminaliteit***
J. de Boom, G. Engbersen & A. Leerkes, Risbo Contractresearch BV/Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2006
- 36b. ***Criminaliteitspatronen en criminele carrières van asielzoekers***
M. Althoff & W.J.M. de Haan, m.m.v. S. Miedema, Vakgroep Strafrecht en Criminologie, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Rijksuniversiteit Groningen, 2006
- 36c. ***'Ik probeer alleen maar mijn leven te leven'. Uitgeprocedeerde asielzoekers en criminaliteit***
A. Leerkes, Risbo Contractresearch BV/Erasmus Universiteit, Rotterdam; Amsterdamse School voor Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek/Universiteit van Amsterdam, Amsterdam, 2006
37. ***Positie en expertise van de allochtone politiemedewerker***
J. Broekhuizen, J. Raven & F.M.H.M. Driessen, Bureau Driessen, Utrecht, 2007
38. ***Lokale politiechefs. Het middenkader van de basispolitiezorg***
E. J. van der Torre, COT Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement, Den Haag, 2007
39. ***Niet verschenen***
40. ***Conflict op straat: strijden of mijden? Marokkaanse en Antilliaanse jongeren in interactie met de politie***
N. Kop, Martin Euwema, m.m.v. H.B. Ferwerda, E. Giebels, W. Olde Nordkamp & P. de Paauw, Politieacademie, Apeldoorn, Universiteit Utrecht, 2007

41. ***Opsporing onder druk***
C. Liedenbaum & M. Kruijsen, IPIT Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2008
42. ***Symbolen van orde en wanorde. Broken windows policing en de bestrijding van overlast en buurtverval***
B. van Stokkom, Centrum voor Ethiek, Radboud Universiteit Nijmegen, 2008
43. ***Verkeershandhaving: prestaties leveren, problemen aanpakken***
G. Meershoek & M. Krommendijk, IPIT, Instituut voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken, Universiteit Twente, 2008
44. ***De frontlinie van opsporing en handhaving. Stelselmatige bedreigingen door burgers als contrastrategie***
M.J.G. Jacobs, M.Y. Bruinsma & J.W.M.J. van Poppel, IVA Tilburg, 2008
- 45a. ***'Kracht van meer dan geringe betekenis'. Deel A: Politiegeweld in de basispolitiezorg***
R. Bleijendaal, J. Naeyé, P. Chattellon & G. Drenth, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2008
- 45b. ***'Kracht van meer dan geringe betekenis'. Deel B: Sturing en toetsing van de politieke geweldsbevoegdheid***
G. Drenth, J. Naeyé & R. Bleijendaal, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2008
- 45c. ***Agressie en geweld tegen politiemensen. Beledigen, bedreigen, tegenwerken en vechten***
J. Naeyé & R. Bleijendaal, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2008
- 45d. ***Belediging en bedreiging van politiemensen***
J. Naeyé, m.m.v. M. Bakker & C. Grijsen, Vrije Universiteit Amsterdam, 2009
- 45e. ***Uitgangspunten voor politieoptreden in agressie- en geweldssituaties***
J. Naeyé, Vrije Universiteit Amsterdam, 2010
46. ***Wijkagenten en hun dagelijks werk. Een onderzoek naar de uitvoering van gebiedsgebonden politiewerk***
J. Terpstra, 2008
47. ***Bijzonder zijn ze allemaal! Vergelijkend onderzoek naar reguliere en bijzondere opsporing***
W. Faber, A.A.A. van Nunen & C. la Roi, Faber Organisatievernieuwing, Oss, 2009

-
48. ***Gouden bergen. Een verkennend onderzoek naar Nigeriaanse 419-fraude: achtergronden, dadenkenmerken en aanpak***
Y.M.M. Schoenmakers, E. de Vries Robbé & A.Ph. van Wijk, Politieacademie, Apeldoorn/Bureau Beke, Arnhem, 2009
49. ***Het betwiste politiebestel. Een vergelijkend onderzoek naar de ontwikkeling van het politiebestel in Nederland, België, Denemarken, Duitsland, Engeland & Wales***
A. Cachet, A. van Sluis, Th. Jochoms, A. Sey & A. Ringeling, Erasmus Universiteit Rotterdam/Politieacademie, Apeldoorn/Korps landelijke politiediensten, Driebergen, 2009
50. ***Leven met bedreiging. Achtergronden bij aangiften van bedreiging van burgers***
B. Bieleman, W.J.M. de Haan, J.A. Nijboer & N. Tromp, Intraval & Rijksuniversiteit Groningen, 2010
- 51a. ***Het publieke belang bij private preventie. Een economische analyse van inbraakpreventiebeleid***
B.A. Vollaard, TILEC/Universiteit van Tilburg, 2009
- 51b. ***Het effect van langdurige opsluiting van veelplegers op de maatschappelijke veiligheid***
B.A. Vollaard, TILEC/Universiteit van Tilburg, 2010
52. ***Lokale politiek over politie***
T.B.W.M. van der Torre-Eilert, H. Bergsma & M.J. van Duin, met medewerking van R. Eilert, LokaleZaken, Rotterdam, 2010
- 53a. ***Trainen onder stress. Effecten op de schietvaardigheid van politieambtenaren***
R.R.D. Oudejans, A. Nieuwenhuys & G.P.T. Willemsen, Vrije Universiteit Amsterdam, 2010
- 53b. ***Schieten of niet schieten? Effecten van stress op schietbeslissingen van politieambtenaren***
A. Nieuwenhuys, G.P.T. Willemsen & R.R.D. Oudejans, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2012
- 53c. ***Politievaardigheden onder stress. Het optimaliseren van aanhouding en zelfverdediging in de praktijk***
P.G. Renden, A. Nieuwenhuys, G.P.T. Willemsen & R.R.D. Oudejans, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2015

- 53d. ***Effectief omgaan met acute stress. Effecten van aanleg en trainingsservaring op de schietprestatie onder druk***
A. Landman, A. Nieuwenhuys & R.R.D. Oudejans, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2015
54. ***Politie en publiek. Een onderzoek naar de communicatievormen tussen burgers en blauw***
H.J.G. Beunders, M.D. Abraham, A.G. van Dijk & A.J.E. van Hoek, DSP-groep, Amsterdam/Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2011
55. ***Managing collective violence around public events: an international comparison***
O.M.J. Adang with cooperation from: S.E. Bierman, E.B. Brown, J. Dietermann, C. Putz, M. Schreiber, R. van der Wal, J. Zeitner, Police Science & Research Programme, Apeldoorn, 2011
56. ***Stads- en regioscan in de grootste Brabantse gemeenten. De achtergronden van onveilige GVI-scores***
B.M.W.A. Beke, E.J. van der Torre, M.J. van Duin, COT, Den Haag; Lokale-Zaken, Rotterdam & Beke Advies, Arnhem, 2011
57. ***De mythe ontrafeld? Wat we weten over een goed politieleiderschap***
W. Landman, M. Brussen & F. van der Laan, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2011
58. ***Proactief handhaven en gelijk behandelen***
J. Svensson, H. Sollie & S. Saharso, Vakgroep Maatschappelijke Risico's en Veiligheid, Institute of Governance Studies, Universiteit Twente, Enschede, 2011
- 59a. ***De sterkte van de arm: feiten en mythes***
J.H. Haagsma, T.M. Rumke, I. Smits, E. van der Veer & C.J. Wiebrens, Andersson Elffers Felix, Utrecht, 2012
- 59b. ***Blauw, hier en daar. Onderzoek naar de sterkte van de politie in Nederland, België, Denemarken, Engeland & Wales en Noordrhein-Westfalen***
J.H. Haagsma, I. Smits, H. Waarsing & C.J. Wiebrens, Andersson Elffers Felix, Utrecht, 2012
60. ***De nachtdienst 'verlicht'***
M.C.M. Gordijn, Rijksuniversiteit Groningen, 2012
61. ***Opsporing Verzocht. Een quasi-experimentele studie naar de bijdrage van het programma Opsporing Verzocht aan de oplossing van delicten***
J.G. van Erp, F. van Gastel & H.D. Webbink, Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2012

-
62. ***Jeugdige zedendelinquenten en recidive. Een onderzoek bij jeugdige zedendelinquenten naar de voorspellende waarde van psychiatrische stoornissen en psychosociale problemen voor (zedendel)recidive***
C. Boonmann, L.M.C. Nauta-Jansen, L.A. 't Hart-Kerkhoffs, Th.A.H. Doreleijers & R.R.J.M. Vermeiren, VUmc De Bascule, Duivendrecht, 2012
63. ***Hoe een angstaas een jokkebrok herkent***
J. Jolij, Rijksuniversiteit Groningen, 2012
64. ***Politie en sociale media. Van hype naar onderbouwde keuzen***
A. Meijer, S. Grimmelikhuisen, D. Fictorie, M. Thaens, P. Siep, Universiteit Utrecht, Center for Public Innovation, Rotterdam, 2013
65. ***Wapengebruik. Van inzicht in modus operandi naar een effectieve aanpak***
M.S. de Vries, Universiteit Twente, Enschede, 2013
66. ***Politieverhalen. Een etnografie van een belangrijk aspect van politieculturen***
M.J. van Hulst, Tilburg University, Tilburg, 2013
67. ***Recherchebazen. Een empirisch onderzoek naar justitieel politieleiderschap***
E.J. van der Torre, M.J. van Duin & E. Bervoets, LokaleZaken, Rotterdam, 2013
68. ***Driehoeken: overleg en verhoudingen. Van lokaal tot nationaal***
E.J. van der Torre & T.B.W.M. van der Torre-Eilert, m.m.v. E. Bervoets & D. Keijzer, LokaleZaken, Rotterdam, 2013
69. ***Overvallen vanuit daderperspectief. Situationele aspecten van geweldddadige, niet-gewelddadige en afgeblazen overvallen***
W. Bernasco, M.R. Lindegaard & S. Jacques, NSCR, Amsterdam, 2013
70. ***Geweld tegen de politie. De rol van mentale processen van de politieambtenaar***
L. van Reemst, T. Fischer & B. Zwirs, Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2013
71. ***Vertrouwen in de politie: trends en verklaringen***
L. van der Veer, A. van Sluis, S. Van de Walle & A. Ringeling, Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2013
72. ***Mobiel banditisme. Oost- en Centraal-Europese rondtrekkende criminele groepen in Nederland***
D. Siegel, i.s.m. R. Koenraad, D. Lyubenova, N. Sovre & A. Troszczanek, Universiteit Utrecht, 2013

73. ***De ontwikkeling van de criminaliteit van Rotterdamse autochtone en allochtone jongeren van 12 tot 18 jaar. De rol van achterstanden, ouders, normen en vrienden***
F.M.H.M. Driessen, F. Duursma & J. Broekhuizen, Bureau Driessen, Utrecht, 2014
74. ***Speciaal blauw. Verschijningsvormen en overwegingen van specialisatie en despecialisatie binnen de Nederlandse politieorganisatie***
R.J. Morée, W. Landman & A.C. Bos, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2014
75. ***Gevangene van het verleden. Crisissituaties na de terugkeer van zedende-linquenten in de samenleving***
M.H. Boone, H.G. van de Bunt & D. Spiegel, m.m.v. K. van de Ven, Erasmus Universiteit, Rotterdam, Universiteit Utrecht, 2014
76. ***Brandstichters onder vuur. Een empirisch onderzoek naar zaken van brandstichting en hun ouders***
L. Dalhuisen & F. Koenraadt, Universiteit Utrecht, 2014
77. ***Van stadswacht naar nieuwe gemeentepolitie? Gemeentelijk toezicht en handhaving in de openbare ruimte***
T. Eikenaar & B. van Stokkom, Radboud Universiteit, Nijmegen, 2014
78. ***Politiemensen over het strafrecht***
J. Kort, M.I. Fedorova & J.B. Terpstra, Radboud Universiteit, Nijmegen, 2014
79. ***Kijken, luisteren, lezen. De invloed van beeld, geluid en schrift op het oordeel over verdachtenverhoren***
M. Malsch, R. Kranendonk, J. de Keijser, H. Elffers, M. Konter & M. de Boer, NSCR, Amsterdam, 2015
80. ***De mentale gesteldheid van de familierechercheur. Een onderzoek naar werkgerelateerde stress en secundaire posttraumatische groei binnen een bijzondere groep politieambtenaren***
L.J.A. Bollen, M.C. Saan, M.J.J. Kunst, B.W.C. Zwirs & K.F. Kuijpers, Universiteit Leiden, 2015
81. ***Na de vrijlating. Een exploratieve studie naar recidive en re-integratie van jihadistische exgedetineerden***
D.J. Weggemans & B.A. de Graaf, Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht, 2015
82. ***Dat heeft iemand anders gedaan! Een studie naar slachtofferschap en modus operandi van identiteitsfraude in Nederland***
L. Paulissen & J. van Wilsem, Universiteit Leiden, 2015

-
83. ***Demonstratieve kampementen***
B. Roorda, Rijksuniversiteit Groningen, 2015
84. ***Private ordebewaarders bij betogingen***
B. Roorda, Rijksuniversiteit Groningen, 2015
85. ***Spelen met weerbaarheid. Belemmerende patronen en doorbrekende handelingsperspectieven bij het ontwikkelen van basisteams***
W. Landman, R. Kouwenhoven & M. Brussen, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2015
86. ***‘Onnodige’ bureaucratie binnen het basispolitiewerk. Onderzoek naar de achtergronden van een hardnekkig verschijnsel***
J. Kort & J.B. Terpstra, Radboud Universiteit Nijmegen, 2015
87. ***Politie en GHB-problematiek op het platteland***
T. Nabben & D.J. Korf, Universiteit van Amsterdam, 2016
88. ***Basisteams in de Nationale Politie. Organisatie, taakuitvoering en gebiedsgebonden werk***
J. Terpstra, I. van Duijneveldt, T. Eikenaar, T. Havinga & B. van Stokkom, Radboud Universiteit Nijmegen, 2016
89. ***Samen of apart. De invloed van overleg tussen agenten bij het opstellen van het proces-verbaal***
A. Vredevelde, L. Kesteloo & P.J. van Koppen, Vrije Universiteit Amsterdam, 2016
90. ***Overvallen in beeld. Gedrag van daders, slachtoffers en omstanders***
M.R. Lindegaard, W. Bernasco & T. de Vries, Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, Amsterdam, 2016
91. ***Boeven vangen. Een onderzoek naar proactief politieoptreden***
W. Landman & L. Kleijer-Kool, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2016
92. ***VVC onder de aandacht. Een onderzoek naar ZSM en de gevolgen voor het politiewerk***
R. Salet & J. Terpstra, m.m.v. P. Frielink, Radboud Universiteit Nijmegen, 2017
93. ***De mogelijke meerwaarde van bodycams voor politiewerk. Een internationaal literatuuronderzoek***
S. Flight, Sander Flight Onderzoek & Advies, Amsterdam, 2017
- 93A ***Focus. Evaluatie pilot bodycams Politie Eenheid Amsterdam 2017-2018***
S. Flight, Sander Flight Onderzoek & Advies, Amsterdam, 2019

- 93b** *Evaluatie bodycams Landelijke Eenheid; Proeftuin bodycams Dienst Infrastructuur 2018*
S. Flight, Sander Flight Onderzoek & Advies, Amsterdam, 2019
- 94.** *Criminele families in Noord-Brabant. Een verkenning van generatie-effecten in de georganiseerde misdaad*
H. Moors & T. Spapens, EMMA, Den Haag; Tilburg University, Tilburg, 2017
- 94a.** *Interveniëren in criminele families*
A. Boer, R. Ceulen, H. Moors, T. Spapens, EMMA/Tilburg University, 2020
- 95.** *Effectiviteit van het verdachtenverhoor. Een veldstudie naar de relatie tussen verhoortechnieken, de verklaring van verdachten en de aanwezigheid van de advocaat in zware zaken*
W.J. Verhoeven & E. Duinhof, Erasmus Universiteit, Rotterdam, 2017
- 96.** *Van meerdere markten thuis? Overlap in markten van zware en georganiseerde misdaad en de consequenties voor de opsporing*
T. Spapens, m.m.v. M. Bruinsma, Tilburg University, Tilburg, 2017
- 97.** *Horen, zien en zwijgen. Opsporing in dorpen en stadsbuurten met een gesloten leefgemeenschap*
E. Bervoets & M. Bruinsma, Bureau Bervoets, Amersfoort, 2017
- 98.** *Geweld tegen hulpverleners in de psychiatrie. Aard, omvang en aangifte bij de politie*
J.M. Harte, I. van Houwelingen & M.E. van Leeuwen, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2017
- 99.** *Geëiste en opgelegde straffen bij de strafrechtelijke afhandeling van georganiseerde criminaliteit. Rapportage in het kader van de vijfde ronde van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit*
C.G. van Wingerde & H.G. van de Bunt, Erasmus School of Law, Rotterdam, 2017
- 100.** *Doorgroeiërs in de misdaad. De criminele carrières en achtergrondkenmerken van jonge daders van een zwaar delict*
V. van Koppen, V. van der Geest & E.R. Kleemans, Vrije Universiteit, Amsterdam, 2017
- 101.** *Profielen van Nederlandse outlawbikers en Nederlandse outlawbikerclubs*
A. Blokland, W. van der Leest & M. Soudijn (m.m.v. E. Kleinheerenbrink & I. van Die), Leiden Law School, Leiden, 2017

-
102. ***Verdachten van terrorisme in beeld. Achtergrondkenmerken, ‘triggers’ en eerdere politiecontacten***
F. Thijs, E. Rodermond & F. Weerman, Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, Amsterdam, 2018
103. ***Burgemeesters in cyberspace. Handhaving van de openbare orde door bestuurlijke maatregelen in een digitale wereld***
W. Bantema, S.M.A. Twickler, S.A.J. Munneke, M. Duchateau & W.Ph. Stol, NHL Stenden Hogeschool, Leeuwarden; Rijksuniversiteit Groningen, Groningen, 2018
104. ***Een bittere pil. Het fenomeen en de aanpak van illegale medicijnenhandel***
I. van Leiden, A. Lenders & H. Ferwerda, Bureau Beke, Arnhem, 2018
105. ***Vastzitten zonder straf. Over inverzekeringstellingen en schadevergoedingen op basis van artikel 89 Sv***
P. Kruize & P. Gruter, Bureau Ateno, Amsterdam, 2018
106. ***‘Ik hou het hier wel uit, hoor’. Mentale weerbaarheid binnen de districtsrecherche***
H. Sollie, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2018
107. ***Bestuurlijke bevoegdheden, politie en de lokale aanpak van onveiligheid***
R. Salet & H. Sackers, Radboud Universiteit, Nijmegen, 2019
108. ***Politie en actief burgerschap: een veilig verbond? Een onderzoek naar samenwerking, controle en (neven)effecten***
V. Lub & T. de Leeuw, m.m.v. A.S. Leerkes & R.J. Kleinhans, Bureau voor Sociale Argumentatie, Rotterdam; Erasmus Universiteit, Rotterdam; Bureau voor Maatschappij, Veiligheid & Deviantie, Rotterdam, 2019
109. ***Wijkagenten en veranderingen in hun dagelijks werk. Verslag van een onderzoek***
J. Terpstra, m.m.v. A. Evers, Radboud Universiteit, Nijmegen, 2019
110. ***Naar een efficiëntere noodhulp? Een verkennend actieonderzoek***
A. Scholtens & I. Helsloot, m.m.v. S. Kraaijenbrink, J. Vlagsma, M. Jürgens, D. Mouris & M. Eising, Crisislab, Renswoude, 2019
111. ***Bestrijding van Outlaw Motorcycle Gangs. Een rechtsvergelijkende studie naar de aanpak van onrechtmatige organisaties in rechtsstatelijk perspectief.***
J. Koornstra, B. Roorda, M. Vols & J.G. Brouwer, Rijksuniversiteit Groningen, 2019

-
- 112. Politiestraatgezag en (on)gehoorzaam burgergedrag**
A. Scholtens, M. Helsloot, I. Helsloot, Crisislab, Renswoude, 2019
- 113. Verkeershandhaving op Nederlandse autosnelwegen; Evaluatie van de werkwijze van het Team EVT, de effecten en de acceptatie van politiecontroles**
Ch. Goldenbeld, A. Stelling-Kończak, S. van der Kint, SWOV, Den Haag, 2019
- 114. Virtual reality als onderzoeksmethode om inbrekers te doorgronden**
I. van Sintemaartensdijk, J.L. van Gelder, P.A.M. van Lange, M. Otte, J.W. van Prooijen, Vrije Universiteit Amsterdam, 2019
- 115. Wanneer blaffende honden bijten. Een vergelijking tussen fataal en niet-fataal huiselijk geweld**
P. Aarten, C. Boelema Robertus, L. Alink, M. Liem, Universiteit Leiden, 2020
- 116. Kijk naar het systeem. Begrijpen en beïnvloeden van opsporingspraktijken**
W. Landman, R. Kouwenhoven, M. Brussen, Twynstra Gudde, Amersfoort, 2020
- 117. Verbeelding in de verhoorkamer. De invloed van het gebruik van beeldmateriaal in het verhoor op verhoortechnieken en proceshouding**
W.J. Verhoeven, G. Vanderveen, L. van Dillen, S. Kruit, Erasmus Universiteit, Universiteit Leiden, 2020
- 118. Met gepast geweld. Politiegeweld in Nederland in 2016**
M. Kuin, F. Kriek, J. Timmer, m.m.v. Y. Bleeker en E. Verbeek, Regioplan, Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam, 2020
- 119. De rol van bodycambeelden in de opsporing en bewijsvoering**
A. Vredevelt, L. Kesteloo, A. Hildebrandt, Vrije Universiteit Amsterdam, 2020
- 120. Slachtoffer van onlinecriminaliteit, wat nu?**
S.G.A. van de Weijer, E.R. Leukfeldt, S. van der Zee, Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, Amsterdam, 2020
- 121. Een alternatief voor jeugdige hackers? Plan- en procesevaluatie van Hack_Right**
J.A.M. Schiks, M.S. van 't Hoff-de Goede, E.R. Leukfeldt. De Haagse Hogeschool, Centre of Expertise Cybersecurity, Den Haag; Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, Amsterdam, 2021

